

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

---

*Ninth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 22nd November, 1963

The House met at Half Past Eight of the Clock

[*Mr Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

*House sites to the Harijans of Devaruppala Village
of Jangam Taluq*

196—

* 990 (3874) Q —*Sri N. Mohan Rao* [*Put by Sri A Ramachandra Reddy (Narayankhed)*] - Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state

(a) whether it is a fact that the Deputy Collector of Bhuvangiri, Nalgonda district, has allotted house-sites to the Harijans of Devaruppala village, Jangam taluk, Warangal district, and notified in the Gazette,

(b) if so, the name of the said landowner and the extent of land (in acres) and its survey number,

(c) whether possession of the said land has been given to the Harijans, and

(d) if not the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri N Ramachandra Reddy :)

(a) The answer is in the affirmative

(b) *Name of the land holder* — Sri Hutnoor Narasimha Rao,

Extent .—Ac 10-33 guntas,

S No — 994

(c) The answer is in the negative

(d) In 1952, the Deputy Collector of Bhongir was appointed as Land Acquisition Officer, but a corrigendum was issued by the Government in the Andhra Pradesh Gazette dated 16-5-1963 appointing the Revenue Divisional Officer, Warangal as Land Acquisition officer due to the transfer of Janagam taluk from Nalgonda district to warangal district

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి (భవనగిరి) — 1952 లో దీనిని డిప్యూటీ కలెక్టర్ స్వాధీనపరచుకొన్నారు వారు ఆ భూమి స్వాధీనపరచుకొని 13 సంవత్సరాలైనది ఈ 13 సంవత్సరాలనుండి ఎందుకు హవుస్ టైటు హరిజనులకు ఇవ్వలేదు

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి — జనగామ తాలూకా నల్లగొండ జిల్లా నుండి వరంగల్ జిల్లాకు వచ్చింది ఆ నోటిఫికేషన్ ఆఫీసర్ ఛంజ్ అయినాడు కనుక వరంగల్ రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసర్ ను దీని ఎక్విజిషన్ ఆఫీసర్ గా నోటిఫై చేయటం జరిగింది

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి — అయినప్పటికీ, ఈ 13 సంవత్సరాల ఆలస్యం ఎందుకు జరిగింది ?

Sri N Ramachandra Reddy — Any way, the delay is regretted I do not have the details or particulars as to why the delay has been caused The change of department is there and the change of taluk and the district is there Any way, I will see that the matter is expedited

శ్రీ ఎ వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట) — హరిజనులకు ఆ భూమి స్వాధీనం చేయడానికి ఇంకా ఎంతకాలం పడుతుంది ? తొందరలో వారికి ఆ భూమి స్వాధీనం చేస్తారా ?

Mr. Speaker — I will see that the matter is expedited

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య (పేకారావుపేట) — అధ్యక్షా, ఈ భూములు 13 సంవత్సరములనుండి హరిజనులకు స్వాధీనపరచలేదు ఈ 13 సంవత్సరాలబట్టి ఆ భూములలో ఏదైనా క్రాప్ రెన్యూజ్ చేస్తున్నారా? లేక కాళీగా పడిపోయాయా?

Sri N Ramachandra Reddy — I do not have the particulars.

Mr Speaker — Are any people cultivating ?

Sri N Ramachandra Reddy I do not have the particulars Any way we will see The Collector, Warangal is taking adequate action

శ్రీ కె ఎల్ సరసింహారావు (ఎల్లింసు) — జనగాం తాలూకాను స్వ గొండజిల్లాలోనుండి వరంగల్ జిల్లాకు మార్చి దాదాపు 6 సంవత్సరాలైనది ఈ కొత్త డిప్యూటీ కలెక్టర్ నోటిఫికేషన్ ఇవ్వాలనే ఎంతకాలం ఆయనది ? కొత్త డిప్యూటీ కలెక్టర్ ఆ వ్యవహారాలన్నీ తీసుకోవటంలో ఎందుకు ఆలస్యం చేశారు ?

Sri N Ramachandra Reddy I have already stated that I have no particulars with me

శ్రీ యస్ యతిరాజారావు (చిన్నూరు) - ఈ భూమి హరిజనులకు ఇవ్వ వసరంలేదని, అక్కడేనైనా ఇంజరాయిభూమి ఉంటే, అది హరిజనులకు ఇవ్వాలని యీ మధ్య వరంగల్ జిల్లాపరిషత్ తీర్మానం చేసింది అది తహశీల్ దార్ కు వ్రాశామన్నారు అది ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ యస్ రామచంద్రారెడ్డి — రాశేను

శ్రీ కె రామచంద్రారెడ్డి — ఒకవేళ ఆ జిల్లాపరిషత్ ఆ విధంగా నిర్ణయించేస్తే, ఆ నిర్ణయం తప్పనిచేసి, ప్రభుత్వం ఆ భూమి తిరిగి హరిజనులకు స్వాధీనం చేయటానికి ప్రయత్నించేస్తుందా ?

Sri N Ramachandra Reddy - Any way, after receiving the full report, the Government will take into consideration various aspects and will take a decision

శ్రీ జి సి వెంకెన్న (ఉరవకొండ) - అధ్యక్షా, ఇటువంటి పరిస్థితులున్నది ఇక్కడేకాదండి, ర్యాపింట్ మొత్తంమీద ప్రతిచోట యీ రకంగా హరిజనులకు భూమి పంపకం చేయకపోవటం జరుగుతున్నది అనంతపురంజిల్లాలో గెండు మూడు స్థలాల్లో ప్రభుత్వం భూమి స్వాధీనపరచుకొన్నది కాని హరిజనులకు పంపకం చేయకుండా ఉన్నది ప్రభుత్వం అటువంటి విషయాలలో గట్టిచర్యతీసుకొని హరిజనులకు భూమిని ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy · The hon Member may write to me the particulars of those cases. Certainly they will be looked into and action will be taken.

శ్రీ డి. మురళీధరరెడ్డి (అలంపురం) - అధ్యక్షా, జనరల్ గా లాండ్ ఎక్విజిషన్ విషయంలో చాలా డిలే అవుతున్నది. ఈ ఒక్క పర్టిక్యులర్ కేస్ లోనే కాదు ప్రొలివోటో విసు, పది సంవత్సరాలు పడుతున్నది, కాబట్టి ఇకముందు అటువంటి డిలే కాకుండా, సాధ్యమైనంత తొందరగా లాండ్ ఎక్విజిషన్ చేయటానికి ఆర్డర్ ఇప్పిస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy According to statutory provisions certain reasonable time has to be given for notification and inviting objections and in passing the award and now the matter has been transferred to the Social Welfare Department. The Zilla Parishad will have to allot funds and then only the acquisition can be made and assignment done.

Mr Speaker But there is inordinate delay.

Sri N Ramachandra Reddy Of course, there is inordinate delay.

శ్రీ సి. హెచ్. గంగిరెడ్డి (అల్లవరం) - అధ్యక్షా, హరిజనులకు నివేశన స్థలాలు ఇచ్చే విషయంలో భూస్వాములకు, హరిజనులకు, గవర్నమెంటుకు అనేక అబ్జక్షన్స్ కలిగించేవిధంగా జి. ఓ. ఉన్నవి. ప్రభుత్వం అవి మార్చి త్వరలో హరిజనులకు నివేశన స్థలాలు ఇవ్వటానికి సుపాయాలు కలుగజేస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి — లాండ్ ఎక్విజిషన్ చేసినపుడు ఎవరైనా అబ్జక్షన్స్ తెలుపుకోతే అవకాశం ఇవ్వబడుతుంది. ఆ వచ్చిన అబ్జక్షన్స్ పరిశీలన జరిపి భూమి ఎంక్వయర్ చేయటం జరుగుతుంది.

శ్రీ యస్ యతిరాజారావు. — అధ్యక్షా, జిల్లా కలెక్టర్ గారు దేవురపల్లి గ్రామానికి వెళ్ళి, అక్కడ బంజరాయి హరిజనులకు ఇవ్వబడదని, బంజరాయి తక్కువ ఉన్నదని చెప్పారు. తిహశీల్దార్, ఇవ్వడు ఏదైతే స్థలం ఎక్స్‌జిషన్ లో ఉన్నదో ఆ స్థలాన్ని యజమానులకు వాపస్ చేయాలని బంజరాయి హరిజనులకు ఇవ్వాలని వ్రాయటం, కలెక్టర్ అక్కడ బంజరాయి లేదని వ్రాయటం జరిగింది ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి — రాలేదండి అసలు కలెక్టర్ రిపోర్టుయే రాలేదు రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత, కలెక్టర్ ఏమన్నారు, జిల్లా పరిషత్ వారు ఏమన్నారు అన్నది పరిశీలన చేయటం జరుగుతుంది

- శ్రీ కె రాఘవులు (జనగామ్) - అధ్యక్షా, జిల్లా పరిషత్ లో ఆ విషయం వచ్చిన మాట వస్తవే సమితి ఆ భూమి స్వాధీనం చేసుకొనేటట్లు పరిషత్ వారు ఏర్పాటు చేశారని తెలిసింది. ఆ విధంగా సమితి ఆ భూమి స్వాధీనం చేసుకొని హరిజనులకు ఇచ్చే ఏర్పాట్లు చేస్తారా ? వాగుకు అవతల ఉన్న బంజరాయి హరిజనులకు ఇవ్వాలని, ఇవతల ఉన్న భూమి సాగుకారుకు అమ్ముకోవాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు అది జరగకుండా చూస్తారా ?

శ్రీ యస్ రామచంద్రారెడ్డి — రిపోర్టు వచ్చిన తర్వాత సమగ్రంగా పరిశీలన చేస్తాము

శ్రీ జి సి. వెంకన్న — హరిజనులకు పట్టాలివ్వబడి, రైతులు కాంపెన్ సేషన్ తీసుకొన్న తర్వాత కూడ ఆ భూములు రైతులే అనుభవిస్తున్నారు అటువంటి రైతులనుండి సంవత్సరానికి ఇంత అని రాబట్టుకోవాలి అవకాశాలున్నాయా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఏదైనా అటువంటి స్పెషిఫిక్ ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ ఉంటే వాసివంపండి, so that the Minister may take action

శ్రీ జి సి. వెంకన్న — కాంపెన్ సేషన్ తీసుకొని కూడ రైతులు ఆ భూములను పది సంవత్సరాలనుండి అనుభవిస్తున్నారు ఆ అనుభవిస్తున్న దానికి రైతులనుండి ఏదైనా వసూలు చేస్తారా ?

Sri N. Ramachandra Reddy — If there are specific cases, they will be looked into. The hon. Member may kindly write to me

శ్రీ కె ఎల్ నరసింహారావు — మంత్రిగారు ఎ-బి-లకుజవాబుచెబుతూ, 531లో నోటిఫికేషన్ ఇన్వాయ్ చేసి, ఆ లాండ్ ఎక్వయిర్ చేసి, ప్రభుత్వం స్వాధీన పరచుకోవటం జరిగిందన్నారు అంటే ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా భూమి స్వాధీనపరచు కోవలసిన అవసరంలేదు ఆ స్వాధీనపరచుకొన్న భూమిని డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయవలసిన ఎనియే మిగిలిఉంది ఈ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ను ఇన్నాక్యు వాయిదా వేయటమంటే దానికి కారణం — అక్కడ స్థానికంగా ఎలుకుబడికలిగిఉన్నవారి ప్రభావం ఆఫీసర్స్ పై పడుతున్నట్లు ఆర్థం అవుతుంది ఇంక డిస్ట్రిబ్యూషన్ పని మాత్రమే మిగిలి ఉంది కాబట్టి మళ్ళీ నోటిఫికేషన్ అన్న సమస్యలేకుండా వెంటనే డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయించటానికి ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy — Further action is being taken by the Collector, Warangal to comply with the formalities under the Land Acquisition Act

శ్రీ కె. యల్ నరసింహారావు — అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఎ-బి-కి ఇచ్చిన రిప్లయలో యీ ఫాగ్యూరీస్ ఆన్ని కంప్లీట్ అయినట్లు, లాండ్ ఎక్వయిర్ చేసినట్లు, ఆ లాండ్ స్వాధీనంలోకి తీసుకొన్నట్లు చెప్పారు అయితే అది నల్ల గొండ ఆర్ డి ఒ చెకారసుకోండి ఆ ఏరియా తన పాజషన్ లో ఉన్నప్పుడు చేశాడుకాబట్టి, అది గవర్నమెంట్ పరం అయినది ఏరియా మారినంత మాత్రమన మళ్ళీ కొత్తగా ప్రాసీడింగ్స్ ప్రారంభించవలసిన అవసరం లేదు

Sri N Ramachandra Reddy — Legally it is there Warangal R D O should do it and not Bhongir R D O That is why complications are there and that is why fresh formalities have to be observed by the R D O

శ్రీ పి గున్నయ్య (కొత్తూరు) — అధ్యక్షా, నేను ఒక స్పెసిఫిక్ కేస్ చెబుతున్నాను పార్వతీపురం మునిసిపాలిటీలో నాలుగేళ్ళక్రిందట భూమి తీసుకొని ఆ రైతులకు 20 వేల రులు ఇచ్చేశారు ఆ భూమి ఇంతవరకు హరిజనులకు అప్పగించలేదు డబ్బుతీసుకొన్నటువంటి మహనీయులే ఆ భూమి దున్నుకొని, పది లక్షల టన్నుల ధాన్యం పండించుకొంటున్నారు ఆ విషయంగురించి ఇదివరకు ఉన్న కలెక్టర్ కు, ఇప్పుడు రిటైర్ అయిన తహశీల్ దార్ కు మనవిచేశాను వెంటనే ప్రభుత్వం అలా జరగకుండా చూస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy —I have noted the point and certainly action will be taken.

శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు (హబీర్ నగర్) — హరిజనులకు యిళ్ళపథాలు యిచ్చే సందర్భంలో ఈ భూమి స్వాధీనం చేసుకొనే officer ఒకరు, డబ్బు మంజూరు చేయవలసినది జిల్లాపరిషత్, భూమి select చేయవలసినది Social Welfare Department వారు ఇట్లా వివిధరకాలైన lengthy procedure ఉన్నది Land Acquisition officer disposal లోనే ఈ డబ్బు పెట్టి ఈ కేసులకు పరిష్కారం చేసేందుకు ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా ?

Sri N Ramachandra Reddy —It is a matter of policy because the Social Welfare activities have been transferred to the Social Welfare department That is why all these formalities will have to be observed If a policy decision is taken, and again the transfer is taken back, then of course, the suggestion will be looked into

శ్రీ పి వెంకటకృష్ణారెడ్డి (నందికొట్కూరు) —హరిజనులపథాలు sanction అయినప్పటికీ శ్రీశైలం ప్రాజెక్టువల్ల మునిగిపోతాయ్ అని నిలుపుదల అయినాయి. దానికి alternativeగా ఏమైనా సహాయం చేస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy —It concerns rehabilitation That is a separate question

శ్రీ ఎస్ యతిరాజారావు —ఈ case నా నియోజకవర్గానికి సంబంధించినది మంత్రుల information లేదు అంటున్నారు రెంటువెలలు జరిగి పోయింది. జిల్లాపరిషత్తు యిదంతా తీర్మానించి ఆ భూమి తిరిగి పట్టేదాడుకు స్వాధీనం చేయబడుతున్నది కాబట్టి దీని వివరాలు అంతా తొందరగా తెప్పించి Table మీద పెట్టిస్తారా ?

(No answer)

withdrawal of Eviction Orders in Janakampeta village

197—

1015 (4287) Q —**Sri A Sarveswasa Rao (Eluru)**
Will the hon Minister for Revenue be pleased to state

(a) whether the Government received a memorandum from the Central Secretary of the Andhra Pradesh Ryot Sangham, General Secretary of the Nizamabad District Ryots Sangham and others either in the last week of March or first week of April 1963 requesting to withdraw eviction orders issued on 14th March 1963 on 300 poor families who were residing in Survey No 482 in Janakampeta village, Nizamabad district, and

(b) if so, the action taken thereon ?

Sri N Ramachandra Reddy —(a) The answer is in the negative

(b) Does not arise

శ్రీ కె ఎల్ నరసింహారావు —Questionలో మార్చి నెల ఆఖరుకు గాని April నెల మొదటివారంలోగాని అని ఉన్నది ఆ వారాలలో అందకపోవచ్చు అసలు యిట్లాంటి representation అందిందా ? దాని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమి ఆలోచించినదో తెలవిస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy —No memorandum was received from the Andhra Pradesh Ryots Sangham but a representation has been received from one Mr Lakshmanarao, President of Huts Union and General Secretary of the Nizam's Sugar Factory Workers Union, Nizamabad.

శ్రీ కె ఎల్ నరసింహారావు —దానిమీద ఏమి action తీసుకోబడింది ?

శ్రీ ఎక్ రామచంద్రారెడ్డి —ఈ కేసులలో complications ఉన్నాయి మొదట యిది రెవెన్యూ accountsలో చరాయి land అనిఉన్నది కాని compensationగా జయిరుద్దీన్ గారికి ఈ భూమి యివ్వబడింది అతనిభూమి Forest landలో చేర్చబడింది కనుక ఆ భూమి అతనికి యివ్వబడింది

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి —మూడువంధల నటుంబాలవారు అక్కడ యిల్లువేసుకొన్నట్లు, ఫలానా సర్వేనంబరు అని ఉన్నది ఎవరికో ఆ భూమి allot

అయినదని వీరందరిని తొలగించడమేనా? ఇప్పటికైనా ఆ పట్టేదారుకు తేకేచోట
యివ్వడం ఉన్నదా?

Sri N Ramachandra Reddy —It is only an encroachment 303 hutments are there It is only encroachments but this land has long ago been assigned to Zainuddin

(శ్రీ) ఎ సర్వేశ్వరరావు — నాకు తెలిసినంతవరకు properగా application పెట్టుకొని అనుమతి పొందిన స్థలాలు ఎక్కడా లేవు ముందు en-
croach అయిన తరువాత వెళ్ళుదిగా confirm చేయించడము జరుగుతుంది. ఈ
సందర్భంలో మరొకచోట చూపించడానికిగాని లేక వాళ్ళను అక్కడ restore చేయ
డానికిగాని ప్రయత్నిస్తారా?

Sri N Ramachandra Reddy --I do not think that that is the correct procedure However, it is there and the matter will be looked into If there is adequate land, they will be rehabilitated.

(శ్రీ జి. శాసనయ్య (నిడుమెల),-గవర్న మెంటు భూమిని కొంతమంది వీట
వాళ్ళు ఆక్రమించుకొన్నప్పుడు వాళ్ళను evict చేయనిదే పట్టాయివ్వకూడదు ఏ భూమి
అయినా, ఎవరైనా occupy చేసి ఉంటే Revenue Board Standing
Orders ప్రకారం ఆ occupations తీసివేసిగాని పట్టా యివ్వరు అట్లా వీరిని
తీసివేయకుండా పట్టాలు యివ్వబడాయా? అట్లా పట్టాలుంటే legalగా చెల్లు
తుందా?

(శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి —అది Forestలో ఎప్పుడో, చాలా
రోజులక్రితమే చేర్చారు. వాళ్ళకు compensationకూడ చాలా అంతర్జాతీయ
యివ్వడం జరిగింది And then this encroachment has taken
place.

*Village Public Halls (Grama Chavidis) in
Srikakulam District*

198—

1049 (4614) Q —**Sri P Gunnayya** —Will the hon
Minister for Revenue be pleased to state

(a) the amount sanctioned for the construction of village public halls (Grama Chavidis) in Srikakulam district during 1962-63 together with the number of such halls, and

(b) the number of applications received by the Government during 1962-63 for the repairs of the said halls?

Sri N Ramachandra Reddy —(a) No amount was sanctioned during 1962-63 for the construction of village public halls. An amount of Rs 2,300/- was sanctioned for petty construction and repairs to village public hall (Grama Chavidies) in Srikakulam district during 1962-63. Total number of village public halls in the district is 59

(b) 16

శ్రీ పి గున్నయ్య —15 గ్రామ చావడిల మరమ్మతుకొరకు కొంత డబ్బు యిచ్చారు సంతోషం సర్కారుజిల్లాలలో మొదటినుంచి estate ఉన్న దగ్గరనుంచి సంప్రదాయం కొన్ని వేల రూపాయలు గ్రామమునను కిరిణం వనూలు చేయాలి ప్రభుత్వానికి డబ్బు కట్టాలి ప్రశాంతంగా దస్తును ప్రజలదగ్గరనుంచి తీసుకొని ప్రభుత్వానికి కట్టే ఏర్పాటుకు, ప్రతిగ్రామంలో గ్రామచావడి ఉండేటట్లు చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి —ప్రతి గ్రామంలో చావడి ఉండడం న్యాయమే ప్రస్తుతం యివే ఉన్నాయి Budgetలో provision హెచ్చుగా పెట్టకుంటే అన్ని గ్రామాలలో చావడి ఏర్పాటుచేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది

శ్రీ ఎ వాసుదేవరావు —గ్రామ చావడిలు మావై పుకూడ చాలగ్రామాలలో ఉన్నాయిగాని ఏ మరమ్మతులేక శిథిలావస్థలో ఉన్నాయి శక్తిలేనప్పుడు గ్రామపంచాయితీ పరం చెయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి —ప్రభుత్వానికి శక్తిలేకుంటే పంచాయితీలకు శక్తి ఎక్కడనుంచి వస్తుంది ప్రభుత్వంలోనే allot చేసి అవసరం ఉంటే చేసుకోవచ్చు

శ్రీ పి గున్నయ్య — నేను ఉన్నటువంటి కొత్తరులో 5,6 వేల జనాభా ఉన్నది 40 వేల రూపాయలు ఆ గ్రామమునపబు కరణాలు వసూలు చేస్తున్నారు ఆ చావడి బాగాలేదు అనే ఉద్దేశంతో కలెక్టరుగారికి petition యిస్తే బాగుచేయ లేదు ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకువద్దామని శుభ్రపన్న వేశాను కొత్తరులో చావడి మరమ్మత్తు విషయం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి — ప్రస్తుతం వారు పేర్కొన్న గ్రామం పేరులేదు కాని lump sum amount వీటి repairs కుగాను దీనిలో ఉన్నది ఇప్పుడు వారు తెలివిచ్చారు కనుక దానిని దృష్టిలోకి తీసుకొని బాగుచేయించడానికి ప్రభుత్వం చర్యకై కొంటుంది

శ్రీ కె సత్యనారాయణ (రేపల్లె) — After the abolition of estates చాలమటుకు ఫిర్యాలు ఏర్పడ్డాయి At least ప్రతి ఫిర్యాకు ఒక చావడి ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశం ఉన్నది.

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి — ప్రతి ఫిర్యాకువీమి ? ప్రతి గ్రామానికి అని మనవిచేశాను

శ్రీ సి బాలిరెడ్డి (పులివెండల) — గ్రామచావడిలు కట్టించాలని యితర జిల్లాలనుంచి applications వచ్చినాయా ?

Sri N Ramachandra Reddy A separate question may be put

శ్రీ కె గురునాథరెడ్డి (చినకొండూరు) — గ్రామచావడిలు పంచాయితీలకు అప్పజెప్పినట్లు పంచాయితీలలో ప్రకటించారు ప్రభుత్వానికి తెలుసువా ?

Sri N Ramachandra Reddy — I do not have the information I think they are with the Government only

శ్రీ జి బాపనయ్య — గున్నయ్యగారి జిల్లాలో 59 కట్టినట్లు చెప్పారు మిగిలిన జిల్లాలలో కూడ అట్లాగే కడతారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — ఇప్పుడు కట్టినారు అవి కాదు 59 యిది వరకు ఉన్నాయని మనవిచేశాను

Hereditary Right of Village Officers

199—

* 1092 (4778) Q — *Sri E. Ayyapu Reddy* [Put by *Sri Vavilala Gopalakrishnayya (Sattenapalli)*] — Will the hon Minister for Revenue be pleased to state .

(a) whether any scheme has been prepared for the recruitment or appointment of village headmen and karnams after the Supreme Court decision, holding hereditary right to office as ultra vires by the Constitution, and

(b) whether vacancies are now being filled up without calling for applications by advertisement ?

Sri N. Ramachandra Reddy — (a) Not yet, Sir A scheme is however under examination.

(b) Yes, Sir But all fresh appointments are being made only on a temporary basis pending finalisation of the scheme referred to above

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — దీనికి సంబంధించి గ్రామోద్యోగుల సంఘం ఒక మెమోరాండం సమర్పించినది దీనిపై ఏమి జవాబుచెప్పారు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — గ్రామోద్యోగుల సంఘం ఒక మెమోరాండం యిచ్చారు దానిలో చాలా బటమ్స్ వున్నాయి విచారించి, తాత్కాలికంగా యివ్వగలిగిన రిలీఫ్ యిస్తామని చెప్పాము దీనికి సంబంధించి, ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టుకూడా వున్నది అది పరిశీలనలో వున్నది

శ్రీ పి నారాయణరెడ్డి (మైదుకూరు) — సుప్రీంకోర్టు తీర్పుదృష్ట్యా యీ పదవులనుండి తొలగిపోయేవారికి కాంపెన్సేషన్ యివ్వడానికి యోచిస్తున్నారా ? అది ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టులో ఒక అంశంగా వున్నదా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — ఆవర్ని పరిశీలనలో వున్నాయి

Sri N. Ramachandrarao Deshpande — Are the Government proposing to abolish the vatandari system ?

Sri N. Ramachandra Reddy — Not necessary, Sir. It is covered by the Supreme Court judgment itself.

శ్రీ టి కె ఆర్ శర్మ (కర్నూలు) -- ఈ కొత్తగా ఉద్యోగులను ఏర్పాటు చేసే సందర్భంలో, వారిని తాత్కాలికంగా నియమిస్తున్నారు అవిధంగా తాత్కాలికంగా నియమింపబడేవారికి వుండవలసిన క్వాలిఫికేషన్స్ ఏమిటో మంత్రి గారు చెబుతారా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి -- హైదరాబాద్ రైల్వేపై నియామకం జరగడంలేదు వచ్చిన అప్లికేషన్స్ లో ఎవరు qualified, suitableగా వుంటారో వారిని నియమించడం జరుగుతుంది

శ్రీ వేట బాపయ్య (తిరువూరు) -- సుప్రీంకోర్టు తీర్పున న వుద్యోగం పోయినప్పుడు— ఎన్ని అప్లికేషన్స్ వున్నప్పటికీ కూడా వారివంటుంబములో గనుక tests pass అయినవారే గనుక వుంటే వారికి మొదట అవకాశం యివ్వవలసినదని ప్రభుత్వం ఆర్డరు పంపిస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి -- వారు అర్హులు అయితే, వారికి ఆవకాశం యివ్వడానికి ఆభ్యంతరం లేదు

శ్రీ వి నన్యాసినాయుడు (ఎలమంచిలి) -- అర్హతలు వున్నప్పుడు వారికి ప్రాముఖ్యం (ప్రిఫరెన్స్) యివ్వడానికి ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి -- అందరితోనూ equalగా అర్హతలువుంటే యివ్వవచ్చును కాని, అది హైదరాబాద్ ప్రెసిన్సల్ ప్రామాన్రికం కాదు.

శ్రీ కె. లక్ష్మీనరసింహారావు -- సుప్రీంకోర్టు జడ్జిమెంటు తెలుంగాడా వరందానీ సిస్టమ్ వ ర్తించదని రెవిన్యూబోర్డు దృష్టికి వచ్చింది. ఆ విషయం ప్రభుత్వం గమనించినదా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి -- రెవిన్యూబోర్డు ఏక్కడ వచ్చింది, ప్రభుత్వమే లీగల్ డిపార్టుమెంటుతో సంప్రదించి నిర్ణయించినది ఇది తెలుంగాడాకు కూడా వర్తించదని చెప్పినప్పుడు రెవిన్యూబోర్డు డిసిషన్ యివ్వడానికి అవకాశం లేదు, అది సాధ్యంకాదు వారికా హక్కులేదు.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలవతిరావు (విజయవాడ సౌత్) -- సుప్రీంకోర్టు తీర్పును తీర్పులో యివ్వడు వున్నవారిని తొలగించవలసేను, భవిష్యత్తులో యీ సంకపారంపర్యం వద్దఅని చెప్పారు ఉన్నవారిని తొలగించమని ఆ తీర్పులో వున్నదా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి — ఉన్న వారిని తొలగించమని లేదు ఆ విధంగా ప్రభుత్వం తొలగించడంలేదుకూడా ఎక్కడయినా ఏవైనా తప్పులు—మిన్ అప్రోప్రియేషన్ మొదలై నవి— చెసినప్పుడు తొలగించడం జరుగుతుంది

శ్రీ కె. యల్ నరసింహారావు — గౌరవ సభ్యులు రామచంద్రారావు గారు అడిగినప్పుడు సు పీంకోర్టుతీర్పు దృష్ట్యా, కొంత అక్షవ్వారా రద్దుచేయవలసిన అవసరంలేదని మంత్రిగారు అన్నారు హెరిడిటరీ ప్లాట్లపై ఉద్యోగాలు యివ్వడం సరియైనదృతి కాదని, అప్లికేషన్స్ ప్రకారం ఎవరు అర్హులుగా వస్తే వారికి యివ్వమని సుప్రీంకోర్టు చెప్పింది కాని యీ వత్తన్ దారీ సిస్టమ్ను రద్దుచేయమని చెప్పలేదు ఇది తలభారంగా వున్నదికాబట్టి ప్రత్యేకంగా ఒక చట్టం చేసి యీ వత్తన్ దారీ విధానాన్ని రద్దుచేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి — హెరిడిటరీ ప్రిన్సిపుల్ పై తెలంగాణాలో నియమించడంలేదు అయితే, యంతకుముందు మిత్రులు అడిగినట్లు కాంపెన్ సేషన్ కొశ్చేన్ వేస్తే, ఉన్నితన్ కమిటీ రిపోర్టుపై నిర్ణయం తీసుకునేప్పుడు ఆ విషయాలన్నీ సమగ్రంగా పరిశీలించడం జరుగుతుంది

శ్రీ వి సత్యనారాయణ (తెనుగొండ) — ఈ టెంపరరీపోస్టులను పత్రికాప్రకటనర్యారా తెలిపి, భర్తీ చేస్తామన్నారు సుప్రీంకోర్టుతీర్పు వచ్చిన తరువాత ఎన్ని ఖాళీలకు యీవిధంగా పత్రికాప్రకటనచేశారో మంత్రిగారివద్ద సమాచారం వున్నదా ? ఎందుకంటే— మాజిల్లాలో చాలా ఖాళీలు ఏర్పడినది పత్రికా ప్రకటనమాత్రం చేయలేదు

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి — ఇన్ఫ్రిగిలలో ప్రకటించకపోయినా లోకల్ గా నోటిసుల ద్వారాను, టాం టాం చేయడం ద్వారాను తెలియజేయడం జరుగుతూ వుంటుంది

Scheme for the Settlement of Landless Agricultural Workers

200—

1359 Q — *Sri D Seetharamaiah* — Will the hon Minister for Revenue be pleased to state

(a) whether the Government have formulated any scheme for the settlement of landless agricultural workers as a part of the centrally sponsored scheme,

(b) whether this scheme is approved by the Central Government,

(c) if so, the nature and the amount of the aid to be given by the Central Government, and

(d) the places selected in the State for such settlement ?

Sri N Ramachandra Reddy —(a) The answer in the affirmative

(b) The scheme itself is a Centrally sponsord scheme. The Government of India have requested the State Government to implement

(c) The Government of India will share grant and loan portion of the cost of reclamation equally with States subject to a maximum of Rs 150/- per acre For the resettlement of landless Agricultural Workers on lands recommended for reclamation and resettlement by the Waste Land Committee, the Central assistance would be to the extent of 100% (75% as grant and 25% as loan) subject to a ceiling of Rs 500/- per family For the entire scheme, the Government of India will bear Rs 42-52 lakhs

(d) The following are the districts selected for the phased programme covering three years.—

(1) Krishna; (2) Cuddapah; (3) Nellore; (4) Hyderabad; (5) West Godavari; (6) Guntur; (7) Karimnagar; (8) Anantapur; (9) Nalgonda; (10) Kurnool, (11) East Godavari, (12) Srikakulam

శ్రీ యం పిచ్చయ్య —కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయ కార్మికుల నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కరించడానికి బంజరుభూముల పంపకం ఒక ప్రధానమైన అంశంగా చెప్పుదురు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం బంజరుభూముల పంపకం,

కృష్ణలంకలలో మూడవవంతు వేలం వేయడం, ప్రాజెక్టుభూములు క్రయనిషేధం మొదలైన కార్యక్రమాలలో కేంద్రప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా పోవడం తప్ప, వ్యవసాయ కార్మికుల అభివృద్ధికి ఏవిధంగాను దోహదం చేయడంలేదు ఈ విషయాన్ని యిప్పటికైనా గమనించి ఈ బంజర్లకు వెంటనే పట్టాలు యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి —మీరు చేసిన స్టేటుమెంటును ప్రభుత్వం అంగీకరించదు అది కరెక్టు స్టేట్ మెంటు అని నేను అనుకొనడంలేదు వ్యవసాయ కార్మికుల అభివృద్ధి విషయంలో రాష్ట్రప్రభుత్వం కేంద్రంయొక్క అభిప్రాయాలకు వ్యతిరేకంగా వెడుతున్నదనే విషయాన్ని ఒప్పుకొనడానికి నేను సిద్ధంగాలేను వ్యవసాయ కార్మికుల అభివృద్ధికి ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నది 17, 18 లక్షల ఎకరాలు యిచ్చినట్లుగా ముఖ్యమంత్రిగారు యీ సభలోనే చెప్పడం జరిగింది ఆ అఫైన్ మెంటుకు, యీ స్క్రీముకు సంబంధం లేదు ఈ స్క్రీముప్రకారం 250 ఎకరాల్లోపల ఎక్కడ వున్నదో, అక్కడ కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ ప్రవేశపెట్టడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నది దానిపై ఏ దామాషా ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం సహాయం చేయబోతున్నదనే విషయాన్ని నేను మనవిజేశాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — 'Justice delayed is justice denied' అనే సిద్ధాంతం ప్రకారం మీరుచేసిన delay ప్రకారం గవర్నమెంటు డెనైర్ డెన్యీ అనిపోతుందా, లేదా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి —ఇందులో మొత్తం భోగట్టా సమీకరించవలసి వుంటుంది ఇప్పుడు మొత్తం 8 లక్షల ఎకరాలలో 250 ఎకరాల బ్లాకులున్నవని సమాచారం వచ్చింది దానికి యిరిగేషన్ పొటెన్షియల్ create చేయాలంటే అది ఎక్కడ లభ్యమవుతుందో ఆలోచించవలసి ఉంటుంది ప్రస్తుతం 29,679 ఎకరాలు తీసుకుంటే బాగుంటుందని రెవెన్యూ బోర్డువారు యిరిగేషన్ డెవలప్ మెంటు బోర్డుతో సంప్రదించినారు, వారు యిరిగేషన్ ఫర్ మేషన్ యిచ్చారు ప్రభుత్వం తీనిపై యిప్పుడు చర్యలు తీసుకుంటున్నది

శ్రీ డి శీతారామయ్య —ఈ స్క్రీముక్రింద చిత్తూరుజిల్లానుకూడా చేరుస్తారా, ఇప్పుడు ఎక్కడెక్కడ ఆ స్క్రీము అమలులో వున్నది ?

శ్రీ ఎన్ రామచంద్రారెడ్డి —ఇప్పుడు ఎక్కడా అమలులోలేదు. ముందు సమాచారమంతా సేకరించాయి అమలులోపెట్టడానికి యిప్పుడు ప్రయత్నిస్తున్నాము

శ్రీ పి. గున్నయ్య — శ్రీకాకుళం జిల్లా కూడా యీ స్కీము కింద వున్నదా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి — ఉన్నది

శ్రీ పి బాపయ్య — ఈ స్కీము కింద ఏ ఏ జిల్లాలలో 250 ఎకరాల బ్లాకులున్నాయో మంత్రిగారు నెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — అదే చెప్పాను. దాదాపు అన్ని జిల్లాలలో వుండవచ్చును ఆ సమాచారం ప్రస్తుతం నావద్దలేదు టోటల్ బ్లాక్స్ యొక్క ఏరియా క్రింద ఎనిమిది లక్షలవరకు వుండవచ్చును అన్ని బ్లాకులలోను ఎంక్రోచ్ మెంట్స్ వున్నాయి అయితే యిరిగేషన్ పాటెన్షియాలిటీని దృష్టిలో పెట్టుకుని, రెవిన్యూ బోర్డువారు పరిశీలించినారు ఇందులో వెంటనే దాదాపు 22 వేల ఎకరాలు తీసుకొనడం జరుగుతుంది

శ్రీ ఎన్. యతిరాజారావు — ఇందులో వరంగల్లు జిల్లా చేర్చలేదు. ఆ జిల్లాను కూడా చేర్చడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — అక్కడ 250 ఎకరాల బ్లాక్స్ వుంటే, యిరిగేషన్ పాటెన్షియాలిటీ వుంటే యిదివరకే చేర్చబడి వుండేది

శ్రీ మహమ్మద్ యిస్మాయిల్ (సామల్ కోట్) — కేంద్ర ప్రభుత్వం 50 లక్షల రూపాయలవరకు వ్యవసాయ కార్మికుల అభివృద్ధికిగాను కేటాయించిందని చెప్పారు అయితే యిరిగేషన్ సౌకర్యాలు మొదలైనవి సరిగా లేవి కారణం చేత 21 ఎకరాలు మాత్రమే యీ మూడు సంవత్సరాలలో తీసుకొనడం జరుగుతున్నదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు కేంద్ర ప్రభుత్వం 50 లక్షల రూపాయలు యిచ్చినప్పటికీ, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిని వుపయోగించుకోలేకపోవడం వలన దానిని వాచసు చేయవలసి వుంటుందనే విషయం ప్రభుత్వం గమనిస్తుందా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — వారు ఏర్పాటు చేసిన ప్రెస్సియర్ ప్రకారం కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ ప్రారంభించవలసి వుంటుంది ఇరిగేషన్ కు వాటర్ మొత్తమైన సౌకర్యాలు వుంటే సక్రమంగా జరుగుతుంది అటువంటి సౌకర్యాలు లేనప్పుడు డబ్బు వచ్చిందిగా అని భర్చి పెట్టుకోవాలి అనుకుంటే — అందుకు అవకాశ ముండదు ముందు అవిధమైన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేసుకొనడానికి ప్రయత్నించాలి

శ్రీ సి గంగిరెడ్డి — అమలాపురం తాలూకాలో ఎన్ కొత్తపల్లి గ్రామంలో బంజరుభూములు వున్నాయి ఫీల్డ్ లేబర్ కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీవారు 400 ఎకరాల భూమికి దరఖాస్తు పెట్టడం, అమలాపురం డెవ్లప్మెంట్ రిజిస్ట్రారుగారు ఆమోదించడం జరిగింది అవన్నీ మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చాము ఆ సొసైటీకి లీజుకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri N Ramachandra Reddy — East Godavari is also in the list, I do not know whether this particular case is involved

శ్రీ బి శ్రీనివాసరెడ్డి (బస్సవాడ) — మంత్రిగారి దగ్గర జిల్లాల గురించిన సమాచారం వుందన్నారు అది ముఖ్యమైన సమాచారం కాబట్టి టేబిల్ మీద పెట్టిస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy — It is a big volume submitted by the Revenue Board We will place it in the Library and Members can go through it

శ్రీ సి డి నాయుడు — (చిత్తూరు) — చిత్తూరు జిల్లాను చేర్చకపోతే చెర్యడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

Sri N Ramachandra Reddy — I have already answered, Sir If there is irrigation potential, certainly it would have been included in the list

శ్రీ డి సీతారామయ్య — చిత్తూరు జిల్లాలో ఇరిగేషను సౌకర్యాలు కలిగిన ప్రదేశాలున్నాయి కాళవాస్తీ, పుంగనూరు, మదనపల్లి తాలూకాలో ఇటువంటి ప్రదేశాలున్నాయి కాబట్టి విచారణ జరిపిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి — విచారణ జరిపిస్తాము కాని ఇరిగేషన్ పొటెన్షియల్ క్రింద ఆ బ్లాకులు వున్నాయో లేదోకూడ పరిశీలించవలసి వుంటుంది

Grama Sevaks Training Centre at Anakapalle

201—

* 721 (3163) Q — Sarvasri K Govinda Rao (Anakapalli) and P. V Ramana — Will the hon Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether a memorandum, dated 3rd January 1963 has been received by the Government from the public of Thummapala, Anakapalle taluk, Visakhapatnam district with regard to the acquisition of lands for Gramsevak Training Centre, Anakapalle, Visakhapatnam district and

(b) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Planning and Panchayat Raj (Dr M Chenna Reddy) — (a) Yes Sir

(b) The question of continuing the Training Centre after 30-6-64 only for giving refresher Training or Orientation in tribal work to Gramsevak, is under consideration. Then there may not be any necessity for acquiring the land under question. A decision will be taken early in this regard.

శ్రీ పి వి రమణ (కొండకర్ల) — మొదట సెక్షను 35 ప్రకారం బలవంతంగా లాండ్సు తీసుకున్నారు చట్టరీత్యా మాడు సంవత్సరాల కాలంలో ఎక్స్‌జిషను అయినా చేయాలి, లేకపోతే వదలనైనా వదలాలి ఈ రెంటిలో ఏమీ చేయకుండా అట్లాగే వున్నారు ఇన్‌క్లగ్‌గా పాజిషనులో వున్నారు కాబట్టి వెంటనే వదలిపెడతారా ?

డాక్టర్ ఎస్ చెన్నారెడ్డి — ఇప్పుడు టరం ఆఫ్ లీజ్ వున్నది లీజు ఉన్నదికాబట్టి ఇల్లీగల్ అవడానికి అస్సాగ్రంలేదు 30-1-64 వరకు లీజు ప్రభుత్వానికి వుంటుంది ఆలోగా ఆలోచన చేసి నిర్ణయం చేయడం జరుగుతుంది ప్రభుత్వం యిదివరకే అక్వయిర్ చేయాలనే నిర్ణయం చేసింది. అప్పుడు ఘండ్సు లేనందువల్ల ఆపుచేయబడ్డది తరువాత లీజులో తీసుకొని ట్రైబునింగు సెంటరు నడుపుతోంది

శ్రీ కె గోవిందరావు — ఈ ఫారం ఓపెన్ చేసేటప్పుడు పెద్ద బిల్డింగు తీసుకొని, రైతుల సేద్యంలో వున్న 8-10 వేల విలువచేసే భూములన్నీ కూడ తీసుకొన్నారు తీసుకున్నాముకదాయని ప్రిన్సిపిల్ కోసం ప్రభుత్వం రిజ్రెజర్ కోర్సెస్ గాని మరొకటిగాని పెట్టి నడపడానికి చూడకుండా బిల్డింగు ఉన్నదికాబట్టి డైరీఫారమా, వెటర్నరీ సెంటర్ పెట్టి పాజిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్ వుంది కాబట్టి—ఖర్చు తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి —గౌరవ సభ్యులు యీ ట్రెయినింగు సెంటరును ప్రిన్టీజి కోసం పెట్టిన స్కీముగా, నిరుపయోగమైన స్కీముగా భావించడం దురదృష్టం ప్రభుత్వం పర్మనెంటుగా ౩ ఎకరాలు తీసుకొని, బిల్డింగు కట్టకొని నడిపిస్తోంది అగ్రికల్చర్ సెంటరుకూడ కావాలని ఆడిషనల్ గా 26 6 కంటల లీజు మీద తీసుకున్నది. తాత్కాలికంగా లీజుమీద వున్నా పర్మనెంటుగా ట్రెయినింగు సెంటరు పెట్టాలి విలేజ్ లెవెల్ వర్క్స్ ను ట్రెయిన్ చేసి అక్కడే ఫారమ్స్ కూడ పెట్టి అగ్రికల్చరులోకూడ అనుభవం కలిగేటట్లు చేసే కార్యక్రమం రాష్ట్రంలో మొత్తం ౮ చోట్లలో జరుగుతోంది అది నిరుపయోగమైన స్కీము అనిగాని, ప్రభుత్వ ప్రిన్టీజి క్వశ్చన్ గాని ఏమీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ కె ఎల్. నరసింహారావు —ప్రిన్టీజ్ అనే వర్డ్ ఉపయోగించడం దురదృష్టం అని మంత్రిగారు అంటున్నారు కాని కొన్ని సందర్భాలలో ఆ దురదృష్టం జరిగిపోతోంది ప్రభుత్వం అనేక రూపాలలో ఖర్చుపెట్టి ట్రెయినింగ్ యిప్పిస్తోంది ట్రెయినింగు పొంది దీర్ఘకాలం వెయిటింగు లిస్టులో వున్నప్పటికీ జిల్లా పరిషత్తులలో అనేక కారణాలవల్ల ఉద్యోగాలు యివ్వడంలేదు. ఈ ట్రెయినింగు ఎందుకు పొందాము భగవంతుడా అని వారు బాధపడే వద్దతిలో—ప్లానింగు డిపార్టుమెంటువారు అటువంటి ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ యిచ్చినందువల్లనో ఏమోగాని వుంటోంది జిల్లాపరిషత్తులలో ఆప్పాయింట్ మెంట్స్ సరైన పద్ధతిలో జరగడంలేదు పక్ష పాతాలు జరుగుతున్నాయి. ట్రెయినింగు అంతా దురదృష్టం కాకుండా ప్రభుత్వం కాపాడగలిగితే దానిని దురదృష్టం అనడానికి ఏటులేకుండా పోతుంది కాబట్టి మంత్రిగారు దానిని గురించి ఆలోచిస్తారా ?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి —ట్రెయినింగు దురదృష్టం అన్నారు ఆ దురదృష్టం ఎక్కడ జరిగిందో—ఏ విలేజ్ లో ట్రెయినింగు పొందినవారు అప్పాయింట్ కాలేదో—అది కె ఎల్ ఎన్ గారి దృష్టికి వస్తే, వారు నాకు వ్రాస్తే చూస్తానని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ పి. గున్నయ్య —గ్రామ సేవక శిక్షణా కేంద్రాలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎన్ని వున్నాయో, తెలంగాణాలో ఎన్ని వున్నాయో మంత్రిగారు చెబుతారా ?

డాక్టరు ఎం చెన్నారెడ్డి —తెలంగాణాలో రెండు, ఆంధ్రలో ఆరు

Causeway on Chitravati at Pornapalli

202—

* 743 (3961) Q — *Sri C Bah Reddy* — Will the hon Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether there is any proposal to construct a causeway on Chitravati at Ponnappalli of Pulivendla taluk, Cuddapah district, and

(b) if so, when the work will be started ?

It is Pornapalli and not Ponnappalli as printed in the question

Dr M Chenna Reddy —

If it is Pornapalli, the answer would change—

(a) Yes, Sir If the question is as it is (i e. Ponnappalli) it is 'No', Sir

I would also like to give further information on this.

పొర్రుపల్లిదగ్గర చిత్రావతినదిపైన కట్టుకోడానికి పెద్దకోటరోడ్డు మైలవరం నొత్తకోటరోడ్డు పెంటలు రోడ్ ఫండ్ ప్రోగ్రాంక్రింద ఇదివరకు అంగీకరింపబడ్డది. 1959 లోనే అంగీకరింపబడి ఒక లక్ష 82 వేల రూపాయలు యివ్వబడింది ఇప్పటికీ పనులు మొదలుపెట్టటానికి యిబ్బందులు వస్తున్నట్లుగా జిల్లామంత్రి వచ్చిన రిపోర్టులో వుంది పెండర్లు పిలిచినా హైప్రీమియమ్స్ రావడంవల్ల యిట్లా జరిగింది 29-4-63న జిల్లా పరిషత్తు ఎక్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరుకు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మనుద్వారా, డిపార్టుమెంటు ద్వారానైనా తీసుకొని పని చేయిరచామనీ ఇన్ ఫ్లోక్స్ ను యివ్వబడ్డాయి.

Special Agricultural Training for Ryots

203—

* 693 (2808) Q — *Sri P V Ramana* — Will the hon Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether any scheme pertaining to the special agricultural training for ryots has been sent by the Central Government for their consideration,

(b) if so, the suggestions of the State Government,

(c) Whether the particulars of the said scheme be placed on the Table of the House

(d) the number of persons to whom the training will be given during each year in the Third Five-Year Plan period ,

(e) the estimated amount of expenditure therefor , and

(f) whether the entire expenditure will be met by the Central Government ?

Dr M Chenna Reddy —(a) A scheme relating to the Specialised training of selected farmers (Gram Sahayaks) in agricultural field, has been received by the State Government from the Central Government

(b) The scheme was considered to be useful and instead of attaching the scheme to the Extension Training Centres, it was considered desirable that the training wing may be established at the Research Stations

(c) The particulars are placed on the Table of the House

(d) This State Government considered that the duration of Training may be limited to 10 days and the number of trainees for each batch may be limited to 20.

(e) It is estimated that the total cost of the scheme when implemented during the Third Five year Plan period, commencing from the year 1963-64, is Rs 3,82,800/-

(f) The Government of India will bear 75% of the non-recurring expenditure and 25% of the recurring expenditure

Papers placed on the Table of the House

GOVERNMENT OF INDIA

Directorate of Extension

Ministry of Food and Agriculture

Department of Agriculture

No F 7 (2)/62-Trg I   Krishi Bhavan, New Delhi
dated the 27th February, 62.

From

Shri Y N Verma,
Extension Commissioner

To

All State Governments

Subject   Scheme for specialised training of selected farmers (Gram Sahayaks) in Agricultural field—Establishment of farmers' training wings at the Extension Training Centres and Agricultural Colleges

Sir,

I am directed to invite a reference to this directorate's circular No. F 10 (6)/60- Trg I, dated the 11th August, 1960 in connection with the formulation of proposals for the Third Five Year Plan and also letter No F 10 (6)/60-Trg I dated the 17th October, 1961 for finalisation of proposals for the year 1962-63. It will be recalled that in these two letters the State Governments were requested to include adequate provisions in the Third Plan proposals to organise higher training in agriculture and allied fields for selected farmers. The detailed scheme has now been approved by the Planning Commission and is enclosed for consideration and adoption by the State Government

2. It cannot be over-emphasized that specialised training of selected farmers is of highest importance in

our country today to develop a desirable type of leadership in agricultural sector which would, in turn, help in stepping up agricultural production. In a vast country like India where millions of farmers live in scattered villages, the extension agency has to be properly augmented and strengthened to extend the results of proven research amongst farming community. Therefore it is considered essential that all possible methods be adopted to provide suitable type of training to the farmers. It would be seen that in our system we have all arrangements of imparting training to officials and non-officials except the short-term specialised courses for the farmer himself. It has been our experience that progressive practising farmer cannot afford to be away from his farm for long-term courses. On the other hand, two-three days villages camps which are being organised in the development blocks only provide a general knowledge about improved practices in agriculture and allied fields to the farmers. However, no system exists which could provide a chance to the interested farmers to have higher knowledge in a particular agriculture field in which he feels interested. The enclosed scheme has accordingly been prepared keeping in view the demand of progressive farmers and their role in extension work and community development programme in our country.

3 It would be seen from the details of the scheme that this type of training would be organised at only those Extension Training Centres, Agriculture Schools and Agriculture Colleges where agricultural farms and other physical facilities for imparting a very practical type of training exist. It would be entirely for the State Governments to select such institutions keeping into consideration the basic need of higher training of progressive farmers. Selection of training institutions is a very important matter to consider as the whole character of this scheme will be a job related training for orienting the farmer to

his special needs. The Directorate has only allocated the number of institutions as per enclosed list (Annexure C). The State Government may use their discretion in carefully earmarking the training centres out of the categories of institutions mentioned above for implementing this programme.

4 As in the scheme no T A has been provided for the farmer for undertaking journeys in connection with the training, it is suggested that the selected farmers from the neighbouring areas may be invited to undergo this training, and the entire training may be developed on regional requirements.

5 Each training course is proposed to be of approximately 10-15 days' duration. It may be mentioned here that no rigidity should be observed in deciding the duration of a particular course and it would vary from one subject matter field to another and also taking into consideration the needs of the participants. It may also be mentioned here that only a tentative syllabus has been suggested but for each course the training institution has to develop a syllabus based on the actual needs of the participants. This would require a very careful programme planning on the part of those who are concerned with conducting this programme. The courses would be conducted in the field of agricultural production in order to raise the standard and efficiency of farm management and other major aspect of improved farming. The courses would generally include the areas of crop husbandry including improved crop varieties, improved agricultural practices like green manuring and fertilizer application, fruit and vegetable growing, farming methods leading to soil and water conservation, livestock management, etc.

6 At each farmers' training wing nearly 16 courses would be organised in a year and in each course 40 selected farmers would be trained.

As mentioned above, the nature of training would completely be practical and it would be desirable to build up each course based on the experience gained in the previous courses. It is also emphasized that besides the training centre staff who will be primarily responsible for imparting this training, some selected farmers, district and regional specialists, field staff may be fully associated in the programme.

7. As the training centres and agricultural colleges are adequately equipped with physical facilities in various fields of agricultural production, the scheme envisages provision for construction of hostel, equipment etc. only on austerly basis.

8. As this training would be a continuing and recurring feature of the institutions, separate staff has been provided in the scheme, but it may be mentioned here that the staff of the training centre, blocks and field should be associated in order to provide an effective type of training. In this connection, it is once more emphasized that staff members who are appointed under this programme at the training institutions should have adequate field experience and well equipped to handle such a type of specialised training.

9. It may also be pointed out that plan provision for organising this type of training were made in the Third Five Year Plan proposals and most of the State Governments made provisions at the time of the State Plan discussions for the year 1962-63. In case adequate provisions have not been made in the budget for 1962-63, the same could be provided by adjustment within overall budget provision under the Group 'Agricultural Research, Information and Statistics' under the head Agriculture. Necessary provision of the scheme in the subsequent years should be made in the State Annual Plans at the appropriate time.

10 *Sharing of the Expenditure*

It is a category (B) scheme, the Government of India would share the expenditure on the normal pattern for such 'B' category schemes

11. The annexure 'C' of the enclosed scheme shows the statewise allocation of the farmers' training wings to be established at the selected extension training centres and agricultural colleges. It is requested that the State Govt may examine the enclosed model scheme and submit their proposals for organisation of the specialised training for selected farms in agriculture field to this office latest by 31st March, 1962. The names of the training institutions where they propose to take up this programme with the probable date of their start may also kindly be intimated. It would be appreciated if the State Government may implement this programme at their earliest convenience and keep this Directorate informed about the progress made.

12. Kindly acknowledge the receipt of this letter

Yours faithfully
Signed/- Y N Varma
Extension Commissioner.

Copy forwarded for information to.—

1. All State Development Commissioners and Directors of Agriculture
2. Secretary, Ministry of C. D. & Co-operation
(Dept of Community Development) New Delhi
3. Planning Commission, New Delhi.

(Signed) x x x
Extension Commissioner.

Revised scheme for specialised training of selected farmers (Gram Sahayaks) in agricultural field establishment of farmers training wings at the Extension Training Centres and Agricultural Colleges

Introduction

Developing the desired leadership in agricultural field, which could assist in agricultural production programmes is one of the most important responsibilities of Extension Administrators. For this purpose it is essential that the progressive farmers should be given practical training in improved agricultural methods at places where they could have a realistic experience approximating their village conditions.

It has now been widely recognised that provision of vocational education to the largest segment of our population which is wedded to agriculture, is essential not only to improve and increase production but also to provide proper conditions for reception of the newer knowledge, newer techniques and newer practices flowing from research.

Some efforts have been made in this direction by way of organising short duration camps for village leaders (Gram Sahayaks) in the development blocks since the inception of the Community Development Programme in 1952. In 1957, there came about a significant shift in the emphasis of the Community Development programme in favour of agricultural production. Accordingly, the emphasis in the village leaders (Gram Sahayaks) training also shifted to agriculture including animal husbandry and minor irrigation. Till September, 1960, nearly 25 lakhs of village leaders (Gram Sahayaks) received such a training in camps organised from 1 to 3 days duration at village level in development blocks.

Besides the above, the I.C. A. R. had organised for a few years 6 months short courses in many States, but they did not prove popular. Vocational schools of the Manji type have also been set up specially in Maharashtra.

State though these have gradually become job-centred with a great many of the trainees seeking Government Service in lower ranks. It would be seen, that none of these training programmes provide for short-term courses which could be conveniently availed of by the farmers according to their varied needs and without sacrificing the agricultural operations in their respective areas.

Village leaders training programme was studied by the agricultural production team sponsored by the Ford Foundation in 1959 and in their report they have recommended that "the adoption of the village leaders camp idea at this stage of the educational process seems to have great potential. Camps should be encouraged. In terms of their importance and the amount of resources that are used, great care should be used in planning and executing them to assure maximum educational impact."

In the annual conference of Community Development held in July 1959, it was recommended that 1 to 2% Gram Sahayaks trained since October 1957 should be provided facilities for higher training. It was felt that this training would make the active and enthusiastic Gram Sahayaks more useful and serviceable. The subject came up for further discussion in the Annual Conference on Community Development held in June, 1960 at Srinagar. It was recommended that arrangements should be made for higher training of Gram Sahayaks.

Accordingly, a scheme to provide specialised training to 50,000 selected farmers (Gram Sahayaks) was prepared by the Directorate of Extension, Ministry of Food and Agriculture (Department of Agriculture) in consultation with the Ministry of Community Development which has already been approved by the Planning Commission.

Special Secretary (Agriculture) on his recent visit to Kenya observed that in our system we have arrangements,

for all the types of courses except the short-term course for the farmer himself. Our difficulty with the previous system was that it kept the farmer away for too long. The merit of Kenya system is that the farmer can easily find the period required without sacrificing the agricultural operations and, in fact, it is so popular that the farmers are prepared to pay.

Keeping the observations of the Special Secretary in view, the following revised scheme for specialised training of selected farmers in the field of agriculture has been drawn:

Objectives of higher specialised training

The main objectives of imparting specialised training in agriculture to selected farmers are as follows –

- 1 To impart the latest knowledge in improved methods of farming to selected farmers and convince them through demonstrations and other methods that these practices are useful and workable under their conditions. This will enable them to bring technology and science to bear on their traditional methods of farming and considerably increase agricultural productions,

- 2 To make them more useful and serviceable and enable them to assume greater responsibilities in the field of agriculture leading to adoption of improved practices by as large a number of cultivators as possible

- 3 To develop desirable leadership in the field of agricultural extension in order to multiply the efforts of the normal extension agency

- 4 To develop more effectively the use of land and other natural resources, labour and capital in agriculture

- 5 To narrow down the gap between technical departments effecting agricultural development and their use in practice.

Details of the scheme

It is proposed to establish farmers training wings at the extension training centres, basic agricultural schools and agricultural colleges so that they could impart training to selected farmers at a rate of 64,000 farmers each year (as given in annexure C) in the Third Five Year Plan period. Accordingly, in the remaining years of the Plan period 2,56,000 selected farmers would receive training at these centres in agriculture field. However in the first year of its implementation, the training would be organised at only selected extension training centres, agricultural schools and agricultural colleges on limited scales. Once the initial requirement of the trained VLWS has been met by October 1963, it is expected that some of the extension training centres in each State will be available for organisation of various types of inservice training programmes including higher training of farmers. It is intended that such training courses for selected farmers should be organised at those places where agricultural farms and other facilities for imparting practical training exist. In the initial stages, selected farmers from the neighbouring areas would be invited to undergo this training which would gradually be extended to cover a district or a region having broadly similar conditions.

Each training course will be of approximately 10-15 days duration. The duration of the course, however, will vary according to the subject matter fields to be covered and the needs of the participants. These courses would aim at improving farm skills, increasing agricultural production, raising the standard and efficiency of farm management and of other major aspects connected with farming. The needs of different categories of farmers for special types of skills required in all important branches of agriculture would be catered to according to the local needs and conditions. These courses in no way will be a substitute for longer courses offered by other higher insti-

utions in the field of agriculture. Therefore, the actual duration frequency and design of these training courses would depend upon the interest of selected farmers

At each farmer's training wing nearly 16 courses will be organised in a year. In each course, 40 selected farmers will be trained. Thus each farmers' training wing will be able to impart training to 640 farmers in a year and, in all the 100 institutions, 64,000 farmers would be trained per year. Taking into consideration the number that may be trained at extension training centres, agricultural schools and agricultural colleges, it is expected that during the Third Plan nearly 2,56,000 selected farmers would receive training in such specialised agricultural fields.

Nature of training

It has been experienced that the practical farmers do not find sufficient time to undergo a generalised type of training in agriculture extending over a few months. It is felt that for selected farmers adhoc training courses in special subjects such as crop husbandry including improved crop varieties, improved agricultural practices like green manuring and fertilizer application, fruit and vegetable growing, farming methods leading to water and soil conservation, operation of improved agricultural implements, plant protection measures, livestock management, etc., would be more useful.

These courses would aim at providing a practical and intensive training in selected subjects based on the problems that the cultivators may have in these fields. In order to make the adhoc training courses practical, the institutions will have to make special preparations for organising each course. It will also be desirable that besides the training centre staff who will be primarily responsible for imparting this training, some selected

progressive farmers, District, Regional and State Level specialists in the field of agriculture be invited to discuss and thrash out problems of farming with the selected farmers. Suitable provisions for honorarium, therefore, has been made in the scheme so that the specialists may be called to cover various subjects during the training period. Visits to nearby farms of Agriculture Department, Regional Research Stations and other institutions and progressive farmers will also be arranged.

Method of conducting the training

The methods of training will include demonstrations, few selected talks, field trips- group discussions and practicals for selected farmers on important items of the course. An effort will be made to enable the farmers to gain practical knowledge which they could supply in their farming. The syllabus for each course will have to be developed by the institutions concerned with the guidance and assistance of concerned specialists after taking into consideration the local conditions. However, a tentative outline of a few selected courses is appended with this scheme for guidance of the training institutions.

Cost of the scheme

The cost of the scheme is given in appendix B. As it is envisaged that this training would be a regular feature at almost all the institutions, it is essential that additional facilities of accommodation and staff are added adequately, a non-recurring expenditure of Rs 25,000 has been provided at each institution for providing hostel accommodation and other buildings. The total cost of the scheme is estimated at Rs 1,00,98,000.

Sharing of the expenditure

The pattern of central assistance would be the same as for other similar schemes included in the Third Five

Year Plan, i.e. the Centre would bear 75% of the non-recurring expenditure as well as 25% of the recurring one as communicated in Planning Commission's letter No PC(P) 4(2)/61 dated 20th October, 1961

ANNEXURE 'A'

1	Number of selected farmers who will be imparted higher training in agriculture at the Extension Training Centre, Basic Agricultural Schools and Agricultural Colleges during 1962-66	2,56,000
2	Total number of training courses required to train the above mentioned selected farmers	6,400
3	Number of selected farmers to be admitted in each batch	40
4	Number of institutions where such courses would be organised	100
5	Number of courses to be organised at each farmers training wing every year	16
6	Number of training courses which will be organised in a year	1,600
7	Number of selected farmers to be trained during a year	64,000
8	Duration of each course	-15 days
9	Cost of training per selected farmer	nearly Rs 39/-.

ANNEXURE B

Estimated cost of the revised scheme of training of selected farmers in Agriculture and allied fields during the Third Plan (for a period of 4 years - 62-66)

1 *Non-recurring*

(In Rs)

Ad-hoc grant to each Institution for construction of additional buildings required for the programme @ Rs 25,000 per Farmers' Training wing (25000×100)	25,00,000
Furniture including cots and cooking utensils @ Rs 1500/-per institution (1500×100)	1,50,000
Total Non-recurring	26,50,000

II *Recurring*A *Staff*

1 One Officer-incharge of the Farmers' Training programme @ Rs. 250/- ($250 \times 12 \times 100 \times 5$)	12,00,000
2 One Field assistant @ 100/- per month ($100 \times 12 \times 100 \times 4$)	4,80,000
3 One Clerk-cum-Typist @ Rs 80/- p m ($80 \times 12 \times 100 \times 4$)	3,84,000
4 One peon @ Rs 30/- p m ($30 \times 12 \times 100 \times 4$)	1,44,000
B Allowances to staff members @ Rs 500/- per institute per year ($500 \times 100 \times 4$)	2,00,000
C. Messing charges for 2,56,000 farmers @ Re 1/- per day for a period of 15 days ($25,600 \times 1 \times 15$)	38,40,000
D Visits and study trips @ Rs. 500/- per institution per year ($500 \times 100 \times 4$)	2,00,000

E	Honorarium @ Rs 500/- per institution per year (500 X 100 X 4)	2,00,000
F	Miscellaneous contingencies and unforeseen @ Rs 2,000 per institution each year (2000 X 100 X 4)	8,00,000
	Total Recurring	74,48,000
	Grand Total	1,00,98,000

*Sharing of the expenditure**Share of the Government of India .*

75% Non-Recurring	19,87,500
25% Recurring	18,62,000

Share of the State Government

25% Non-recurring	6,62,500
75% Recurring	55,86,000

Grand total	1,00,98,000
-------------	-------------

ANNEXURE-C

Allocation of Farmers' Training Wings to be established at the selected Extension Training Centres and Agricultural Colleges for organising Courses in agricultural field for selected farmers

S N	Name of the State	No of Centres.
1	Andhra Pradesh	8
2	Assam (This will also cater to the needs of NEFA and Manipur)	3
3	Bihar	8
4	Maharashtra	9
5.	Gujarat	5
6	Kerala	3

7.	Madhya Pradesh	8
8	Madras (This will also cater to the needs of Pondicherry)	7
9	Mysore	5
10	Orissa	5
11	Punjab	3
12	Rajasthan	5
13	Uttar Pradesh	21
14	West Bengal (This will also cater to the requirements of Tripura and Andaman)	8
15	Jammu & Kashmir	1
16	Himachal Pradesh	1
Total		<hr/> 100 <hr/>

ANNEXURE D

Suggested outline for specialised training of farmers on Selected items in Agriculture field

Crop Husbandry

- 1) Cultivation of some of the important regional crops suiting to regional needs with special emphasis on improved practices used for attaining higher yields;

Farmers may be given a practical idea of preparation of seed-bed, knowledge of varieties seed selection and seed treatment, seed-rate, method of sowing, manurial requirements, intercultural operations, control of pests and diseases, weeding, harvesting, threshing, winnowing and storage along with economics of each operation and total returns.

- ii) Important crop rotations of the locality
- iii) Mixed cropping-suitable rotation and economics
- 2. *Fruit and vegetable growing*
  - i) How to lay an orchard.
  - ii) Cultivation of some of the important local fruits
  - iii) Cultivation of some important local vegetables
  - iv) Rejuvenation of old fruit trees
- 3. *Plant Protection*
  - i) Identification or nature of damage to crops by pests and diseases including rats, other animal pests and weeds
  - ii) Control measures both preventive and curative measures
  - iii) Seasonal occurrence of pests and diseases on crops
  - iv) Preparation of pesticides, etc ,
  - v) Proper use of plant protection materials including their storage and maintenance and care of plant protection equipment
- 4. *Livestock Management*
  - i) Knowledge of common diseases-prevention and first aid
  - ii) Selection and care of stud bulls
  - iii) Castration of scrub calves.
  - iv) Suitable rations, draught cattle and calves
  - v) Maintaining the supply of green fodder throughout the year – growing of berseem, lucerne and other green fodder-conservation of fodder-silage making

Similarly, slab of improved agricultural implements, farming methods leading to water and soil conservation, and crop husbandry, including improved crop varieties, etc., would be worked out locally by the institutions where such courses would be conducted keeping into account the regional conditions prevailing in the field.

ANNEXURE-E

Expenditure per centre.

Expenditure	1st year (1962/63)	2nd year (1963/64)	3rd year (1964/65)	4th year (1965/65)
Non-recurring	Rs 26,500	—	—	—
Recurring	18,620	* 18,620	* 18,620	* 18,620
			Grand Total	1,00,980

(a) Details of Pay.

<i>Details of recurring expenditure</i>			
	Rs.	(i) Officer incharge	
(a) Pay	5,520	250 X 12	3,000
(b) Allowances	500	(ii) Field Asst	
(c) Messing 40 X 15 X 15	9,600	100 X 12	1,200
(d) Field trips	500	(iii) Clerk-cum-Typist	
(e) Honorarium	500	80 X 12	960
(f) Contingencies	2,000	(iv) Peon 30 X 12	360
		Total	Rs 5,520

For 15 batches of 15 days' duration of 40 trainees each

శ్రీ పి. వి. రమణ — అగ్రికల్చర్ ట్రైనినింగ్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ ఈ ప్రభుత్వానికి సెలక్ట్ చేయమన్నారా, అలా సెలక్ట్ చేసిన సెంటర్స్ ఏమిటి ?

డాక్టర్ ఎం. చెన్నారెడ్డి — అగ్రికల్చర్ కాలేజీస్ ప్రక్కన, జేసికొ ట్రైనినింగు స్కూల్స్ ప్రక్కన, ఎక్స్ పెన్ ట్స్ ట్రైనినింగు సెంటర్స్ ప్రక్కన వాటికి అనుబంధంగా యీ ట్రైనినింగు సెంటర్స్ పెట్టాలనే నూచన అందులోవుంది ఈ సంవత్సరం దానికి ఒక లక్ష 24 వేల 260 రూపాయల స్కీము లెక్కలుకూడ చేయబడ్డాయి కానీ అగ్రికల్చరు డిపార్టుమెంటువారు వారికివుండే బడ్జటులో అక్కా మొడేట్ చేయనందుకు యిప్పటికీ తీసుకోలేదు

Costitution of a State Planning Commission

204—

* 791 (4705) Q — *Sri Mohammed Ismail* — Will the hon Minister for Planning and Panchayat Raj be pleased to state

(a) whether there is any proposal to constitute a State Planning Commission, and

(b) if so, when ?

Dr M Chenna Reddy — (a) No, Sir

(b) Does not arise

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ — కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్ర స్థానింగు కమిషనులు ఏర్పాటుచేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాసిందా ? వ్రాసినట్లయితే వారి అభిప్రాయమేమిటో తెలియజేస్తారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి — మార్చి 62 లోనే అప్పటికి కేంద్ర స్థానింగు మంత్రిగారు అన్ని రాష్ట్రాలకు వ్రాశారు మూడవ ప్రణాళికవరకు వచ్చిన అనుభవాన్నిబట్టి - పని జరుగుతున్నదికాని ప్రాస్పెక్టివ్ ప్లానింగ్ - విషయాలను దీర్ఘంగా ఆలోచించి చేయడం అవసరమనే దృష్టితో వాటి వ్రాశారు. మిగతా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతోపాటు యీ ప్రభుత్వంకూడ ఆలోచన చేసిందే ఆలోచించినతరు

వాత వారిచ్చిన ఆశయాలను సాధించడానికి బోర్డుకంటే ప్లానింగు డిపార్టుమెంటును రీ-ఆర్గనైజు చేయడంవల్ల వీలవుతుందని నిర్ణయం చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ప్లానింగు డిపార్టుమెంటును సెపరేట్ చేశామన్నారు. సెంటరు ప్లానింగు డిపార్టుమెంటును యింకా ప్రైంక్ తెన్ చేయమని అడిగిందా? ఇప్పుడు ప్లానింగు డిపార్టుమెంటు అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటులో కలపాలని ఆలోచనలోవున్నట్లు తెలుస్తోంది. అయితే, ఎన్ని సెక్షనులు పెట్టారు, ఎంత వర్క్ జరుగుతోంది, స్టాఫ్ కన్నా లిడేటుకు సరిపోతుందా?

డాక్టర్ ఎం చెన్నారెడ్డి — ప్లానింగు అండ్ పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటులను ఒకటిగావుంచి పనిచేయించాలని వున్నది. ఈమధ్యన ప్లానింగుబోర్డు నూచనను పురస్కరించుకొని రి-ఇన్ ఫోర్స్ చేయడం, ప్రైంక్ తెన్ చేయడం అవసరమని ప్లానింగు డిపార్టుమెంటును సెపరేట్ చేయడం జరిగింది. అగ్రికల్చరు, పంచాయతీరాజ్, ఇరిగేషను వీటిని కలపడమ, లేక వీటిలో క్లోజర్ కో-ఆర్డినేషన్, మోర్ ఎఫెక్టివ్ కో-ఆర్డినేషను రావడానికి ఒక రెస్పాన్సిబుల్ ఆఫీసరును పెట్టడమూ అనేది రకరకాల ఆలోచనలు. కేంద్రప్రభుత్వం అధ్వర్యంలో నడచిన అఖిల భారత అగ్రికల్చర్ అండ్ కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు మినిస్ట్రీ కౌన్సిల్ లో జరిగిన వివరాలు వున్నాయి. వాటిని రాష్ట్రప్రభుత్వం, కేంద్రప్రభుత్వంకూడ ఆలోచన చేస్తోంది.

*Registered Ayacut under the Rachakattu Channel
in Chodavaram Taluk*

205—

* 29 (1580) Q — *Sri Tenneti Viswanatham (Madugula)* — Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(a) the extent of the registered ayacut under the Rachakattu Channel in Chodavaram taluk, Visakhapatnam district in the villages served by it,

(b) the amount spent for the maintenance and repair of the channel and channel head between 1949 to 1962, and

(c) the amount realised by the Government by (i) wet and dry assessment, and (ii) cesses and surcharges?

The Minister for Irrigation and Power (Sri A C Subba Reddy) — I did not get proper information about this question, Sir. I would like to answer it some time in this Session itself.

Mr Speaker — You can send a separate question, Mr Viswanatham. This will be disposed of. Please send a separate question. I will admit it.

Sri Tenneti Viswanatham — If it is not answered, how is it disposed, Sir?

Mr Speaker — Even if it is not answered, in view of what was stated by him, this will be disposed of.

Sri A C Subba Reddy — If the hon. Member wants it, I will place it on the Table of the House or I shall send a copy.

Sri Tenneti Viswanatham — Thank you.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య — మంత్రిగారు information లేదు అంటున్నారు. Information ఇస్తామన్నరోజుకు వేయండి.

Mr Speaker — There is no question of postponing any questions once it is included in the list. So, if the Member is interested in the information, he can send it. I will see that it is answered within a week or ten days.

Dam on the Routhulapudi rivulet in Pathipadu taluk.
206—

130) (2524-P) Q — *Sri M Veeraraghava Rao (Pathipadu)* — Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state ·

(a) when the estimates for the construction of a dam to the Routhulapudi rivulet of Prathipadu taluk, East Godavari district have been prepared;

(b) the estimated amount therefor,

(c) the number of villages to be benefited by the said scheme, and

(d) when it will be taken up ?

Sri A C Subba Reddy —(a) In 1960

(b) Rs 52,260/- including direct and indirect charges,

(c) The villages of Routhulapudi, Pallapu Chamavaram and Meraka Chamavaram will be benefited by the scheme

(d) Soon after the plans and estimates are technically approved, the scheme will be taken up for execution

శ్రీ ఎమ్ పీఠరాఘవరావు —ఈ స్కీము investigate చేసి చాలా కాలమైనది ఇప్పటికైనా మంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకుని పనిపారంభించడానికి అదే శించగలరా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి —ఇది మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీము తప్పకుండా పనిపారంభించాలి అక్కడ ఒక group of villages లొండనమాడి group of villages object చేస్తున్నాయి. వారి riparian rights పోతున్నాయి, రిప్లయి రాగానే ప్రారంభించి finish చేయాలనే ఉద్దేశం

*Investigation of Bantumakku Reservoir Scheme and
Vegavathi Anicut Scheme*

207—

* 320 (4076) Q.—*Sri P. Gunnayya* —Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(a) whether the investigation of the Bantumakku Reservoir Scheme, and Vegavathi Anicut Scheme has been completed in Bobbili taluk, and

(b) if so, when the work will be taken up ?

Sri A C Subba Reddy —(a) Detailed investigation of Bantumakku Reservoir Scheme has been completed Only preliminary investigation of the Vegavathi Anicut Scheme has been completed and detailed investigation has been taken up

(b) It is too early to say with certainty when the work could be taken up

శ్రీ పి. గున్నయ్య —ఈ స్కీము పరిశీలన పూర్తి అయినదని పూజ్యులు మంత్రిగారు సెలవిచ్చారు దానికి ఎస్టిమేట్ డబ్బు ఎంత, పని ఎప్పుడు ప్రారంభిస్తారో సెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి —దానికి estimated amount 34 43 లక్షలు మీడియం స్కీముక్రింద వస్తుంది ఎప్పుడు తీసుకుంటామో చెప్పడానికి వీలులేదు

శ్రీ పి. గున్నయ్య —వేగావతిపై రెండవస్కీము ఉన్నది కొద్దిభర్చితో 60 వేల ఎకరాలు సాగులోనికి వస్తుంది దాని విషయమై సెలవిస్తారా ?

శ్రీ ఏ. సి. సుబ్బారెడ్డి —దానికి ఎస్టిమేటు 23 లక్షల చిల్లర ఇది కూడా మీడియం స్కీముక్రిందకే వస్తుంది ఇవి ఎప్పుడు అవుతాయో చెప్పడానికి వీలులేని పరిస్థితిలో వున్నాము

*Total Ayacut under river Gosthani in
Visakhapatnam district*

208—

* 381 (4421) Q -- **Sri B Sriramamurthi (Vijayanagar)** —Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(a) what is the total ayacut at present being served in different taluks of Vizag district by the river Gosthani,

(b) whether irrigation facilities are proposed to be continued in respect of the existing ayacut in the above

taluks in spite of the Thatipudi reservoir on the river Gosthani, and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri A C Subba Reddy —(a) The total ayacut is 13,090 acres Out of this an ayacut of 5840 acres is being irrigated by open head channels on the upstream side of the dam and the remaining is being served by channels on the down stream side.

(b) Yes, Sir

(c) Does not arise

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి —Open air channel ద్వారా నీరు సప్లయ అయే భూభాగానికి డామ్ లో vents provide చేయడం లేదని నే సందేహం లున్నాయి ఎంతవరకు నిజం ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి —క్రిందిభాగం 2750 ఎకరాలున్నది వాటికి నీళ్ళు ఇచ్చి మిగిలింది 110 క్యూ సెక్కులు నీరు విశాఖపట్టణానికి ఇస్తాము.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి — డామ్ లో vents provide చేయక పోవడంవల్ల open air channels ద్వారా సప్లయ అయే నీరు విషయమై భయ సందేహాలున్నాయి అటువంటివి లేకపోతే స్పష్టం చేస్తారా ?

Sri A C Subba Reddy It is proposed to assure supply of water to the ayacut under these channels from the reservoir and supply 110 gallons of water to Visakhapatnam town

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి — నేను అడిగినది విశాఖపట్టణానికి ఎంత నీరు ఇస్తారని కాదు Existing అయకట్టు open air channelsలో డామ్ కట్టిన తరువాత submerge అయిపోతుందికాబట్టి డామ్ లో vents provide చేయక పోతే existing అయకట్టుకు నీరు ఇచ్చే అవకాశం లేదుకాబట్టి - ఆ విషయం అడిగాను,

Sri A C Subba Reddy . It is proposed to assure supply of water to the ayacut under these channels That

means, we propose to supply water first for these lands and then 110 lakhs gallons of water

సపష్టంగానే ఉన్నదికదా !

Construction of Barrage on the river Godavari

209—

* 431 (4698) Q — *Sri Mohammed Ismail* — Will the hon Minister for Irrigation and Power be pleased to state

(a) whether the Government have taken decision to start the work of constructing a barrage on the river Godavari, and

(b) if so, the cost involved and how this expenditure will be met during the Third Plan ?

Sri A C Subba Reddy — (a) Not yet, Sir

(b) Does not arise in view of (a) above

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ — ప్రస్తుత రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితులదృష్ట్యా చూస్తే ఈ స్కీము వెంటనే తీసుకోవడానికి వీలులేదని అందరికీ తెలుసు అయినప్పటికీ తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ప్రజలకు చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నదికాబట్టి రుజువైనదిగా నిరూపించుకుంటున్నారని ఈ ఉత్సాహాన్ని సమీకరించి వెంటనే ఈ స్కీము మూడవ ప్రణాళికలో లేకపోయినా ప్రజల ప్రాజెక్టుగా నిర్మాణం చేస్తామని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు కాబట్టి వెంటనే ఆపనికి పూనుకుంటారా అని అడుగుతున్నాను

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — ఇస్మాయిల్ గారు ఆర్థిక స్థోమత లేదు కాబట్టి అంటున్నారు ఆర్థిక స్థోమత ఉండినా లేకపోయినా ఇది మనం చేయాలి చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నాము ఒక preliminary investigation చేయడానికి 9 క్లబ్ లకు కేటాయించాము ప్లాన్, ఎస్టి మేట్సు తయారుచేయించి C W P C కి పంపిన తరువాత ఎట్లా మొదలుపెట్టవలసింది, ఎప్పుడు మొదలుపెట్టేది అలోచిస్తారు.

శ్రీ ఎన్. ఆర్. దాట్ల (ఆర్.టి.వి) — ప్రస్తుతం ఆనకట్టకాలం తీరిపోయింది, ఏ సమయంలోనైనా ఏ ప్రక్కనైనా పెట్టించవచ్చుననే విషయం ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందా? గౌరవనీయులైన సుబ్బారెడ్డిగారు ఆక్కడి రైతు ప్రతినిధుల సమ

కుంటూ వారున్న కాలంలోనే దానిని ప్రారంభం చేయిస్తామని దురదృష్టవశాత్తు వారు లేకపోయినా spill over work క్రింద మిగిలిపోయేటట్లు చూస్తామని హామీ ఇచ్చారు ఆ మాట నిలబెట్టుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ సి సుబ్బారెడ్డి — 100 సంవత్సరాలు ఈ ఆనకట్ట ఉంటుందని కాటన్ దొరగారు చెప్పింది ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు అందరికీ తెలిసినదే. తెలియడం బట్టి ఈ స్కీమును ఎట్లా అయినా ప్రారంభించి, కృష్ణారెడ్డిని వచ్చిన ప్రమాదం రాకుండా చేయడానికి ఆలోచిస్తున్నాము దానివల్లవచ్చే నష్టం మన రాష్ట్రానికి కాక దేశానికంతకు అనికూడా తెలుసు త్వరగా ఎట్టి పేట్టుచేయించే C W P C sanction తీసుకుని త్వరగా ప్రారంభించాలనే ఉద్దేశంతోనే preliminaries అన్నీ చేస్తున్నాము

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ — అధ్యక్షా, preliminary stageలో వుంది అని చెప్పారు ఆయన మంత్రిగావుండగా పని ప్రారంభిస్తామని చేసిన వాగ్దానము specificగా వుంది ఇక మనపీరియడు 3 సంవత్సరాలు వుంది కనుక ఏ stageలో వున్నదో చెబుతారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి — మాట నిలుపుకోడానికి అయినా ఈ 3 సంవత్సరాలలో పని ప్రయత్నము చేద్దాము

Compassionate Pension

210—

* 291 (3952) Q — Sri N Ganeswara Rao (Nagaram) — Will the hon Minister for Buildings and Communications be pleased to state

(a) whether it is a fact, that Srimathi D Andalamma, widow of late D Narasimha Rao, Supervisor Public Works Department (Roads, and Buildings), Suryapet, Nalgonda district has not so far been paid the compassionate pension due to her, although her husband died in 1958,

(b) if so, what are the reasons for not sanctioning the compassionate pension so far,

(c) when the compassionate pension will be sanctioned and paid to her, and

(d) whether the Government received any representation in this regard from the widow and, if so, what action has been taken on it ?

The Minister for Buildings and Communications (Sri Mir Ahmed Ali Khan) — (a), (b) and (c) — The case relating to the sanction of compassionate pension to Srimathi D Andalamma, wife of late Sri D Narasimha Rao, Supervisor, PWD (R & B), Suryapet, has since been finalised by the Special Officer (Pensions) and orders sanctioning the pension have been communicated by him to the Accountant General, for issue of Pension Payment Order. The delay in the sanction of compassionate pension to the widow was due to late receipt of the pension papers from the Executive Engineer (R&B), Nalgonda.

(d) Yes, Sir. Necessary instructions were issued to the Chief Engineer (General) on receipt of the petition.

Codification of Jail Manuals

211—

* 736 (3755) Q — *Sri A. Ramachandra Reddy* — Will the hon. Minister for Law and Information be pleased to state

(a) whether the Government have codified the Jail Manuals in force in Andhra and Telangana regions incorporating the best in both the Manuals, and

(b) whether the Government are implementing the same in the case of all the Jails in the State ?

The Minister for Law and Information (Sri P V Narasimha Rao) — (a) The Government have accorded approval to all the chapters proposed to be incorporated in the integrated Jail Manual.

(b) The integrated Jail Manual will be implemented throughout the State after the entire Manual is printed.

and published. However, pending this work, the Government have already brought into force the integrated rules in the following six chapters as they deal with certain facilities to prisoners, with effect from the dates noted against each

1	Remission system and Advisory Board	2-5-1962.
2	Parole	— 10-9-1957
3	Furlough	12-2-1962
4	Panchayat system	19-6-1961
5	Gratuity	20-9-1962
6	Newspapers and Magazines	19-6-1961

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి — అధ్యక్షా, ఈ వివరాలు టేబిల్ పై నెడ తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — నాకు ఏమీ అభ్యంతరము లేదు. ఈ facilitiesకి సంబంధించిన అన్ని chapters force లోకి వచ్చినవి Pressలో వుండి Implementation విషయం Printing అయిపోయిన తరువాత చూస్తాము

ఒక గౌరవ సభ్యుడు — లెప్రసీవంటి అంటువ్యాధులున్న కోసులను సెల్సులో పెట్టి విడుదల చేసిన తరువాత ఆ సెల్సును శుభ్రము చేయకుండానే మామూలువారిని కూడ పెడుతున్నారు ఉదాహరణకు చిత్తూరు జిల్లాలో ఇలా జరిగినట్లు సమాచారము అందినది అందువల్ల మంత్రిగారు ఈ సమాచారాన్ని తీసుకొని భవిష్యత్తులో ఇలాంటివి జరుగకుండా చూడాలని కోరుతున్నాను

Sri P V Narasimharao — That is a specific case. If it is brought to my notice, I will look into it

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి — అధ్యక్షా, మైదరాబాదు జైలు మాన్యుయల్ ప్రకారము అరదండాలు వేసి 24 గంటలు సెల్సులో వుంచుతున్నారు అలాంటి అంశాలను తొలగించడము జరిగినదా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అన్నీ తొలగించడం జరిగింది

The provisions which are more lenient and beneficial to the prisoners have been accepted from both the Manuals

శ్రీ జి సి. వెంకన్న — అధ్యక్షా, సౌకర్యాలు బాగానే వున్నవి కాని implement చేయడము లేదు కనీసము ఈ జైలులో కొత్తబట్టలు ఇవ్వడంగాని శువ్రము చేయించడముగాని జరగడంలేదు కాబట్టి సరిగా implement చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — వెంకన్నగారు ఏనాటిమాటో మాట్లాడుతున్నారు రాజమండ్రి జైలుకు పోయి నేను స్వయముగా చూశాను

The conditions regarding washing of clothes and shaving have enormously improved, Sir, and orders have been given They are being implemented I am definite about it

శ్రీ సి కె నారాయణరెడ్డి (పీఠేరు) — అధ్యక్షా, చిత్తూరు జిల్లాలోని సబ్ జైళ్ళలో పడుకొనేదానికికూడ కార్పెట్టు లేక నేలమీద పడుకొంటున్నారు దానివిషయములో call attention notice ఇచ్చాను అందువల్ల ఆ విషయము ఆలోచిస్తారా ?

Sri P. V. Narasimharao — I shall look into the matter about Chittoor

శ్రీ ఎ రామచంద్రారెడ్డి — అధ్యక్షా, హైదరాబాదు జైలు మాన్యుయల్లో Political Prisonersకి ఎలాంటి సౌకర్యాలు లేవు అనే ఆందోళన వుంది వారికికూడ సౌకర్యాలు ఇవ్వబడినవా లేక వేరుగా ఆలోచిస్తారా ?

Sri P V Narasimharao .— I cannot say off-hand as a matter of detail I can inform him later on, if he likes

Junior Certified Schools for the Children Convicts
212—

* 819 (4936) Q — Sri P O Satyanarayana Raju (Kosigi) — Will the hon Minister for Law and Information be pleased to state

(a) whether there are any Junior Certified Schools for the Children Convicts in our State;

(b) if so, the places where they are situated,

(c) the strength of the schools,

- (d) the crafts and trades that are taught, and
 (e) whether there are any schemes for their rehabilitation ?

Sri P V Narasimha Rao —(a) The answer is in the affirmative

- (b) (1) Junior Certified School for Boys, Hyderabad city (Champapet)
 (2) Junior Certified School for Girls, Mushirabad, Hyderabad City
 (3) Junior Certified School for boys, Eluru, West Godavary District.

(c) The strength on 13-7-1963 is as follows

(1) Junior Certified School for Boys, Hyderabad	394
(2) Junior Certified School for Girls Musheerabad.	39
(3) Junior certified School for Boys Eluru	341

(d) *Junior Certified School for Boys, Hyderabad*

- 1 Carpentry
- 2 Weaving.
- 3 Tailoring.
4. Boot-making.

Junior Certified School for Girls, Mushirabad.

- 1 Knitting.
- 2 Embroidery
3. Tailoring

Junior Certified School for Boys, Eluru.

- 1 Carpentry
2. Tailoring.

(e) There are no independent schemes for their rehabilitation. But as part of the Probation system, after-care work is being undertaken by the Probation Officers in the Districts.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, శనివారపుపేటలో కార్పెట్ ఇండస్ట్రీ చాల సంవత్సరాలనుంచి వుంది ఈ certified schoolsలో ఆ పరిశ్రమను పెట్టడానికి ఆలోచిస్తారా ?

Sri P V Narasimharao — The carpet industry is not suitable for being undertaken by boys. It has to be undertaken by adults and it is being done in Warangal District. However, we shall examine the matter, Sir.

*Transfer of Minor Veterinary Dispensaries to
Panchayat Samithis*

213—

* 1123 (4958) Q — Sri P O Satyanarayana Raju — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether there are any proposals before the Government to hand over Minor Veterinary Dispensaries to Panchayat Samithis and

(b) if so, when it will be implemented ?

The Minister for Agriculture (Sri A Balaram Reddy) — (a) & (b) Out of the 207 Minor Veterinary Dispensaries in the State, 166 have already been handed over to the Panchayat Samithis, transfer of another 19 is under correspondence with the Samithis concerned, and the remaining 22 will be transferred as and when Samithis are constituted.

*Closure of Cattle Breeding Station at Sugalmetta
near Panyam*

214—

* 1126 (5003) Q Sri A Sarveswara Rao — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether it is a fact that the cattle breeding station at Sugahimetta near Panyam in Kurnool district was closed down as the scheme of upgrading the Cattle Wealth (Improved Breed) of Sugalis (a hill tribe) was wound up in March 1963, if so, why, and

(b) the annual expenditure for the implementation of the above scheme at Sugahimetta ?

Sri A. Balaram Reddy — (a) The answer is in the affirmative. As the Sugalis derived the maximum benefits under the scheme during the last 25 years, its further continuance was considered not necessary and it was closed from 1-4-1963.

(b) Rs 3,000/-

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు — అధ్యక్షా, ఈ 25 సంవత్సరాలకుడ వారికి లాభించినది కనుక అదే జనాభా ఇప్పుడు ఉన్నదని అభిప్రాయమా? జనాభా పెరిగి దానికి, పశువులు అభివృద్ధి అవడానికి అవకాశము వుండకాబట్టి ఈ ఉపయోగపడే స్కీమును కొనసాగించడానికి ప్రయత్నిస్తారా? ఇదివరకు దూడఖరీదు రు 6/- లు రు 15/-లు వుంటే ఇప్పుడు రు 150/-లు కూడ వుండని చెప్పారు కాబట్టి ఇది కొనసాగించడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — ఈ స్కీము successfulగా జరిగిందని గౌరవ సభ్యులు చెప్పినందుకు చాలసంతోషము. ఈ స్కీమును పూర్తిగా wind up చేయలేదు. నేను స్వయముగా చూశాను. అక్కడ ఇదివరకు అబోతులను పెట్టడమే కాకుండా, వాటికి మేత అని చూసేదానికి కొంత staffని కూడ పెడుతున్నాము. ఇప్పుడు benefit అయినారని చెప్పి staffని పెట్టడమలేదు. అబోతును ఇస్తాము, వారి నే మొఛుకోయిడి అని చెబితే వారిలో వారు తగాదాలు చెబుతూనే ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోతున్నారు. ఒకటికాదు రెండు అబోతులను ఇస్తామని చెప్పడము జరిగింది. వారు ఒక నిర్ణయానికి రానందువల్ల ఇంకా వాటిని ఇవ్వడం జరగలేదు.

Poultry Farms

215—

* 1130 (5053) Q — *Sarvasri E. Ayyappa Reddy (Mithoor) and P. Gunnayya* — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

- (a) the number of Poultry Farms in the State,
 (b) whether there are proposals to convert existing poultry extension centres into District Poultry Farms and also Poultry Development Blocks, and
 (c) what is the present capacity approximately of the hatcheries ?

Sri A. Balaram Reddy — (a) 48

Regional Poultry Farms	4
District Poultry Farms	18
Poultry Extension Centres	19
Poultry Units	7
Total	48

(b) In the first year of the Third Five Year Plan, five Poultry Extension Centres were converted into District Poultry Farms. At present there are no proposals to extend the scheme to other districts.

(c) The capacity is 5000 eggs

శ్రీ పి. గున్నయ్య — ఆంధ్రలో ఎన్ని, తెలంగాణలో ఎన్ని ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — మొత్తం 48 అని చెప్పాను. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే ఆంధ్రలో ఎన్ని ఉన్నాయో, తెలంగాణలో ఎన్ని ఉన్నాయో చెబుతాను.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి — కోళ్ళ పరిశ్రమకు ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చు పెడుతోంది ? దానివల్ల ప్రభుత్వానికి సంవత్సరానికి ఎంత ఆదాయం వస్తోంది ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — మొత్తం poultry farmకు అడిగితే చెప్పటం కష్టం. ఖర్చు, ఆదాయం లెక్కలు కావాలంటే ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య — కోళ్ళ పెంపక కేంద్రాలను బ్లాకులకు మార్చు యోచన వున్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి — పొల్లి, ఎక్స్ టెన్షన్ సెంటర్స్ కొన్నిటిని డిస్ట్రిక్ట్ పొల్లి ఫారమ్స్ గా మార్చాము. మిగిలినవాటిని మార్చాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నామని మనవిచేశాను.

Co-operative Poultry Farms

216—

* 1136 (5055) Q.— *Sarvari E Ayyapu Reddy and P Gunnayya* — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there are any co-operative poultry farms in the State, and

(b) if so, what are the facilities given by the Department for grading, stocking and marketing poultry products in the rural areas ?

Sri A Balaram Reddy — (a) The answer is in the negative

(b) Does not arise

శ్రీ పి. గున్నయ్య — కోళ్ళ పెంపకము, చేపల పెంపకము ఆహారపదార్థాల కొరత చాలా అవసరము. ఇంకొకటి ప్రతి బ్లాకు హెడ్ క్వార్టర్స్ కు ప్రభుత్వం ఇచ్చే 50 పర్కంటు సబ్సిడీ సర్వీసియోగం కావటానికి నూటికి నూరుపాళ్లు అభివృద్ధి చేయటానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ బలరామరెడ్డి :— ఇది మంచి ఆహారముని చాలాకాలం క్రిందటే ప్రభుత్వం గుర్తించింది అందుకే మన రాష్ట్రంలో ప్రతి ఒక జిల్లాలో ఒక బ్లాకును పెలట్టు చేశారు ఆ బ్లాకులో పది గ్రామాలను పెలట్టు చేశారు ఒక్కొక్క గ్రామంలో పొట్టి పెంచాలనే ఉత్సాహం చూపించే యువకులుకాని, రైతులుకాని తబిధంగా మొత్తం 600 మందిని పెలట్టు చేశారు. వారికి రీజినల్ పొట్టి ఫారమ్స్ క్రియేట్ ఇస్తున్నారు వారు ట్రైనింగు అయిన తరువాత పొట్టి ఉద్యోగం కల్పింపటానికి 200 రూపాయలు ఉచితంగా ఇస్తున్నాము 22 కోటి పెట్టెలను ఉచితంగా యిస్తున్నాము. వాటికి రెండు సంవత్సరాలకు కావలసిన మేత ఖర్చు ఉచితంగా ఇస్తున్నాము అంతకంటే ఏమిచేయాలో నాకు అర్థంకావటంలేదు

శ్రీ యం క్రిష్ణయ్య (మల్గ) — ఈమధ్య ముఖ్యంగా పంచాయితీరాజ్ పొట్టి ఫారమ్స్ వల్ల మంచి లాభాలు వచ్చాయి కాని వీటివల్ల వస్తం వస్తున్నదని గవర్నమెంటు వీటిని ఎబాలిష్ చేస్తున్నారు. మావద్ద రెండు ఫారమ్స్ వున్నాయి వాటిని ఎంకరేజ్ చేయాలనే దృష్టితో నైనా వాటిని ఎబాలిష్ చేయకుండా బ్లాక్స్ లో వుంచుతారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి — ఏ పాల్టీ ఫారమును ఎబాలిష్ చేసే ఉద్దేశం లేదు. లాభం లేకపోయినా ప్రభుత్వానికి నష్టం రాకుండా చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము అక్కడక్కడి కొంత సిబ్బంది, ఇతర ఖర్చులను తగ్గిస్తున్నాము

శ్రీ పి. గున్నయ్య — ప్రభుత్వం ప్రతి బ్లాకుకు కొంత డబ్బు ఇస్తున్నారు కాని అక్కడ కోళ్లు ఉండడంలేదు ప్రభుత్వం గట్టి చర్య తీసుకొని కోళ్లు వుంచి పెంపకం బాగా జరిగేటట్లు చూస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి — ప్రజా ప్రతినిధులు, ఎమ్. ఎల్. ఎ లు శ్రద్ధ వహించి ఎక్కడైనా దుర్వినియోగం అవుతున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చే వారిమీద తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము వారికిచ్చిన సబ్సిడీ రాబట్టటానికి ప్రయత్నిస్తాము

Regional Poultry Farms

217—

* 1148 (5097) Q — *Sarvasri Mohammad Ismail and P. Gunnayya* — Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state ·

(a) whether the four Regional Poultry Farms started by the State Government are now functioning, and

(b) if so, what is the expenditure incurred on them during 1963 and the income derived therefrom ?

Sri A. Balaramu Reddy — (a) The answer is in the affirmative

(b) Expenditure incurred	Income derived
during 1962—63	during 1962—63
Rs 3,58,650=98	Rs 62,455=68

Nationalisation of Inter-State Buses

218—

* 769 (4358) Q — *Sri Y. C. Veerabhadra Gowd (Yemmiganoor)* Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state ·

(a) is there any proposal under the consideration of the Government to nationalise the Inter-State buses ,

(b) if so, when, and

(c) if not, why ?

The Minister for Labour and Transport (Sri B.V. Gurusamy) — (a) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation published a scheme under section 68-C of the Motor Vehicles Act, 1939, in the Andhra Pradesh Gazette dated 18-4-1963, with respect to the following Inter-State routes -

(a) (1) Kurnool	Bellary
(2) Naguladinni	Bellary
(3) Yemmiganur	Bellary
(4) Adoni	Bellary

(b) The scheme is under consideration of Government

(c) Does not arise

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య - మైదరా పాడునుండి మద్రాసుకు బస్ రూట్ వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి - కర్నూలునుండి బళ్ళారికి పరిమళించిన బస్ రూట్ వేయడానికి ఆలోచిస్తున్నామని ప్రత్యేకంగా ప్రాసెస్ చేయబడినది చెబుతాను.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya — In the question itself it is asked

“Is there any proposal under the consideration of the Government to nationalise the Inter-State buses?”

Sri B. V. Gurusamy . — This is under the consideration of the Government. These four routes are envisaged under the scheme.

572 22nd November, 1963   *Written Answer to Question*

Mr Speaker — Is there any proposal to open bus service between Hyderabad and Madras ?

Sri B V Gurumurthy — I will find out, Sir   At the moment I have no information

+ Q No 219 (*814-4910)

Loss due to the Fire Accident in the workshop of R T C at Mushirabad

220 —

* 783 (4600) Q — *Sarvasri A Sarveswara Rao and K Rajamallu(Chinnoor)*— Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state

(a) the total estimated loss caused due to the fire accident at the workshop of Andhra Pradesh State Road Transport Corporation at Mushirabad in the third week of April 1963, in Hyderabad City,

(b) whether it is a fact that a part of the workshop also collapsed, and

(c) the reasons of the fire outbreak ?

Sri B V Gurumurthy — (a) The total estimated loss caused due to the fire accident at the Workshop is Rs 2,30,000/-

(b) Only one side of the wall and the roof in Fuel Injection Pump Section collapsed

(c) It has so far not been established as to what the reason for the accident is   Police are investigating

Written Answer to Question

Hyderabad to Mancherla Deluxe Bus Service

219—

* 814 (4910) Q — *Sri K Rajamallu*,— Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state

+ Not put and not answered in the House   Hence the question and answer are included in the proceedings at the end of Question Hour

(a) whether the Government are aware of a representation made by the Councillors of City Municipality (Mancherial) and many other prominent men to ply a Deluxe Bus Service direct from Mancherial to Hyderabad or the Karimnagar-Deluxe may be extended up to Mancherial, and

(b) if so, the action taken thereon ?

A — (a) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation has reported that it has not so far received any representation from the Councillors of City Municipality (Mancherial), but a representation was received from the President, Panchayat Samithi, Block Laxipet, and also from the General Secretary for Andhra Pradesh Backward Class Economic Welfare Association, Hyderabad

(b) Proposals for the extension of the Hyderabad-Kareemnagar Deluxe Express Service to Mancherial was examined by the Corporation and it was not found possible to extend Hyderabad-Karimnagar Service to Mancherial at present as it means introducing one more Deluxe Bus

NON-OFFICIAL BILLS.

The Andhra Pradesh Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1963.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya Sir, I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1963

Mr Speaker — Motion moved

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, మన కాన్స్టిట్యూషన్ లా ఆర్టికల్ 194 క్రింద పార్లమెంటు ప్రాసీజర్ క్రింద, ఎసెంబ్లీ ప్రాసీజర్ క్రింద

574 22nd November, 1963 *Non-Official Bill - The Andhra Pradesh Legislature Proceedings (Protection of Publication) Bill, 1963*

శాసనసభలో మాట్లాడటానికి మనకు ప్రాటెక్షన్ వుందికాని పత్రికలలో మొత్తంగా వేస్తే దానికి శాసనసభ ప్రాటెక్షన్ రాలేదు బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయాలకు మరొకవిధంగా మనం నిర్ణయించేవరకూ అదే అమలులో వుంటాయి బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ పాలిసిలో వారు ఇదివరకు బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ పేపర్స్ యాక్టును ఒక దానిని చేసుకొన్నారు దానిలో వారికి పూర్తిగా ప్రాటెక్షన్ ఇచ్చారు 1908 సంవత్సరంలో మెడ్జల్ రైట్ అనే అతనికి సంబంధించి ఒక కేస్ వచ్చినప్పుడు గవర్నమెంటు ఆయనకు ప్రాటెక్షన్ ఇవ్వలేదు శాసనసభలోని ఆయన ఉపన్యాసం పత్రికలో వేస్తే అది తప్పు అవుతుందని కేస్ పెడితే దానికి వారు చెప్పింది

How could the communication between the representatives of the people and their constituents which are so essential to the working of the representative system be usefully carried on if the constituents were to be kept in ignorance of what their representatives are doing? "

అని ఇండియాలో అదేవిధంగా ఒక కేసు వచ్చింది సురేష్ చంద్ర బెనర్జీ బీహార్ ఎసెంబ్లీ మెంబర్ ఆయన ఎసెంబ్లీలో ఉపన్యాసం ఇచ్చి ఆ ఉపన్యాసాన్ని తన పత్రికలో పబ్లిష్ చేశారు ఎసెంబ్లీ మెంబర్ గా మాట్లాడటానికి వీలుంది కాని పత్రికలో పబ్లిష్ చేయడానికి వీలులేదని సునీతగౌర వ్యాజ్యం తెచ్చినప్పుడు Indiaలో దానికి protection ఇవ్వలేదు - అని వ్యాసన్ అనిన సందర్భములో ఇంగ్లాండులో జరిగిన ఒక caseపై తీర్పు ఉంది అది ఇక్కడ అమలు జరుగదు ఎందుకంటే నామె Assemblyలో మాట్లాడుటకు protection ఉందికాని పత్రికల ప్రచురణను British Act ఇక్కడ apply కాదన్నారు సాంప్రదాయాలు apply అవుతాయి కాని specificగా Act లో ఉంటేనే కాని ఇక్కడ apply కాదని ఇండియాలో ఒకరికి శిక్ష వేశారు శిక్ష చేసినతరువాత మన పార్లమెంటులో శ్రీ ఫిరోజ్ గాంధీ గారు, ఇది చాలా అన్యాయంగా ఉందని పార్లమెంటులో అసెంబ్లీలో మాట్లాడిన విషయాలు మొత్తం ప్రచురించడానికి పత్రికలకు సర్వాధికారం ఉండాలని లేకపోతే ప్రజాస్వామ్యం యొక్క ప్రయోజనం ఉండదని ఒక Bill తీసుకవచ్చారు తీసుకవస్తే అది 1956లో Act క్రింద pass అయింది కాని వచ్చినచిక్క ఏమంటే, శాసనసభ చర్చలకు మాత్రం పత్రికలలో వేసుకోవచ్చని వారు తెస్తే దానిని rule out పోన్ట్ మెంటుకు సంబంధించినంతవరకు హక్కు ఉందని, శాసనసభకు సంబంధించినంతవరకు ఇదే చేయటానికి వీలులేదంటూ ఆ sentenceను వీనిలోనుండి తీసివేశారు

అమెరికాలోని 14 రాష్ట్రాలలో కానససుభల చర్యలకు, కానససుభరా రక్షణ ఇవ్వబడింది ఫ్రాన్స్‌లో Freedom of Press 1951లో ఇచ్చారు. స్విట్జర్‌లాండులో 1937లోనే Penal Code ద్వారా protection ఇచ్చారు ఆస్ట్రేలియాలో కూడా Act ఉంది Canadian Cr P C. లో కూడా 820లో రక్షణ పెట్టారు వీటన్నిటినిబట్టి ఆలోచించినట్లయితే కానససుభలో జరిగిన చర్యలు అన్నికూడా వేయడానికి వీలుండాలి ఎవరైన ఒకరిని నిండా పూర్వకంగాగాని కించపరచడానికిగాని malicious intentionతోగాని చేసినట్లయితే వాటికి protection ఇవ్వనక్కరలేదని general గా ఉంది Malicious intention అంటే ఒక speech మొత్తంగా publish చేయకుండా దానిలోనుండి ఒక చిన్నభాగాన్ని publish చేసినట్లయితే అది అక్లిలంగా ఉంటేగాని లేక పోతే దానివల్ల అపఖ్యాతి వస్తుందంటేగాని అది వస్తుంది కాని speech మొత్తం ప్రకటించినట్లయితే ఏమీ లేదు అయితే speech మొత్తానికి protection ఉందా? లేదా అనేది ప్రశ్న ఇంతవరకు ఏమీ రాలేదు కాని ఎక్కడైన వచ్చినట్లయితే—అందుకే సునిల్‌కుమార్‌ బెనర్జీ విషయం చెప్పడం— మొత్తం ఎసంబ్లీలో speech ఇచ్చినప్పటికీ కొంత దానిని పత్రికలలో ప్రకటించడంవల్ల ఆ పత్రికకు freedom ఇవ్వలేదని చెప్పారు అందువల్ల నా point ఏమంటే, స్వాతంత్ర్యం సాధించాను, freedom of press కావాలని కోరాము అది లేకుండా freedom of Assembly Member speech మాత్రం ఉంటే ఎట్లాగు? Englandలో పత్రికలకు freedom ఇవ్వకపోతే తప్పు అని నిర్ణయించారు India కూడా ఒక విధముగా పార్లమెంటు చర్యలకు protection ఇచ్చారు అయితే Central Government అన్ని Statesకు ఒక directive ఇచ్చింది, ఇది మేము చేయడానికి వీలులేదు కాబట్టి చేయలేమని కనుక మీరు కానససుభలో పెట్టి కానససు తీసుకురావాలి ఇది గ్రీవ సంవత్సరములో జరిగింది ఆ సంవత్సరములోనే సవరణను తీసుకువచ్చాను అప్పుడు శ్రీ గోపాలరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు పార్లమెంటు ఏమిచేస్తుందో చూసినతర్వాత మనము ఆలోచించవచ్చని చెప్పారు అయితే వారు ఒక అనుమానం వెలిబుచ్చారు. ఎవరైన బూతులు మాట్లాడితే ఏమి చేస్తామని? అది clear గా clause లో ఉంది ఏమంటే

“Save or otherwise provided in sub-section (ii) no person shall be liable to any proceedings civil or criminal in any court in respect of publication in a newspaper, or broadcast through the broadcasting station of a substan-

trially true report or matter of any proceedings of the Andhra Pradesh Legislature unless the publication or broadcast is proved to have been made with malice,"

అని ఉంది ఎవరైన దురుద్దేశ్యముతో చేసినట్లయితే అతనిపై చర్య తీసుకోవడానికి అభ్యంతరమేమీ లేదు ఈ provision ఉంది పార్లమెంటులో ఆ ప్రావిజన్ యిచ్చారు కాననసభలో ఇచ్చిన ఉపన్యాసాల ప్రయోజనం ఎప్పుడు వస్తుందంటే అవి పత్రికలలో పడినప్పుడు, వారికి నేయడానికి అధికారం ఉన్నప్పుడు, ప్రజలకు అందినప్పుడే— అయితే ఒకటి చెప్పవచ్చు— కానన సభలో జరుగుతున్న ఉపన్యాసాలను పుస్తకాలద్వారా ప్రకటిస్తున్నామని— ఆ పుస్తకాలు ఎంతమందికి అందుతున్నాయి పైగా ఇంకొకటి ఉంది ఈ పుస్తకాలు చదువుకొని వాటిలోనుండి extract తీసినప్పుడు మరి రక్షణ ఉండదు అందు వల్ల కాననసభలచర్యలు ప్రకటించబడాలి అయితే legal point వచ్చింది అదే మంటే U P లో ఒక case జరిగింది అనుకోండి కాననసభ్యుడు మాట్లాడింది Blitzలో పడింది Privilege motion వచ్చింది Privilege question కాకుండా civil, criminal question వచ్చేసరికి ఏమవుతుంది? U P Legislatureకు Bombayలోని High Courtకు criminal jurisdiction లేదని అలా కాకుండా case పెట్టుకోవడానికి protection ఉండాలి దానికి ఒక Act ఉండాలి ఇప్పుడు U P లో దొంగతనం జరుగుతే, ఆ దొంగను బీహార్ లో పట్టుకోవడానికి అధికారం ఉంది అలాగే ఈ నేరం జరిగినప్పుడు ఏ Stateకు పోయినా విచారణ చేసుకునే అధికారం ఉండాలి అప్పుడు jurisdiction question ఏమీ ఉండదు ఈ విషయమై Government of India వారు ఎందుకు ఆసక్తి చూపుతున్నారో తెలియదు దానిలో తేడాలు ఉంటే ఆలోచించ వచ్చు Leave of the Houseను ఎప్పుడుకూడా అభ్యంతర పెట్టకూడదు ఈ Leave of the House విషయములో Inductory stageలోగాని, consideration stageలోగాని, merit of the subject మీద నెక్లడం న్యాయం— కాని ప్రభుత్వవిధానం ఎంతవరకు మారుతుందో తెలియదు మారుతుందనే ఆశ నాకు ఉంది శ్రీ ప్రకాశం గారి మంత్రివర్గంలో Leave of the House ఇచ్చారు అప్పటినుండి ఇప్పటివరకు Leave of House ఇవ్వకూడదనే వ్రతం పట్టుకున్నారేమో తెలియదు Leave of House provision ఎప్పుడైతే మార్చాలో Houseలో Traditionలో మార్చవచ్చింది Leave of Houseకు Assemblyలో అభ్యంతరం రాలేదు నేను ముఖ్యమంత్రిగారి

కోర్కేదేమంటే ఈ కాసనయొక్క అవసరం ఎంతైనా ఉంది ప్రతిపక్షసభ్యుల ఉపన్యాసాలు లేకపోతే ప్రభుత్వపక్షసభ్యుల ఉపన్యాసాలు, మంత్రుల ఉపన్యాసాలు ఎవైనా కాని కాసనసభకు చెందినంతవరకు కాసనసభ్యుల, మంత్రుల, ఎవరి speeches అయినా కాసనసభ్యుల speeches మాత్రమే అవుతాయి కాని అంతకన్న వేరే కావు- కాబట్టి దానికి protection కావాలి మనము protection తెచ్చుకో గలుగుతాము ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రధానమైనది press ఆ press కు protection ఇస్తున్నాం కాసనసభ్యుల speeches కు మాత్రం protection లేదు పార్లమెంటులో protection ఉందిగాని legal protection లేదు మంత్రిగారిని Leave of the House అంగీకరించమని కోరుతున్నాను

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — అధ్యక్షా, సిద్ధాంతరీత్యా మిత్రులు వావి లాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ బిల్లు విషయంలో భేదాభిప్రాయం ఏమీ లేదు— కాని వారు సెలవిచ్చినటువంటివాటిలో కొన్ని ఇబ్బందులు ఉన్నాయి. పార్లమెంటు proceedings ప్రచురించేంతవరకు రక్షణ దొరికింది 1956లో - తరువాత U P లో ఈ ప్రశ్న చర్చకు వచ్చింది, వారు చెప్పినట్లుగానే - కాని దాని పర్యవసానము ఏమిటో స్పష్టముగా చెప్పలేదు దాని పర్యవసానం ఏమంటే మన రాష్ట్రములో ఈ కాసనాన్ని pass చేసినప్పటికి దానివల్ల వచ్చే రక్షణ కేవలం మన రాష్ట్రంలో సెలవడే పత్రికలకు మాత్రమే వర్తిస్తుంది కాని, మన proceedings ప్రచురించినట్టి ఇతర పత్రికలకు అంటే మన రాష్ట్రము బయటనుండి వచ్చే పత్రికలకు వర్తించదు కాబట్టి ఒక anomalous position వస్తుంది ఒక పత్రికకు మరొక పత్రికకు మధ్యన discriminatory treatment ఉద్భవిస్తుంది కాబట్టి ఈ విషయాన్ని తుదిగా పరిశీలించి, అన్ని రాష్ట్రాలుకూడా ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వానికి చెప్పించేమంటే మేము వేర్వేరు కాసనములు చేయడంవల్ల ఇలాంటి ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి, కాబట్టి మారే రాష్ట్ర కాసనసభల proceedings కు కూడా వర్తించేలా Central Legislation చేయమని చెప్పారు వారు మనలను అడిగినప్పుడు మన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వంకూడా - We have conveyed our full concurrence with the contents of the proposed legislation Therefore we understand that legislation is being undertaken very shortly by the Central Parliament and we feel that in view of the anomalies which are apprehended in passing this Bill, leave should not be granted

ఈ బిల్లును move చేసేందుకు leave grant చేస్తే జైల్లో ఎవరూ అపోజ్ చేయకూడదు, ఇది ఒక కొత్త సంప్రదాయాన్ని నెలకొల్పాలనికూడ శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య చెప్పినారు మెరిట్ వైన ఆలోచిస్తే ఏలాంటి అభ్యంతరము వుండదని ఇదివరకే మనవిచేసినాను కనుక అక్కడ సెంట్రల్ పార్లమెంటులో ఇదే విషయముపై లెజిస్లేషన్ వస్తుంది కనుక ఈ సందర్భమున దానిదృష్ట్యా మనమిక్కడ ప్రవేశ పెట్టవలసిన అవసరము లేదని ప్రభుత్వంవారు భావిస్తున్నారు కనుక వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు దానిని ప్రెస్ చేయకుండావుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను వారితో అభిప్రాయభేదమేమీ లేనప్పటికీ, ఈ బిల్లు యిక్కడ ప్రవేశ పెట్టాలని చెప్పినదానిని మేము oppose చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి తీసుకురాకూడదని వారికి మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, oppose చేయవలసిన విషయం ఒకటన్నది అదేమిటంటే లీవ్ ఆఫ్ హౌస్ ఇచ్చినట్లయితే ప్రిన్సిపల్ ఒప్పుకున్నట్లు అవుతుంది

శ్రీ ఎన్ సంజీవరెడ్డి — ప్రిన్సిపల్ ను Cabinet ఒప్పుకుంది మనందరి తరపున మనరాష్ట్రం తరపున ఈ సబ్ జెక్టును July నెలలో క్యాబినెట్ అంగీకరించి మనస్థిరముకూడ apply అయేటట్లు చేయవలసినదిగా కోరుతూ ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి వ్రాసింది కాబట్టి ప్రిన్సిపల్ ను ఒప్పుకోవడంలో క్వశ్చన్ లేదు ప్రభుత్వం ఒప్పుకుంది, కాననసభ్యులతరపున మీ ఆందరి తరపునకదా మేము ఒప్పుకోవడము నేది,

Therefore, I appeal to hon Sri Vavilala Gopalakrishnayya not to press 'it In view of the decision taken by the Government, in view of the request made to the Parliament I am sure Sri Vavilala Gopalakrishnayya will also agree that it is not necessary— not that we are against it I appeal to him

Sri Vavilala Gopalakrishnayya That is all right, Sir, I beg leave of the House to withdraw my motion

(The motion was, by leave the House, withdrawn)

The Andhra Pradesh (Andhra Area) Civil Courts (Amendment) Bill, 1963

Sri A Sarveswara Rao —I beg to move for leave to introduce the Andhra Pradesh (Andhra Area) Civil Courts (Amendment) Bill, 1963

Mr Speaker Motion moved

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు —అధ్యక్షా, ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏరియాలలో సివిల్ కోర్టు చట్టానికి ఒక సవరణ బిల్లును ప్రతిపాదిస్తున్నాను దాని లక్ష్యాలు, ఆశయాలు ఏమిటోకూడ అందులో ఉన్నవి ముఖ్యముగా ఈ జిల్లాలలో మున్సిఫ్ యొక్క న్యాయ హక్కులు పెంచు, మూడు తాలూకాలపై యుంటుంది స్మార్ట్ కాజ్ కేసులు ఏమైనా దీపైడ్ చేయవలెనంటే వ్యాజ్యకారులు అంతాకూడ చాల దూరం నుండే రావలసియుంటుంది వారితోకూడ సాక్షులంతా రావడం, కేసు ఆనేక సార్లు వాయిదా పడడం వారంతా తిరుగడం చాల ఇబ్బందిగా వుంటుంది అందుచేత ఈ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ చిన్న సవరణను ఆమోదించినట్లయితే ఈ ఇబ్బందులు లేకుండా పోతాయి. దీనివల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనాలుకూడ సాధించడానికి వీలగుతుంది అందుకోసం తాలూకా ఏరియాలలో అంటే తాలూకా మున్సిఫ్ కోర్టులను మనము సృష్టించినట్లయితే ఈ లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి వీలవుతుంది అందులో సెకండు క్లాస్ బుడి పల్ మేజిస్ట్రేటుకు 500ల రూపాయలలోపు స్మార్ట్ కాజ్ కేసులను ఆపగలగినట్లయితే వారక్కడ న్యాయాధిపతులుగా వ్యవహరించడానికి వీలుంటుంది అంగునల్లి పనిభారము తగ్గుతుంది పెరిగిపోయిన పని తగ్గుతుంది సెకండు క్లాస్ మేజిస్ట్రేట్లకు అనుభవం ఎక్కువవుతుంది ప్రజలకుకొంత సుఖము ఏర్పడుతుంది కనుక వీటి దృష్ట్యా ఈ చిన్న సవరణబిల్లును ఆమోదిస్తారని మనవిచేస్తున్నాను.

(Mr Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ పి వి నరసింహారావు — ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సివిల్ కోర్టు బిల్లు సక్రమమైనటువంటిది ప్రచేశ్ పెట్టబడింది కొంతవరకు చర్చకువచ్చే పరిస్థితిలో కాసనసభ రద్దాకావడంమూలంగా ఆ బిల్లు రద్దయింది మళ్ళీ పరిశీలిస్తున్నాము అది చాల కాంప్రెహెన్సివ్ (comprehensive) బిల్లు అందులో ఆంధ్ర, తెలంగాణాకు సంబంధించినటువంటి ఈ కోర్టులనుగురించి తదితర విషయాలగురించి చాల తుదిగా చూపబడినవి కాబట్టి ఈ బిల్లును రిలైజ్ చేయాలన్న వుద్దేశం

ప్రభుత్వానివంటి దానిని పరిశీలిస్తున్నాను. నేను ఇదివరకే బడ్జెటు సమావేశ ములోకూడ నూత్రప్రాయంగా మనవిచేసినాను కొంత రిఫారం రావలసివుంది కోర్టుల యొక్క jurisdiction మొదలైన విషయాలనుగురించి పరిశీలన జరుగుతుంది కనుక ఇదిఒక సెకండ్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేటుకుమాత్రమే 500లరూపాయలవరకు civil juris- diction ఇవ్వాలని చెప్పేటటువంటి చిన్న సవరణ ఇది పీస్ మిల్ అవుతుంది దీని పరిణామం, ఇతరవాటిపై ఎలా ఉంటుందో ఇప్పుడు ఆలోచించి చెప్పడానికి వీలు లేదు ఈనాడు సెకండ్ క్లాస్ మేజిస్ట్రేటుకు civil jurisdiction ఇచ్చినట్లయితే financial ఇంప్లికేషన్ వుంటుంది కాబట్టి ఈ స్టేజిలో శ్రీ సర్వేశ్వర రావుగారు బిల్లును ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టడంగాని, దాన్నిగురించి ఆలోచించడంగాని అంత బాగుండదేమో! కాబట్టి నేను వారికి హామీ ఇస్తున్నాను వీలైనంత త్వరలో ఆబిల్లును, ఇదివరకే lapse వినటువంటిదానిని revise చేసి యింకా దానిని మెరుగుపెట్టి మనము తెచ్చుకుందాము శాసనసభలో ప్యాస్ చేసుకుందాము కాబట్టి ఈ సందర్భములో ఈ చిన్న బిల్లును వారు ప్రవేశపెట్టుటకు గ్రెన్ చెయ్యకూడదని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎ సర్వేశ్వరరావు —స్వామిశాఖ మంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీని ఆహ్వానిస్తూ ఆరునెలల్లోగా అందనందాలతోకూడినటువంటి చక్కని సమగ్రమైన చట్టాన్ని తీసుకువస్తారనినమ్ముతూ ఈ బిల్లును ఇప్పుడు drop చేసుకుంటా న్నాను

I beg leave of the House to withdraw my motion
(The motion was, by leave of the House, withdrawn)

The Osmania University (Amendment) Bill, 1963

Sri Tenneti Viswanatham I move for leave to intro-
duce the Osmania University (Amendment) Bill, 1963.

Mr Deputy Speaker Motion moved

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం —దీని purpose ఏమిటంటే ఇక్కడ రెండు, మూడు పర్యాయములు సభలోకూడ వచ్చింది. ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు ఆనగా మూడు యూనివర్సిటీస్ తాలుకు ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టులు మాకు, మొంబయ్యకుకూడ ఇవ్వవలయునంటే గవర్న మెంటు refuse చేసింది ఇంతేకాక తిరుపతి యూనివర్సిటీ సిండికేటులోకూడ దీని ప్రసక్తి వచ్చిందట అప్పుడు సిండికేటు మొంబయ్య ఈ విషయము అడిగి తే మేము హౌస్ లో పెట్టదలచుకోలేదు మేము autonomous

body అని చెప్పి సిండికేటులో కూడ తీర్మానించుకున్నారట అందుచేత ఈ ఎమెండ్ మెంట్ ను ఒక ఉపసానియా యూనివర్సిటీ కేకాదు మూడు యూనివర్సిటీ బిల్లులకు కూడా అని పెట్టినాము అయితే లాటరీ తీయడంలో అది ఏ కారణంచేత రెండును కూడ విడదీసివేసినారో సలచేటుబిల్లు కింద ఇది మూడింటిక వర్తించునటువంటిది అందుచేత నా అభిప్రాయము ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టు హామీకూడ పెట్టవలసి యున్నదిగనుక లీవ్ ఆఫ్ ది హౌస్ మెంట్ లో వెళ్ళుకొండ బ్రీఫ్ ప్లేటు మెంట్ గా చెప్పినాను దీని objects విషయము నేను చెప్పను అందుచేత గవర్న మెంటు వారు తప్పకుండా ఈ లీవ్ రిఫ్యూస్ చేయరని నేను అనుకుంటున్నాను గవర్న మెంటు వారు అపోజ్ చేయరని నేను మనవిచేస్తున్నాను

The Minister for Education Sri P V G Raju —Sir, a specific question of amending the Osmania University Act is before us. The background is interesting. Sir, and it arises out of a report by the Central Public Accounts Committee in its 42nd Report to Parliament. The committee observed that the accounts of the Central Universities should be submitted to Parliament. Now, the Comptroller and Auditor-General also has suggested that this principle should be accepted. The request is that a similar provision be made in Andhra Pradesh. In principle, it is a very good thing. We have already addressed the Government of India as to the necessity of having a similar procedure here. It is under consideration of Parliament to enact a suitable legislation so that the accounts of the Central Universities may be discussed by the Parliament. Similarly, in other neighbouring States also the matter is under consideration. Now, at the present juncture, we feel that there is no need to introduce a Bill in Andhra Pradesh in advance of a decision taken either in Delhi or in the neighbouring States. So, in principle although I accept that the accounts should be placed be-

before our Legislature, we would like to await further action in the matter by Delhi and also by our neighbouring States

Hon Sri Tenneti Viswanatham has mentioned something about Sri Venkateswara University Syndicate, I would not like to make any comment about any opinion by any Syndicate in the State. The three Syndicates were requested to express opinion in this matter and broadly speaking, they have said that an Act of this nature would interfere with the autonomy of the Universities. But we need not necessarily subscribe to this opinion of the Syndicates as a decision is being taken by Parliament itself and the general pattern is now accepted throughout the country. That is, in our neighbouring States also the position is being clarified in such a manner that it is accepted that the accounts and the actions of the Syndicate in terms of various annual accounts of the Universities should be the subject-matter of some discussion and review by the Legislature. I see no reason why we should not take objection to the Syndicate's view point that it is not in conformity with the existing Acts. After all the existing Universities Acts approach the problem in a certain manner. But in future there may be a change and when that change takes place there should be no objection on anybody's part.

As the matter is seized by the Government of India and as action is being taken in Parliament and also in the neighbouring States, we are awaiting the position to be clarified. It is not only to amend the Osmania University Act but to bring in ten the three University Acts in our State.

Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years 22nd November, 1963 583

I would request Hon Sri Viswanatham not to press his Motion at this juncture and to await a comprehensive legislation and position that may arise in future.

Thank you, Sir

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — కేంద్రప్రభుత్వంవారు సెంట్రల్ యూనివర్సిటీస్ విషయంలోను, వై.ఓ.రింక్ ట్రాక్టు వారు వారి రాష్ట్రాలలోని యూనివర్సిటీస్ విషయంలోను అలోచిస్తున్నారని చెప్పారు. అయితే మన రాష్ట్రప్రభుత్వంవారు ఏ చర్యలు తీసుకొంటున్నదీ చెబితే మాకు అభ్యంతరం ఉండదు. మన అభిప్రాయము లలో ఏకీభావం ఉన్నదికనుక ఈ విషయం చెప్పవచ్చు.

Sri P V G Raju — I think that is implied in my speech. I have agreed in principle. I only made a suggestion to wait till the whole thing emerges in a certain way. So, it is premature now and there is no need at the moment. We are ourselves going to do it in the right time.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం — Time ripeగానే ఉన్నది అభిప్రాయములలో తేడాలేదు. మనమందరిమూ ఒకటే ఒకే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నాము ఈ విషయం ఏ స్థితిలో ఉన్నదో చెబితే బాగుంటుంది.

Sri P V G. Raju Yes, Sir, it is under examination, Sir. He may kindly withdraw it.

Sri Tenneti Viswanatham . Then, I won't press.

Mr. Deputy Speaker So you are withdrawing it ?

Sri Tenneti Viswanatham . I am not pressing.

(The motion was, by leave of the House, withdrawn)

NON-OFFICIAL RESOLUTIONS

Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years

Sri K Satyanarayana I beg to move

“This Assembly recommends to the Government to assign the cultivable waste lands to the landless poor within a period of two years ”

Mr Deputy Speaker . Resolution moved

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ —అధ్యక్షా, ఈ తీర్మానాన్ని సభముందు ఉంచడానికి అవకాశం ఇవ్వమని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను “సేద్యయోగ్యమైన బంజరు భూములను భూమిలేని పేదలకు 2 సంవత్సరముల కాలములోగా కేటాయించవలసిన దిగా వికాసానసభవారు ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేయచున్నారు”, అనే ఈ తీర్మానము చాల చిన్న తీర్మానము కాని ఆంధ్రదేశంలో ఈ సమస్య చాల ప్రధానమైనది ప్రత్యేకంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఉండేటటువంటి పేదప్రజల జీవితాలకు సంబంధించినటువంటి ముఖ్యమైన విషయమని అందరకు తెలిసినటువంటి విషయము మన ఆంధ్రదేశంలో, సంఘంలో అట్టడుగున ఉన్నటువంటి నూటికి 60 మందిగా ఉన్నటువంటి వ్యవసాయకార్మికుల జీవనానికి సంబంధించిన సమస్య ఈ సమస్య వ్యవసాయ కార్మికుల బ్రతుకును, వాళ్ళ ఆర్థిక పరిస్థితిని మెరుగుచేయడానికి ఈ సమస్య చాల ప్రధానమైనదని ప్రభుత్వంచారు నియమించిన లాండ్ రిఫారమ్స్ పేనల్స్, లేక కమ్యూనిటీ ఆండ్ డెవలప్ మెంటు డిపార్టుమెంటుని నియమించినటువంటి జయప్రకాశ్ నారాయణ కమిటీ, తదితర కమిటీలు ఈ సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని గురించి, దానిని ప్రభుత్వం సత్వరమే పరిష్కారముచేయించి, సంఘంలో అట్టడుగున ఉన్నటువంటి అన్యాయాలకు గురిఅవుతున్నటువంటి ఈ వర్గముయొక్క సాధక బాధకాలను మెరుగుపరచడంలో ఇది ముఖ్యమైనదని చెప్పడం జరిగింది ఈ సమస్యయొక్క ప్రాముఖ్యాన్ని గురించి ఏవిధమైన వివాదములేదని అభిప్రాయపడుతున్నాను ఆంధ్రదేశంలో ఈనాడు ఈ సమస్య ఒకప్రాంతానికి సంబంధించినదో, లేక ఒక జిల్లాలో, రెండు జిల్లాలకు సంబంధించినదో కాదు ఆంధ్రదేశంలో ఉన్న 20 జిల్లాలకు సంబంధించినటువంటి సమస్య గ్రామాలలో లక్షలాది పేదలకు సంబంధించిన సమస్య ఈనాడు ఆంధ్ర తెలంగాణా ప్రాంతములలో మొత్తము 333 లక్షల ఎకరావధులపైగా బంజరుభూములున్నవని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది కాని 1958లో శాసనసభా వేదికనుంచి ఒక ప్రశ్నకు సమాధానము చెబుతూ అనాటి రెవిన్యూమంత్రిగా ఉన్నటువంటివారు 48 లక్షల ఎకరాలపైచిలుకు ఉన్నట్లు చెప్పినారు, కాని ఈనాడు మన రెవిన్యూమంత్రిగా ఉన్న రామచంద్రా

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 585
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

రెడ్డిగారే 1961వ సంవత్సరంలో 33 లక్షల ఎకరాల భూమి ఉన్నదని చెప్పారు. తెలంగాణ ప్రాంతములో బంజరాయి, గైరాన్ భూములు, ఆంధ్రప్రాంతములో పోగంబోకు భూములు ఈ భూములలో చేరలేదని మనకు తెలుసు. ఇవి కలిపి నష్టం 1958లో రెవిన్యూ మంత్రిగారు చెప్పినట్లు 48 లక్షల ఎకరాల భూమి ఉంటుందంటే అతిశయోక్తి కాదు, ఎక్కువ ఏమీ కాదు ఇంకా సాగుకులాయకు అయినటువంటి వికాలమైనటువంటి బంజరులు, చెట్టు, చేమ లేకుండా ఏరకమైనటువంటి అడవులు లేకుండా, హెచ్చు ఖర్చులు, మరమ్మతులు లేనటువంటి అడవి బంజరులు లక్షలాది ఎకరాలు ఉన్నాయి. పేదలు అనేక ప్రాంతాలలో సాగు చేస్తూ, అనేక కేసులకు, అన్యాయాలకు, అధికారుల జులుముకు గురి అవుతున్నారు. అందువల్ల ఈ సమస్య లక్షలాది పేద ప్రజలకు సంబంధించినటువంటి సమస్య. 20 జిల్లాలలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వున్న గ్రామీణ ప్రాంతాలకు సంబంధించినది 48 లక్షల ఎకరాలు ప్రభుత్వ బంజరులుగాను, అడవి బంజరులుగాను ఉన్న ప్రాంతాలకు సంబంధించిన సమస్య వ్యవసాయక రాష్ట్రమైన మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, గ్రామీణ ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి రైతాంగమునకు చెందినట్టి ఈ బంజరు భూముల పంపిణీ సమస్య చాలా ముఖ్యమైనటువంటిదని మన ఆలోచనలో, మన గమనములో మన దృష్టిలో ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సమస్య, దీని చరిత్ర, దీని మంచి చెడుగు మనకందరికి తెలుసు. ఆంధ్ర శాసనసభలో, 1954 సం. జూన్ లో, ఆనాడు బంజరు భూముల గురించి ఈలాంటి తీర్మానాన్ని గంజి నాగేశ్వరరావు ప్రవేశ పెట్టారు. ఈనాడు మన ముఖ్యమంత్రి గా ఉన్నటువంటి సంజీవరెడ్డిగారు, ఆ నాడు ఉప ముఖ్యమంత్రి గా ఉన్నారు. ఆ నాడు శాసనసభలో ఆ తీర్మానం అందరిచేతను, కాంగ్రెసు పక్షముచేతనూ, ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది. అది సరియైనదని, న్యాయమైనదని అందరూ అంగీకరించారు. ఈ బంజరు భూములను పేదలకు ఇవ్వడం అవసరమని, ఇది తక్షణమే చేయవలసిందని ఆనాడు ప్రతిపక్షము వైపునుంచి ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానాన్ని పాలకవర్గమువారు, కాంగ్రెసు పక్షము, అందరుకూడా ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించి చేశారు. అలాగే తెలంగాణాలో రామకృష్ణ రావుగారి మంత్రివర్గముకూడా, ఈ బంజరు భూములు, లావుని భూములు పంపకము విషయంగురించి 14వంబరు circular జారీచేసింది. మనము ఈ లావుని భూముల సమస్యను ఒక సరితయిన పద్ధతిలో, శాశ్వతమైన పరిష్కారానికి సంబంధించిన circular ను జారీచేశారు. అది, అంతకుముందు ఉన్నటువంటి G O లకు, అంతకుముందు వున్నటువంటి ప్రభుత్వ ఉత్తరువులకుకూడా ముందుకు సాగి గైరాను

586 22nd November, 1963 *Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

భూములు గ్రామంలో నూటికి 10వ వంతు ఉండవలసిన ఆవసరం లేదు, సాగు దాల్చగా ఉన్నటువంటి పేదలకు అవి పట్టాలు ఇవ్వవలెనని 14 నంబరు circularలో ఉదహరించబడింది ఈ విధంగా ఆంధ్రప్రాంతములోను, తెలంగాణాలోను 1954వ సంవత్సరంలో ఈ బంజరు భూముల సమస్యను పరిష్కారం చేయడానికి, ప్రతిపక్షము వారు, ప్రభుత్వపక్షమువారు అందరూ కలిసి ముందడుగు నేయడం అనేది మంచి విషయం అప్పుడు ప్రజలు తప్పకుండా 1, 2 సంవత్సరాలలోనే ఈ సమస్య పరిష్కారమవుతుంది, మేము కష్టపడి సాగు చేసుకుంటున్నటువంటి భూములకు పట్టాలు దక్కుతాయని ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో పేదప్రజలందరు హర్షించారు కాని తరువాత జరిగినది విచారించవలసిన విషయము తొమ్మిది సంవత్సరముల తరువాత, తిరిగి ఈబంజరు భూముల సమస్యనుగురించి ఈ శాసనసభముందు నేను ఈ తీర్మానాన్ని తీసుకురావలసివచ్చినందుకు విచారిస్తున్నాను ఎందువల్లనంటే, ఆ సమస్య ఈ నాటికీ పరిష్కారం కాకుండా, ఆపరిష్కృతిగానే ఉండిపోయింది ఈ సమస్య ఒక గడ్డు సమస్యగా, అనేక చిక్కులకు, కష్టాలకు, తొలగింపులకు, lenathiesకు, రివిన్యూ ఉద్యోగస్థుల లంచాలకు ఇంకా ఇతర అనేక బాధలకు పేద ప్రజలు గురి అవుతున్న పరిస్థితిని మనం చూస్తున్నాము దీనికి కారణము ఏమిటి ? 1954లో రెండు ప్రాంతాలలోను ఏకగ్రీవంగా అన్ని పక్షములవారుకూడా ఈ సమస్యను శాశ్వతంగా పరిష్కారం చేయవలెనని నిశ్చయించినటువంటిది, తిరిగి తొమ్మిది సంవత్సరముల తరువాత ఏ రూపములో ఉన్నది నేటి పరిస్థితికి ఏమి కారణము ? ప్రభుత్వము యొక్క ఏ విధానాలు దీనికి కారణమని స్థూలంగా పరిశీలించవలసిన ఆవసరం ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను ఆంధ్రశాసనసభ pass చేసిన తీర్మానానికి అనుగుణంగానే 1954 జూన్ నెల చివరి భాగములో ఆనాడు ఆంధ్రప్రభుత్వము ఒక ఉత్తరువు జారీ చేసింది ఆ ఉత్తరువు అములు జరగకముందే, మరల ఎన్నికలు రావడం, ఎన్నికల అనంతరం తిరిగి సంబీవరెడ్డిగారు ఉపమఖ్యమంత్రిగా ఉన్నారు కాని, ఏమి జరిగింది ? 1954లో ఆంధ్రశాసనసభ pass చేసిన తీర్మానానికి, ప్రభుత్వము జారీ చేసిన ఉత్తరువులకు భిన్నంగా తిరిగి అనేక ఉత్తరువులు ఒకటితరువాత ఒకటి వచ్చాయి అది తమకు తెలియనిది కాదు. ప్రాజెక్టుప్రాంతాలలో ఉండేటటువంటి బంజరుభూములను assignmentకు ఇవ్వకూడదని, ఇవ్వడానికి వీలులేదని 1955లో ఒక G O భారీచేశారు తరువాత పెద్ద అందోళన జరిగి, 1956, 57వ వచ్చేటప్పటికి కొన్ని సమరాలు చేయటం జరిగింది ఆ ఉత్తరువు, ఆ సవరణ ఫలితంగా, ఈనాటికి నిర్మాణమైనటువంటి ప్రాజెక్టులక్రిందగాని, లేక నిర్మాణం అవుతున్న ప్రాజెక్టులక్రిందగాని, లేక investigation పూర్తి అయి, sanction అయినటువంటి

ప్రాజెక్టులక్రిందగాని ఉన్నటువంటి బంజరుభూములను assignmentకు ఇవ్వకూడదని, వాటన్నింటిని నిషేధించడం జరిగింది ఆ విధంగా ఆ ఉత్తరువులకు ఆ తరువాత కొన్ని సవరణలు చేసినప్పటికీ, కొన్ని మార్పులు చేసినప్పటికీ, ఈ సమస్య పరిష్కరించడానికి మాత్రం ఇవికూడ సహాయపడ లేదు ఆంధ్రదేశములో మనము ఆ నేక కొత్తిప్రాజెక్టులను నిర్మించుకొంటున్నాము నాగార్జునసాగర్ లాంటి Multi-Purpose Projectను, తుంగభద్ర high level, low level, వంశధార ఆలాగే తెలంగాణాలో కడియంప్రాజెక్టు, కిన్నెరసాని పోచంపాడు, ఇంకా ఇతర ప్రాజెక్టులు లక్షలకొలది ఖర్చుపెట్టి నిర్మించుకొంటున్నాము అటువంటిపుడు betterment levy పడేటటువంటి అన్నిప్రాజెక్టులు, అవి drainages కానివ్వండి, minor projects కానివ్వండి, betterment levy క్రింద వచ్చేటటువంటి ఏ ప్రాజెక్టు అయినప్పటికీ, అటువంటి ప్రాజెక్టులక్రింద ఉండే భూములనుకూడా పంపకానికి ఇవ్వకూడదని, వాటి పంపకాలనుంచి మినహాయిస్తున్నటువంటి ఉత్తరువులు pass చేశారు. దీనివలన ఆంధ్రదేశములో పేదలు సాగుచేస్తూన్నటువంటి లక్షలాది ఎకరాలభూమినిపంచడానికిగాని, పట్టాలు ఇవ్వడానికిగాని అవకాశంలేని పరిస్థితి వచ్చింది ఆ G O వల్ల దానిప్రకారం ఈ నాటికి మనకాదినుంచి మినహాయించినటువంటి భూములలో పెద్ద ఖండము, ఎక్కువ భాగము ఈ ప్రాజెక్టుప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి భూమి అని నేను మనవిచేస్తున్నాను అయితే ఈ సందర్భంలో మా అభిప్రాయం ఏమిటో షనవిచేశాము ఇకనుండు ఎప్పుడో projects కొరకు రీసుకొంటామని, వాటినికూడా ఆ భూములనుకూడా ఇదివరకే మినహాయించారు కాని, ఈనాడు నిర్మాణం అయినవి మరి betterment levy క్రింద వస్తున్న అన్నిటని మూకఉన్నట్టిగా మినహాయంపుక్రింద చేర్చకుండా, alignments పూర్తిఅయి, కాలవల మార్గాలకు ఏలాటి ఇబ్బందులు లేకుండా ఉన్నటువంటివి ఉన్నాయి ఇప్పుడు నాగార్జునసాగర్ ఉన్నది దానికి కాలవల మార్గాలు ఏమిటో ఆ investigation పూర్తి అయింది ఆలాంటి సందర్భములో, కాలవలక్రింద వచ్చే భూములు పోను, మిగతా భూములను ఇవ్వడంలో ప్రభుత్వము ఆభ్యంతరం పెట్టనక్కరలేను మరి వాటినికూడా ఎందుకు మినహాయిస్తున్నదో నాకు అర్థం కావడంలేదు ఆలాగే ఇతర బంజరులకు market rate ఇదివరకే నిర్ణయించారు 200 రులు, 300 రులు ఈ ప్రకారంగా వనిఉంటే, ఈ ప్రాజెక్టులకన్న కేంద్రప్రభుత్వమునుంచో మరొకరి నుంచో అప్పుతెచ్చి కడుతున్నాము కాబట్టి ప్రాజెక్టులక్రిందఉన్న బంజరు భూములను market rateకు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వము ఉత్తరువు చేసింది ఆ పద్ధతి ప్రకారమైనా, ఈ రకంగా alignments పూర్తి అయి ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తిఅయి,

• 588 22nd November, 1963 *Non-Official Resolutions:- Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor within a period of two years*

మనకు స్పష్టంగా తేలిపోయినటువంటివాటిని ఇవ్వవచ్చును ఉత్తరోత్తా ఎప్పడో ప్రాజెక్టులు కట్టుకొనే ప్రాంతాలలోని భూములను, వాటిని తరువాత కావలసినప్పుడు తీసుకొనే పరుతుమీద, తాత్కాలికంగా ఇవ్వవచ్చు. అటువంటి వాటికి తాత్కాలికంగా అనుమతిని ఇచ్చి చేసుకొమ్మని చెప్పవచ్చు ముందుకు, కాలవలకుగాని ఇతర సామూదాయక అవసరాలకుగాని మనకు అవసరమైతే, అవి తరువాత తీసుకొనేటటువంటి పరుతుమీద ఆ భూములు పేదలకు ఇవ్వడంలో అభ్యంతరం ఉండనవసరం లేదు ఈ సమస్యలక్షలాది ఎకరాలకు సంబంధించినటువంటిది. ఈ సమస్య పరిష్కారం కావాలంటే, నెంటునే ప్రాజెక్టు ప్రాంతాలక్రింద ఉన్న ప్రాంతాలకు సంబంధించి, ఉత్తరోత్తా అవికావాలంటే తీసుకొంటామనే పరుతుమీద తాత్కాలికమైన అనుమతినిఇచ్చి, ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను

అలాగే, 1958 సంవత్సరం వచ్చేటప్పటికి 1406, 1407 సంబంధాల రెండు G O లు, ప్రభుత్వము జారీచేసింది ఒక G O ఆంధ్రప్రాంతానికి, మరొకటి తెలంగాణా ప్రాంతానికి ఈ రెండు G O లలోను, నిషిద్ధ భూములయొక్క జాబితాను తయారుచేయమని అన్నారు ఈ నిషిద్ధ భూములగురించి, అనేక categories of banjar lands ఈ prohibitory list లో చేర్చడం అనేది చేశారు దీనిలో అన్నిప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి పోరంబోకులను చేర్చారు తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి గైరాను భూములు, ప్రతిగ్రామంలోను ఆయకట్టులో నూటికి పదివంతులు ఉండాలనే నియమం తూ చ తప్పకుండా పాటించాలని, తెలంగాణాలో అక్షలాది ఎకరాలు ఉన్నటువంటి బంజరు భూములు పేదలు ఎంతో కాలముగా సాగుచేస్తున్నటువంటి భూములకు ఈవేళ నిషేధిస్తూ, ఆ భూములనుండి తొలగించడానికి వాటిని prohibitory list లోకి చేర్చారు ఈ గైరాను భూములను, అలాగే తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి చెరువు పోరంబోకులను, భూగర్భాలను చెరువు లోతట్టులను, అన్నింటినీకూడా దాంట్లో చేర్చడం జరిగింది ఈ విధంగా ఇదివరకే సాగుచేసుకొంటూ, అనుభవిస్తూ ఉన్నటువంటి పేదప్రజలు ఆ భూములలో స్థిరంగా ఉండడానికి అవకాశం లేకుండా, అస్థిరమైన పరిస్థితులలో ఉంటూ, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులయొక్క దయాదాక్షిణ్యాలపైన ఆధారపడవలసిన పరిస్థితిలోకి వారిని ఈ orders నెట్టివేశాయి తెలంగాణాలో ప్రతిగ్రామాన సాగు చేస్తున్నటువంటి గైరానుభూములు, 50 ఎకరాలు, వంద ఎకరాలు, 300 ఎకరాలు, 400 ఎకరాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి ఈనాడు ఆ భూములన్నీ పకువుల మేత

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 589
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

కొరకు గైరానుగా ఉండాలనే నిబంధన సాగితే, గ్రామీణప్రాంతాలలో ఉండే బీదలస్థితి ఏమిటి? ఏ రకమైన ఆధారమూ లేకుండా, ఇదైనా మన బ్రతుకు అవుతుందని, కాస్తో మాస్తో ఇది మన జీవితంలో సహాయపడుతుందని ఆశించి కష్టపడి సాగు లోకి తీసుకువచ్చినటువంటి భూములను, ఈ వేళ పేదప్రజలకు కాకుండా ఏ వేనో నియమాలు, నిబంధనలు పెట్టి, ఇదివరకు 1954 సంవత్సరంలో రామకృష్ణారావుగారి మంత్రివర్గము జారీచేసిన ఉత్తరువులలో ఒకరకమైన సడలింపులు చేసి, బీదలు అనుభవముతో, అక్రమణలో ఉన్నటువంటి గైరానుభూమినిమాత్రం పేదలకు ఇవ్వాలని, అనాక్రమణ అయినటువంటి భూమినిమాత్రం గైరానుభూమిగా ఉంచాలని అనాడు 14 నంబరు circularలో జారీచేసినదానినికూడా కాదని, ఆ గైరానుభూమినంతి టికికూడా పంపకంనుంచి నిషేధించేటటువంటిది న్యాయంకాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను అలాగే చెరువుల్లో భూములవిషయం ఉన్నది ఆంధ్రప్రాంతంలో, తెలంగాణా ప్రాంతంలో చెరువుల్లో అనేకవందల ఎకరాల భూమి ఉన్నది నెల్లూరు తాలూకాలో, కొవ్వూరు తాలూకాలో ఈ చెరువు పడకలు ఆయకట్టుదార్లకు ఇబ్బంది లేని పరిస్థితులలో విస్తారంగా ఉన్నవి, పేదలు సాగుచేసుకొని అనుభవిస్తూ దేశంలో అధికొత్పత్తికి సహాయపడుతుంటే చెరువు గర్భాలనుంచి తొలగించాలని ప్రాహెలిటరీ లిస్టులో చేరుస్తున్నారు

(The bell was rung)

Sri P Sundarayya What is the procedure adopted for the non-official day?

Mr Deputy Speaker The mover of the Resolution will take some time. He has taken 20 minutes.

Sri P Sundarayya There are a number of resolutions. There is no necessity to go through all the Resolutions in a day.

Mr Deputy Speaker As much as possible, we will cover

Sri P Sundarayya That is not the thing. There is no procedure like that. One or two resolutions may be taken up. Even one resolution may not be completed if it has to go on to the next day and when there are 20 Resolutions.

590 22nd November, 1963 *Non-Official Resolutions'- Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

Mr Deputy Speaker The Business Advisory Committee has decided that to-day would be a non-official day and these resolutions are on the Agenda. The mover will take half-an-hour and others will take ten minutes.

Sri P Sundarayya The question is not half-an-hour or twenty-minutes.

Sri N Sanjeeva Reddy Even if it is an important Resolution, there should be time limit. There should be some time limit agreed so that others also will get a chance. I agree with the Hon'ble Leader of the Opposition that it should be even taken over to the next non-official day if it is an important Resolution. That is what is being done, as far as I know, in Parliament.

Mr Deputy Speaker So as to cover some other Resolution we must fix up some time limit.

Sri P, Sundarayya To all other people to participate there should be time-limit. The mover will have according to the Rules, not less than half-an-hour. This you may restrict. That is a different matter. But that does not mean you have to complete in two or three hours all the Resolutions. There is no such time limit unless both sides agree. If there are no speakers, then you have to put the Resolution to Vote.

Mr Deputy Speaker Let us allow time according to the number of speakers.

Sri P Sundaryya That is not the way in which the Assembly proceedings are conducted. You do not call speakers on the basis of number. The Speaker has to see that many people get an opportunity to speak. There may be a number of speakers who would like to speak.

Mr Deputy Speaker Let us see the spirit of the speaker

Sri P Sundarayya If the Government agrees then there is no need for the speakers

(Laughter)

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ —1409, 1407 జి ఓ లలో నిషిద్ధ భూముల సాగుచేసుకొంటున్న అనేక రకాల భూములను చేర్చుటవల్ల పేదలగు సాగుదాస్యవల అనేక కష్టాలకు నష్టాలకు కారణమైనది ఈ రికమైన చెరువు పడకలు, చెరువు గర్భాలలో భూములు ప్రాహిబిటరీ లిస్టులో చేర్చినవనరం లేదు వాటిని సాగుచేసుకొంటున్న పేదలకు ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను

లంకభూములున్నది ఆంధ్రదేశంలో కృష్ణా గోదావరి లంకభూములు ప్రభుత్వ లెక్కలప్రకారం 36 వేల ఎకరాలున్నది ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఆంధ్రలో లంకభూములు 58 వేల ఎకరాలున్నవని చెప్పారు. 1955 తరువాత మూడవవంతు వేలం వేయాలని ఉత్తర్వులు జారీచేశారు పేదల ఆందోళన ఫలితంగా ఒక గ్రామంలో 100 ఎకరాలకు మైబడిన లంకభూములను పంచమని అన్వయిస్తామన్నారు కొంత మార్పు చేశాముకదా, న్యాయమేనని ప్రభుత్వం అభిప్రాయపడవచ్చును కాని ఆంధ్రదేశంలో దానిఫలితం ఏమిటి? 50 సంవత్సరాలుగా 359 సాపైటీస్ ద్వారా కృష్ణా, ఉభయ గోదావరి, గుంటూరు జిల్లాలలో సాగుచేస్తున్నవారిని తొలగించటానికి ఈ ఆర్డరు కారణమైనది ప్రభుత్వానికి వేలంద్వారా అయిదారు లక్షలు డబ్బు రావచ్చును కాని ప్రభుత్వానికి డబ్బురావడమే ప్రధానమా? సంఘంలో అట్టడుగునఉన్న పేదలకు సాంఘికన్యాయం చేకూర్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా, లేదా, అని అడుగుతున్నాను ఈనాడు సంక్షేమ రాజ్యమని, డెమాక్రటిక్ సోషలిజమని, అనేక సంస్కరణలు చేస్తూ అనేకకోట్ల రూపాయల ప్రణాళికలు వేస్తున్నారు ఇలాంటి సందర్భంలో సంఘంలో అట్టడుగునఉన్న పేదలను, 50 సంవత్సరాలనుంచి సాగుచేసుకొంటున్న వారిని ఆ భూములనుంచి తొలగించడానికి ఈ ఆర్డరు కారణమైనది 1956-57లో 14వేల ఎకరాలనుంచి వారిని తొలగించి వేలం పాటలు పెట్టితే 1957-58లో 21వేల ఎకరాలనుంచి పేదలను తొలగించి వేలం పెట్టడం జరిగింది ఒక్కసంవత్సరంలో అదనంగా 6వేల ఎకరాలనుంచి పేదలను తొలగించారు సాపైటీస్ కు లీజుకు ఇచ్చేటప్పుడు అంతకుముందు మూడుసంవత్సరాల

average rental పెట్టి లీజు నిర్ణయిస్తామని చెప్పారు. దానివల్ల ఈనాడు రు 75, 100కు లీజులేటు పెరిగిపోవడం జరిగింది అది ఆచరణలో పేదలకు వినియోగ పడకుండా పోతోంది పేదలు పాటకుపోలేని పరిస్థితి వచ్చింది వారిలో నిరుత్సాహం ఏర్పడింది రు 100/-లు అయితే ఏమి గిట్టుతుందనే నిరుత్సాహ పరిస్థితి వచ్చింది ఆ విధంగా లంకభూములలో ఎక్కువ భాగంనుంచి పేదలను తొలగించి దానికి కారణమైనది ఆ అర్జరును రద్దు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను

ఇప్పుడు యుద్ధంలో పాల్గొనే జవాన్లకు భూముల రిజర్వేషన్ సమస్య ఉన్నది గత కానససభలో చెప్పారు— స్పెషల్ సిబ్బందిని రద్దు చేస్తున్నాము బంజరు భూముల పంపకం 7 లక్షలు అయినది 8 లక్షల ఎకరాలు పంపకం చేయటకు పీలు కానిభూమి ఉన్నది ఈ 7 లక్షలు రెవెన్యూనీబ్బంది పంచిపెట్టుతుంది అని చెప్పారు గత నవంబరులో 24-11-62న మొత్తం బంజర్లపంపకం అప్రీ, జవాన్లకోసం రిజర్వు చేస్తున్నామని చెప్పారు నేతరక్షణకు యుద్ధంలో పాల్గొన్న సైనికులకు భూమి ఇవ్వకూడదనికాదు కాని పేదలతో సైనికులను పోటీపెట్టుట న్యాయంకాదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను సంవత్సరాల తరబడి సాగుచేసే భూములనుంచి వారిని తొలగించి జవాన్లకు ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు జవాన్లకు ఇవ్వడానికి వేరే భూమిని రాబట్టడానికి మార్గం ప్రభుత్వానికి లేదా అని అడుగుతున్నాను. నేను ఒకటి నూచిస్తున్నాను. ఈనాడు భూస్వాముల ఆక్రమణలో అనేక వేల ఎకరాలు— ఆంధ్రప్రాంతంలో, తెలంగాణా జిల్లాలలో, రాయలసీమలో ఉన్నది అది భూస్వాములనుంచి స్వాధీనం చేసుకొని జవాన్లకు ఇవ్వవచ్చును వారివద్ద అనేక వేల ఎకరాలు కాలుకు ఇచ్చిన భూములు ఉన్నవి అవి తీసుకొని సైనికులకు ఇవ్వడంలో ఏ విధమైన అభ్యంతరం లేదు అలాగే reserved forests అనే పేరుతో చెట్టుచేమ లేక, సాగులో లేని భూములన్నివి అవి unreserved చేసి సైనికులకు ఇవ్వడం న్యాయం అంతేగాని పేదల పొట్టగొట్టి, భూములనుంచి తొలగించి అవి జవాన్లకు ఇవ్వడం న్యాయంకాదని, అది సైనికులకుకూడ గౌరవం కాదని, సైనికులకూడ పేదలైన కుటుంబాలలోనే పుట్టిపెరిగి యుద్ధరంగంలో పోరాడుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను అటువంటివారికి భూములు ఇవ్వడానికి వేరే ఉన్నవి. అది కారణంగా తీసుకొని పేదలు చేసుకొంటున్న భూములకు పట్టాలు ఇవ్వకుండా, assignment లేదని చెప్పడం న్యాయంకాదని, ప్రభుత్వం పునరాలోచించి, మొత్తం బంజరు భూముల పంపకాన్ని ఆపుచేసేదిగా తయారైన ఈ అర్జరును రద్దుచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను ఇది పేదలను అనేక కష్టాలకు గురిచేస్తుంది.

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 593
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

రాజకీయబాధితుల సమస్య ఉన్నది. తెలంగాణ ప్రాంతంలో లేదనుకుంటాను ఆంధ్రప్రాంతంలో పెద్ద సమస్యగా ఉన్నది రాజకీయ బాధితుడు బీదవాడుగా ఉండి స్వాతంత్ర్య సమరంలో పోరాడినవారికి ఇవ్వకూడదని మా అభిప్రాయం కాదు సాగులో లేని భూములు, అనాక్రమిత భూములు ఇవ్వవచ్చును కాని పేదలకు పొట్ట గొట్టి, వారు 10, 20 సంవత్సరాలనుంచి కష్టపడి సాగులోకి తెచ్చిన భూములనుంచి తొలగించి రాజకీయబాధితుల నేవారికి ఇస్తున్న సంఘటనలున్నవి నేను ఈ సందర్భంలో ఒకటి, రెండు ఉదాహరణలు చెప్పవలసి ఉన్నది రేపల్లె తాలూకా మాల గుంట గ్రామం చాలా వెనుకబడిన గ్రామం అక్కడ ప్రధానంగా ఫిషర్ మెన్ నివసిస్తున్నారు అది సముద్రతీర ప్రాంతం 1932వ సంవత్సరం ఉప్పు సత్యాగ్రహం పైవేనుండి, ఆ గ్రామంలోని పేద రైతులు గాంధీజీ కలుగజేసిన చైతన్యంతో ఆ భూములలో ఉప్పు ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు 25, 30 సంవత్సరాలనుండి ఆ భూమిలో ఉప్పు ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు ఆ ఒక్క గ్రామంలో 50 వేల బస్తాల ఉప్పు ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు ఆ ఉప్పు మళ్ళీ ఉన్న 403 ఎకరాల భూమిని 8 మంది రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చారు ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. వేతంపూడిలో కాలవ పోరంబోకు ఒకటి (330) ఉంది ఆ భూమి పది ఎకరాలు, 20 సంవత్సరాలుగా ఆ భూమిని 25 మంది పేదలు సాగు చేసుకొంటున్నారు 14, 15 సంవత్సరాల బి-మెమోన్ వారిపైన బుక్ అయి ఉన్నది కాని యీనాడు వారిని భూమినుండి తొలగించి ఇద్దరు రాజకీయ బాధితులకు — భార్య భర్తలకు — ఆ పది ఎకరాల భూమి ఇస్తూ ఆర్డర్ జారీ చేశారు ఇది న్యాయమా? యుద్ధిరంగంలో పొల్లన్న సైనికులు గౌరవించాలని, వారికి భూమి ఇవ్వాలని చెబుతున్నారు ఈనాడు రేపల్లె తాలూకా లోమిదుళ్ళపర అనే భూమి ఉంది నిజాంపట్నం ప్రాంతంలో 1950లో 2250 ఎకరాల భూమి ప్రభుత్వం రిజర్వు ఫార్ రెస్టునుండి విడదీసి అన్ రిజర్వు చేసి, అందులో 750 ఎకరాలు మాజీ సైనికులకు, 750 ఎకరాలు రాజకీయ బాధితులకు, 750 ఎకరాలు బీదలకు ఇవ్వాలని ఒక ఆర్డర్ జారీ చేశారు ఆ ఆర్డర్ ప్రకారం 1951లో గుంటూరు జిల్లాలో వివిధ గ్రామాలనుండి మాజీ సైనికులను సేకరించి — ఎక్స్ సర్వీస్ మెన్ లాండ్ కాలనైజేషన్ సొసైటీ పేరుతో 150 మంది మాజీ సైనికులకు ఆ భూములు ఇచ్చారు అయితే గ్రామాలలో ఉన్న మాజీ సైనికులు, తమకన్న ఎకరం ఆరేకరం అమ్ముకొని, ఇళ్ళు వదలి పెట్టి వచ్చి నిజాంపట్నంలో కాలనీ ఏర్పాటు చేసుకొని, నివాసం ఏర్పాటు చేసుకొని, ఆ భూములకు కష్టపడి, చెట్లూ చేమలూ, దుప్పలు కొట్టి, బాగుచేసుకొని సాగులోనికి తెచ్చినారు దాదాపు ఒక లక్ష 50 వేల రులు ఆ 750 ఎకరాల సాగులోకి తేవటానికి ఖర్చు పెట్టారు. ఆనాడు అక్కడ నీటి వన

రులు లేవు అప్పటికి ఏడు సంవత్సరాలైన తర్వాత 1959వ సంవత్సరంలో తిరిగి రీసర్వే చేశామని ఆ సర్వేలో ఆ భూమి 2250 ఎకరాలు లేదని, 750 ఎకరాలు తగ్గి పోయిందని, మొదటి జి 5 ప్రకారం అది మూడవవంతు కాబట్టి, సైనికుల ఆక్రమణలో ఉన్న 750 ఎకరాల భూమిలో 250 ఎకరాలు విడగొట్టాలని 1957వ సంవత్సరంలో ఒక ఉత్తరువు జారీచేశారు “మేము ఆ భూమి ఆక్రమణలో ఏడు సంవత్సరాలనుండి ఉన్నాము ఆ భూమి అనుభవంలో ఉన్నాము, ఆ భూమిపై ఎంతో పెట్టుబడి పెట్టాము వ్యయప్రయాసలకోర్కీ, కొంపాగోడు వదలిపెట్టి అక్కడకువచ్చి నివాసం ఏర్పాటుచేసుకొన్నాము, అదే మా కాధారం, కనుక ప్రభుత్వం చేసిన ఉత్తరువు అన్యాయం, ముప్పైన్నీ భూములనుండి తొలగించడం న్యాయంకాదు” అని వారు ప్రభుత్వానికి 57నుండి విజ్ఞాపనచేశారు, అప్పీలురివిజన్ చేశారు, చివరకు కోర్టులకుకూడ వెళ్ళారు బంజరుభూములు ప్రభుత్వంయొక్క ఇష్టానుసారం చేయవచ్చునని కోర్టులు చెప్పవచ్చును ఆ విధంగా చెప్పిన మాటకూడ నిజము కాని మాజీ సైనికుల కుటుంబాలకు ఇచ్చిన ఆ భూములనుండి వారిని వెళ్ళగొట్టటం న్యాయంకాదు గత నవంబరులో మన ప్రధాని సైక్రా ఇచ్చిన పిలుపుననుసరించి, ఆ మాజీసైనికుల కుటుంబాలనుండి తిరిగి 32నుండి యీనాడు యుద్ధరంగానికి వెళ్ళారు అటువంటి పరిస్థితిలో 64 జనవరి చివరిభాగంలో బాపట్ల తహశీల్దార్ దాదాపు 2వేల బస్తాల ధాన్యం రాలేటటువంటి కుప్పలమీద ఉన్నటువంటి ఆ 250 ఎకరాల భూమిని సాధ్యనం చేసుకొని, మాజీసైనికులను ఆ భూములనుండి సాగనంపటం జరిగింది ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను టెక్నికల్ గా మాకు ఆ అధికారం లేదా, అని ప్రభుత్వం అనవచ్చును అది వేరే విషయము, కాని, మానవత్వాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని చూచినా, వారు దేశరక్షణచేసే మాజీసైనికుల కుటుంబాలని దృష్టిలో పెట్టుకొని చూసినా, పది సంవత్సరాలుగా కష్టపడి సాగుచేస్తున్నటువంటి మాజీసైనికునిభూమిని యీనాడు రాజకీయబాధితులకు కేటాయించటం న్యాయమా? సర్వే సక్రమంగా జరిగిందా?— అని అడుగుతున్నాను ఆ సర్వే సక్రమంగా ఆయినది కాదని మనవిచేస్తున్నాను ఈనాడు సర్వేలో కొంత భాగాన్ని మినహాయించి, రాజకీయబాధితులకు మంచి భాగం రావాలనే ఉద్దేశంతో వారు అనేక ప్రయత్నాలుచేసి, వారికున్న ప్రాబల్యంతో ఈ సర్వేసంతా తారుమారుచేసి రీసర్వేచేసి, యీ రకంగా అన్యాయాలు అక్రమాలు ప్రజలకుచేయటం జరుగుతున్నది. రాజకీయబాధితుల పేరుతో జరుగుతున్న యీ అన్యాయాన్ని ఆరికట్టాలని కోరుతున్నాను “మేము కివాయి జమాదార్లను తొలగించటం లేదు,” అని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. కాని 49 జూన్ లో ప్రభుత్వం ఒక ఆర్డర్ జారీచేసింది అందులో ఉన్నది ఏమిటి?

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 595
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in period of two years

“శివాయిజమాదార్లకు మేము ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు, శివాయిజమాదార్లహక్కులను మేము గమనించము, వారికి ప్రీఫరెన్స్ యల్ డ్రిట్ మెంటు ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉందని మేము భావించటంలేదు” అని కేటగారికల్ గా, 49 జూన్ లో జి ఒ ప్రభుత్వం జారీచేసింది ఆ జి ఒ ననుసరించి కలెక్టర్స్ సాగుదార్ల పేర్లు బి-మెమోస్ ఎవడూ వ్రాయవద్దని చెప్పారు ఆ సంవత్సరం బి-మెమోస్ గుంటూరు జిల్లాలో ఎవరికీ వ్రాయలేదు దానిని ఆసరాగా తీసుకొని “ఆ సంవత్సరం బి-మెమో లేదుకదా, ఆ సంవత్సరం శివాయి జమాదారుకారుకదా కాబట్టి మేము ఆ భూమి ఎసెస్ మెంట్ పాలిటికల్ ప్రజనర్స్ కు ఇస్తామని” ప్రభుత్వం చెప్పవచ్చును కాని, ఆ నాడు ఉమ్మడి మద్రాసు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి వో లో ఆ విషయాలు లేవా ఆ జి ఒ అనుసరించినా, కలెక్టర్ ఆ సర్క్యూలర్ జారీచేసింది ఆ సర్క్యూలర్ అనుసరించే గ్రామోద్యోగులు బి-మెమోలు వ్రాయలేదు, అన్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలియదా? కాబట్టి, 49వ సంవత్సరంలో ఆ భూములమీద ఎవరూ లేదని చెప్పేటటువంటిది వాస్తవం కాదని మనవిచేస్తున్నాను గతంలో రాజకీయ బాధితులకు ఇచ్చింది వదలిపెట్టింది కాని యీనాడు పేదలు ఆ భూములలో ఉన్నారు? సాగుచేసుకొంటున్నారు, అనుభవిస్తున్నారు 49-50వ సంవత్సరంలో మీరు శివాయి జమాదార్లుకాదనే పేరుతో వారిని భూములనుండి తొలగించి, అవి రాజకీయ బాధితులకిచ్చే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేయవద్దని కోరుతున్నాను అనాక్రమిత భూములను రాజకీయబాధితులకు ఇవ్వండిగాని, పేదలనుమాత్రం భూములనుండి తొలగించి రాజకీయబాధితులకు ఇవ్వవద్దని కోరుతున్నాను

శ్రీ పి గున్నయ్య — అధ్యక్షా, ఆతిముఖ్యమైన విషయం మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను ఇవాళ నాన్ అఫీషియల్ డే-గా ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది కాబట్టి, మా తీర్మానం ఒకటి, అపోజిషన్ వారి తీర్మానం ఒకటి తీసుకొంటే బాగుంటుంది ముందు ఐదు తీర్మానాలు అపోజిషన్ వారివే ఉన్నవి మన ఆఫీసులవారు ఆ విధంగా పెట్టారు మా పార్టీ వాళ్ళం 180మంది ఉన్నాము తమరు మా హక్కును రక్షించాలి రేపు ఉదయం పేపర్లనిండా అపోజిషన్ వారి పేర్లే ఉంటాయి అధ్యక్షా

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ — వచ్చిన రిజల్యూషన్స్ అన్నీ బేలట్ చేసి, ఆ బేలట్ లో వచ్చిన వరకు ప్రకటించకారంగా తీసుకొంటారు ఆఫీసు ఏమీ చేయదు. బేలట్ ఏమోస్తరుగా వస్తే ఆవిధంగా ఇక్కడ ఎజెండాలో వస్తుంది

శ్రీ పి గున్నయ్య — ముందు ఇచ్చినవారి రిజల్యూషన్స్ రాకుండా తర్వాతర్వాత ఇచ్చినవారి రిజల్యూషన్స్ మొదట వచ్చాయండి మాకు ఆ ఆద్యవ్తం లేదండి

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ — ఇంకా అనేక సమస్యలు — ఏజన్సీ ప్రాంతానికి చెందిన సమస్యలు, కొట్ల బంజరు సమస్యలు ఉన్నవి అవి మిత్రులు చెబుతారు మనది డెమాక్రటిక్ సోషలిజమ్ అని చెప్పుకొంటున్నాము సాంఘిక న్యాయం కలుక జేయాలనుకుంటున్నాము గ్రామీణ ప్రాంతంలో అట్టడుగున ఉన్న పేద ప్రజలు నూటికి 40 మంది ఉన్నారు. షెడ్యూల్డ్ కాస్తు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబ్స్ వారు నూటికి 65 మంది ఉన్నారు వీరి అభివృద్ధి ప్రధానమైనది ఈ బంజరు భూముల సమస్య ఈ సమస్య మనం సక్రమంగా పరిష్కరించటం ద్వారా యీ పేదల బ్రతుకు అభివృద్ధి అవుతుంది, గ్రామీణ ప్రాంతం కళకళలాడే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. బీదలకు కాస్త ఆధారం భుక్తి దొరికే పరిస్థితి ఉంటుంది మనం ప్రజాస్వామ్యంలో వారికి అనేక హక్కులు ఇస్తున్నాము వారు తమ హక్కులను ఉపయోగించుకోవడానికి ఆస్కారం వస్తుంది మనం రాజకీయ స్వాతంత్ర్యం సాధించుకొన్నాము మనం ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యాన్ని కూడ సాధించుకొన్నప్పుడే, మన ప్రజలకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం వచ్చినప్పుడే రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించుకోగలరు లక్షలాది గ్రామీణ పేద ప్రజలకు సంబంధించిన, నెనుకబడిన ప్రజలకు సంబంధించిన యీ బంజరు భూముల సమస్యను ప్రభుత్వం న్యాయదృష్టితో వికాలదృష్టితో అలోచించాలని కోరుతున్నాను ప్రభుత్వం యీనాడు పేదలకు వ్యతిరేకంగా ఉన్న విధానాలను, జి ఓలను ఉపసంహరించుకొని, న్యాయంగా పేద ప్రజలకు అనుకూలమైనవిధంగా యీ బంజరు భూముల సమస్యను పరిష్కరించాలని, యీ తీర్మానాన్ని అంగీకరించి, దీనికి అవసరమైన జి ఓలు జారీ చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను ఆనాడు ఆంధ్ర శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా ఇటువంటి తీర్మానాన్ని ఆమోదించి ఏ రకమైన వైఖరి అనుసరించినో, అదేరకమైన వైఖరి ఇప్పుడు కూడ అనుసరించి, ఇది అందరి పేదలకు సంబంధించిన సమస్యకనుక దీనినికూడ ఈ శాసనసభ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించి యీ సమస్య కాళ్ళత పరిష్కారానికి దోహదం ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు అభివందనలు

శ్రీ ఉప్పలమల్లూర్ — (నూర్యాపేట్) అధ్యక్షా, ఇప్పుడు శాసనసభ ముందు తీసుకువచ్చిన తీర్మానాన్ని నేను హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తున్నాను ప్రభుత్వము ప్రభుత్వపక్షము దీనిని ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించి ఈ సమస్యను పరిష్కరించు

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 597
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

రించాలని నేను కోరుతున్నాను ఈ సమస్యను పరిష్కరించినందువల్ల సమాజంలో ఉన్న పేదజనం అట్టడుగున ఉన్న ప్రజాసీకానికి తగినన్ని అవకాశాలు కల్పించి అందరిలో సమానంగా మానవులుగా జీవించే అవకాశం కల్పించినవారము అవుతాము ఈ సమస్యను తక్షణం పరిష్కరిస్తేనే సోషలిజం, ప్రజాస్వామికం అనేపదములను వాడుతూ సమాన దృష్టిలో ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వం పరిపాలన చేస్తున్నదని చెప్ప కోనే దానికి మనకు అవకాశం లభిస్తుంది అప్పుడు ఆవిధంగా చెప్పకోవడంలో ఆర్థం ఉంటుంది ఈ మధ్య జైపూర్ లో జరిగిన కాంగ్రెస్ లో నెహ్రూగారు, నందా గారు పేదరికం, అజ్ఞానం అనాలోగ్యం లేనటువంటి సమాజాన్ని సాధించాలంటే ఆర్థిక సమానత్వం తీసుకురావాలని, వెనుకబడిన ప్రజలకు అవకాశం కల్పించాలని, సోషలిజమునకు యిదేమార్గం యివే పునాది అని వారు ఉపన్యాసాలలో చెప్పారు ప్రతివ్యక్తికి ప్రధానమైన ఆధారం భూమి ఈ భూమివల్లకలిగే స్వల్పమైన అవకాశాన్ని మనం కల్పించకపోయినట్లయితే సమాజంలో వెనుకబడిన కులాలవారు బీద వారు గతంలో ఏతీరుగా ఉన్నారో ఆతీరుగానే ఉండిపోతారు చెప్పినమాటలు చేసే తీర్మానాలు కాగితాల మీదనే ఉండిపోతాయితప్ప ఆచరణలో అమలులోకి రాకుండాపోతుంది గత 16 సంవత్సరాలనుంచి పరిపాలనలో జరిగినట్లుగానే యిక ముందుకుడ జరిగే అవకాశంఉన్నది ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరించకపోయి నట్లయితే అందుచేత కొన్ని సమస్యలను వాటికి ఉన్న importanceను గుర్తించమని నేను కోరుతున్నాను నల్లగొండ జిల్లాలో దాదాపు 50వేల ఎకరాలు బంజరుభూమి ఉన్నది ఈ 50వేల ఎకరాలు పేదప్రజలు హరిజనులు సేద్యం చేసుకొంటున్నార నైజాము ప్రభుత్వంలో ఈభూమి భూస్వాములనుంచి వచ్చే అవకాశంలేదు కూలి చేసుకుంటూఉంటే సక్రమమైన కూలి రావడంలేదు తాము బ్రతకడానికి అవకాశం లేనటువంటి ఆ పరిస్థితులలో ఈ waste land సాగుకు లాయకీఅయి బంజరుభూమిగా పడి ఉండి, 100 కి 10 ఎకరాలు అనేపేరుతో పెద్దపెద్ద భూఖండాలు ఊరికినే అనవసరంగా ఉండిపోయినాయి ఈ భూమిని వారు దున్నుకొని దానిలో పంట పండించుకొని కనీస అధారాపైనా తీసుకోవాలి అనే ఉద్దేశ్యంతో హరిజనులు ఈ భూములను సాగుచేసుకోడానికి ప్రయత్నం చేశారు దాదాపు 20, 25 సంవత్సరములనుంచి సేద్యం చేస్తున్నటువంటి భూములు ఉన్నాయి వాటికి యిప్పటివరకు పట్టాలు యివ్వలేదు బూర్గల రామకృష్ణారావుగారి ప్రభుత్వంఉన్నప్పుడు 1952లో శాసనసభలో యిటువంటి తీర్మానం తేబడింది మేము పట్టాలుయిస్తామని పరిష్కారం చేస్తామని అనాడు చెప్పినారు కొన్ని సంవత్సరాల తరువాత లావునీకమిటిలు వేశారు

విచారణ చేయించారు సర్టిఫికేట్లు issue చేయించారు అటువంటి సర్టిఫికేట్లవల్ల పన్నుల భారం, తావానుల భారం అమలు జరుగుతున్నది దానిని పట్టాలు యివ్వడానికి వీలులేకుండా కొన్ని సందర్భాలలో చేశారు 12, 13 సంవత్సరాలలో 50 వేల ఎకరాలలో కూడా పట్టాలు యిచ్చిన పాపాన పోలేదు ఇప్పటికి యింకా మూడు భాగాలు అపరిష్కృతంగానే ఉండిపోయింది వారిమీద అన్యాయంగా తావానులు వేయడం పెనాల్టీలు వేయడం కుప్పలమీద, వరిచేలమీద జప్తులు చేసి ముద్రవేయడం ఫలితాన్ని స్వాధీనం చేసుకోవడం యిది సర్వసామాన్యంగా జరిగి పోతున్న విషయం ఉదాహరణకు నల్లగొండతాలూకాలో మెలిగౌరారంలో 300 ఎకరాలు తరిభూమి 14, 15 సంవత్సరములనుంచి హరిజనులు సేద్యం చేస్తున్నారు సేద్యం చేస్తున్న భూమికి వారు పెనాల్టీలు శిక్షలు చెల్లిస్తూనే ఉన్నారు కాని ఈ భూమికి యితరవరకు పట్టాయివ్వలేదు పట్టాయివ్వకపోగా భూమినుంచి తొలగిపోవలసిందని notice యిచ్చారు ఆవిధంగా నోటిసులు జారీ అవుతున్నాయి నల్లగొండతాలూకాలో చందుపట్ల గ్రామం ఉన్నది అది 300 ఎకరాలు 14, 15 సంవత్సరాలనుంచి సేద్యం చేస్తున్నారు మఱువారు అని ఊరు ఉన్నది అది చందుపట్ల శివారులో ఉన్న ఈ భూములు రెండూకలసి రాఘవరెడ్డి అనే పట్నాది లావునీ కమిటీలు యిచ్చిన సర్టిఫికేట్లకు నమూనా ఫారాలు తయారు చేయించి తహసీల్దార్లు వేయించి సర్టిఫికేట్ యిప్పించుతాను ప్రతివారు certificate కు 100 రూపాయలు యివ్వమని 100 రు లు వసూలుచేసుకొని దొంగసర్టిఫికేట్లను issue చేయించారు ఆ certificate అభూమి సేద్యంచేనే వారిదగ్గర ఉండగానే, ఈ భూమినుంచి నీవు ఎందుకు తొలగిపోవో చెప్పకోవలసిందని ప్రభుత్వంనుంచి number six noticeలు జారీ అయినాయి ఇదేమిటి? 100 రు లు వసూలుచేశారు, certificate మాచేతిలో ఉన్నది, తొలగిపోవలసిందని ప్రభుత్వ ఆర్డరు ఏమిటి అని మంత్రిగారిదగ్గరకు, కలెక్టరు దగ్గరకు representation వెడితే దానిని గురించి అలోచిస్తున్నాము విచారణ చేస్తున్నామని చెప్పి తాసిల్దారుగారికి కలెక్టరుగారు వ్రాయడం అతాసిల్దారుగారు ఏదో పైపైవిచారణ చేయడం, దానిమీద ఏమీ action తీసుకోకపోవడం ఆ భూమి యిప్పటివరకు అపరిష్కృతంగానే ఉండిపోవడం జరిగింది వారిని తొలగించడానికి order త్వరగా వస్తుంది ముమీదాల గ్రామంలో మూసి ప్రాజెక్టుక్రింద 11 ఎకరాల తరి భూమి గడ్డం శ్రీరాములురెడ్డిగారి అధీనంలో ఉన్నది, గత 4 సంవత్సరాల నుంచి అక్కడఉన్న హరిజనులు శ్రమిస్తున్నచేత ఒకసంవత్సరం సేద్యం చేసుకుంటే రెండోసంవత్సరం సేద్యం చేసుకుంటే తుపాకులు మాపించి బెడలించి అభూమినుంచి

*Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 599 .
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years*

తొలగించి తన కబ్జాతో పెట్టుకున్నాడు ఆ హరిజనులు రెవెన్యూమంత్రిగారి దగ్గరకు representation వచ్చి మొమరాండం పెడితే యంతవరకు పరిష్కరించకుండా యిప్పుడు దానికి ఒక ప్రయత్నం జరుగుతున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది సురేంద్రరెడ్డిగారికి వారి పంచ ఉన్న భూమి ఎక్కడో రాళ్ళల్లో గుట్టల్లో ఉన్నదని దానిని తమ కబ్జాలో నుంచి తీసివేసి దానికి బదులుగా ఈ భూమిని యిప్పించవలెనని ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని వింటున్నాము ఆది ఎంతవరకు సరైనదో కాని ఈవిధంగా భూస్వాములు ఆక్రమించుకున్న భూములనుంచి తొలగించడానికి order రాదు పేదలు ఆక్రమించుకున్న భూములనుంచి తొలగించడానికి త్వరగా order వస్తుంది అలాంటి అడ్డర్లు యింకా కొన్నిఉన్నాయి 4 సంవత్సరాలనుంచి మంత్రిగారి దగ్గర represent చేసినాము సాధ్యంకాలేదు నూర్యాపేట తాలూకాలో నాకు తెలిసినంతవరకు అసెంబ్లీలో record తీసుకున్నంతవరకు, దాదాపు ఆయిదువేల ఎకరాల బంజరు భూమి సాగుచేశారు అందులో బంచరాయి ఉన్నది పోరింబోకు ఉన్నది గట్ నంబరు ఉన్నది మొత్తం 5 వేల ఎకరాలు దానిలో పోరింబోకులకు గట్ నంబర్లకు పట్టాలు యిస్తామని certificate issue చేసినది రెండువేల ఎకరాలు తప్ప మిగతా మూడువేల ఎకరాలు యిప్పటికి వారి కబ్జాలో ఉండి సేద్యం చేయబడుతున్నది దానిని తొలగిస్తామని చెబుతూ ఉన్నారు తొలగిస్తూఉన్నారు, ఆరోనంబరు notice జారీచేశారు కొన్నిటిమీద ముద్రలువేశారు హుస్సేన్ బాద్ లో చెరువువద్ద తాము సేద్యం చేసుకున్నటువంటి బంజరు రైతులుమీద 700 రూపాయలు పెనాబ్టివేస్తే కలెక్టరు దగ్గరకు పెడితే దానికి వారు stay order యిచ్చారు దానిని పరిష్కరించలేదు, మళ్ళీ 400 రులు వసూలు చేశారు అన్నారం అనే గ్రామం ఉన్నది అన్నారంలో చేసుకుంటున్న బంజరుభూమిలో చేసుకోశారు, కుప్పవేశారు, వారు ఎన్ని కష్టాలకో ఓర్చుకొని పైరు వేసుకున్నారు మోటలు తోలుకొని పంటలు పండిచుకున్నారు కుప్పలువేసినతరువాత పోలీసులువచ్చి ముద్రవేశారు ఆముద్రవేసిన దానినితీసుకొని గవర్నమెంటులో పోసుకున్నారు ఆదేవిధంగా సిరికొండ గ్రామంలో 5 ఎకరాల బంజరుభూమి ఉన్నది ఆ బంజరుభూమిలో హరిజనులు జొన్న చేలువేసే కబ్జా చేసుకున్నారు Government handover చేసుకున్నట్లుగా declare చేశారు బాలెంల గ్రామంలో 110 ఎకరాల భూమి ఉన్నది గవర్నమెంటు rules ప్రకారం 100 కి 10 ఎకరాలు ఉండాలి ఆపరిమితికన్న ఎక్కువ ఉన్నది. ఆవిధంగా ఎక్కువ ఉన్న బంజరుభూమిని సేద్యం చేసుకుంటున్న వారికి పట్టా యివ్వలేదు సరికదా తొలగించడానికి నోటీసులు జారీ చేశారు. కారవాయి నడుపుతూ ఉన్నారు పైరపీ నడకూస్తూనే ఉన్నది.

• 600 22nd November, 1963 *Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor within a period of two years*

అలాగే తిమ్మాపురం అనే గ్రామంలో నూటికి పదిఎకరాలకు పైగా ఆ విధంగా వున్నది అక్కడున్నవారిని తొలగించడానికి కూడా నోటీసులు జారీచేశారు ఈసందర్భంలో అయినాపురం సంఘటనకూడా చెప్పాలి 90ఎకరాల ప్లాటువున్నది అందులో 9 ఎకరాలలో మాత్రమే దుర్గయ్య అనే మాత్రం ఆతను సేద్యం చేసుకుంటున్నాడు ఆ మూడు ఎకరాలలో సెనగ చేసు వేసుకొని, అక్కడనే ఒకగుడిసె వేసుకుని వుంటున్నాడు అక్కడివారు ప్రభుత్వం ద్వారా నోటీసులుయిప్పించి, మైసల్ గా ప్రభుత్వంనుండి ఏరకంగా ఆర్డరువస్తుందోకూడా చూడకుండా ఆగుడిసెను తగులబెట్టి అతన్నికొట్టి, అచేసులలో పశువుల్ని మేపారు ఇదిఎంతవ్యాయంగా వున్నదో ఆలోచించండి ఇంక ఆధికార్థ్యమైన మనం ఏవిధంగా సాధించగలమో ఆలోచించండి ప్రభుత్వం చెప్పేమాటలకు అచరణలోజరిగేదానికి ఏవిధమైన సంబంధం వుండడంలేదు. ఈవేదికమీదనుండి బంజరు సమస్యను, హరిజనుల సమస్యను వెంటనే పరిష్కరించవలసిందని 11 సంవత్సరాలుగా చెబుతున్నాం నాతాలూకాలోన్నన్ని క్రివేలెకరాల బంజరుభూములలో సేద్యంలో వున్నదానికి పట్టాలుయివ్వమని రిప్రజెంట్ చేస్తే దాని అతీగతిలేదు దీనిపై యింకొక ఆర్డరుమెంటు తీసుకొచ్చినట్లు విన్నాను. ఆభూములను వారికి యిస్తుంటే అమ్ముకుంటున్నారా అన్నారట అమ్ముకోకపోతే వారేమి చేస్తారు ? ఆసలు ఎందుకు అమ్ముకుంటున్నారు! అటువంటి పరిస్థితులను ప్రభుత్వం ఎందుకు కల్పించాలి ? వారిపై యిష్టంవచ్చినట్లు తావార్లు, ఆదనపుశిస్తులు విధిస్తు పోతుంటే ఒకపూటకుకూడా తమ చంటరాకపోతే యింక ఆభూములలోవారేమి చేయాలి ? భూములు ఎక్కువయి, సౌకర్యాలు ఎక్కువఅయి, భోజనం, బట్టవసతులున్న ఎక్కువయిపోయి, వారు మహారాజులై ఇంక యీవెధవ భూమిని ఎవడు సాగు చేస్తాడు అని అమ్ముకుంటున్నారని ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నదా ఒక ఉదాహరణ చెబుతాను నూర్యాపేట తాలూకాలోని నరసింహాపురంలో 64 కుటుంబాలవారు—

90 మంది హరిజనులు, 94 మంది మతరాసులు — బంజరుభూములలో సేద్యం చేసుకుంటూ వుంటే వారందరినీ తొలగించి ఏవిధమైన ఖజ్జాలేని ఎప్పుడూ దున్నని ఎక్స్ సర్వేస్ మెన్ అనేపేరుతో రమణ అనేవారికి దానిని యివ్వడం జరిగింది తాలూకా కాంగ్రెసు, జిల్లా కాంగ్రెసు నాయకులద్వారా దానిని ఆయన వైరవీచేసుకున్నాడు 64 కుటుంబాలను తొలగించి ఆతనికి యిచ్చారు దాన్ని తెల్లారే అతను అమ్ముకున్నట్లు, రికార్డులోకూడా వున్నది ఆవిధంగా డబ్బుపెట్టి, డబ్బుసంపాదించాడు ఇటువంటి పరిస్థితులను ప్రభుత్వమే తయారుచేస్తున్నది మాలీలకు సరియైన మాలీరేటు లేదు. ఇంతవరకు దానిని నిర్ణయించలేదు ఎక్కడయినా ఎక్కువమాలీ యివ్వమని

Non-Official Resolutions -Assi- 22nd November, 1963 601^{*}
gnment of cultivable waste-
lands to the landlesspoor with-
in pesiod of two years

అడిగితే గ్రామంలోని పెద్దరైతులు కలసి నిర్బంధాలు కల్పించి పోషక బాయ్ కాట్ చేయిస్తున్నారు ఇంక వారివన్నీ అమ్ముకొని యింకొకచోటికిపోయి బ్రతకవలసి వస్తున్నది ఈసమస్య పరిష్కరించి మన ఆశయాన్ని నెరవేర్చితే నెరవేర్చండి లేకపోతే ఈసమస్యను ప్రభుత్వం పరిష్కరించలేదని చెప్పండి అప్పుడు ప్రజలు ప్రభుత్వంపై అసహ్యంకలిగి, వారిని తమస్థానంనుండి తొలగించడానికి ప్రయత్నించిలే మాత్రం ప్రభుత్వమే అందుకు బాధ్యత వహించాలి ఇప్పటికైనా ఈసమస్యను పరిష్కరించడానికి పూనుకొవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ, ఈ తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించవలసిందిగా మనవిచేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

Mr Deputy Speaker The Hon Member Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice of an amendment to the resolution Are you (Mr Vavilala Gopalakrishnayya) moving it ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya Yes, Sir I beg to move

“In the Non-official Resolutions No 1 and 2 to be moved by Sri S Vemayya and Sri K Satyanarayana for the word ‘two years’ substitute the words ‘one year’ ”

Mr. Deputy Speaker —Amendment moved

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య —అధ్యక్షా, ఈ ప్రధాన తీర్మానమును పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను దీనిలో ‘రెండు సంవత్సరాలు’ అన్నారు ‘ఒక సంవత్సరం’లోగా చేయాలని నేను సవరణ ప్రతిపాదిస్తున్నాను ఈ బంజరుభూముల సమస్యకు సంబంధించిన తీర్మానం ఆంధ్ర రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత, ప్రకాశం గారు ముఖ్యమంత్రిగా, సంజీవరెడ్డి గారు ఉపముఖ్యమంత్రిగా వుండగా కాన సభలో ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడినది 2 క్లౌజ్ ఎకరాలు మాగాణి, 5 ఎకరాల మెట్ట బీదవారికి యివ్వాలని అన్నారు అప్పుడు విశ్వనాథంగారు ఆర్థికమంత్రిగా వున్నారు మొట్టమొదట ఆంధ్ర అసెంబ్లీ లో ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడిన తీర్మానం ఏదైనా వుంటే అది యిదొక్కటే కాని, అమలులో మాత్రం ప్రభుత్వం దానినెంత నీరసంగా చూడాలో అంత నీరసంగా చూస్తున్నది. ఆరోజునుండి యీరోజు వరకు వచ్చిన జి. ఓ లను చూస్తే ఒకదానినొకటి తలక్రిందులు చేసేవిధంగా వస్తున్నాయితప్ప మరొకటేమీ

602 22nd November 1963 *Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

కాదు అరితేగాక, యీలోపల రాజకీయబాధితులను తీసుకువచ్చారు రాజకీయ బాధితులు, నిజంగా రాజకీయాలలో బాధితులుకారువారు— వారికి పొలాలుయిచ్చి నందువల్ల రాజకీయ జీవితం బాధితం అయింది తప్ప యింకేమీకాదు! జైశ్యంవెళ్ళి జీవిత సర్వస్వం సమర్పించి, కుటుంబాలన్నీ ఆహుతయిపోయి, భార్యభర్తలు తుల్య వ్యాధితో చనిపోయినవారున్నారు వారంతా చనిపోయినారుకాబట్టి వారికి సంబంధించి ఎవరికి యివ్వాలో తెలియక పాపం, దయతలచి వదిలేకారు అందుచేత రాజకీయబాధితులకు యిస్తున్నామనడం అబద్ధం ఆస్థిఉన్న పెద్దవారికి రాజకీయబాధితులపేర యిస్తున్నారు అలా అనేకమందిపెద్దలు వున్నారు పేర్లు చెబితే బాగుండదు ఒకరు 15 ఎకరాలు తీసుకున్నారు మనశాసనసభలోనే ఆ పెద్దలు వున్నారు పెద్దచెప్పమంటారా? ఇంకా ఎవరో ఏమిటి ఆ సంజీవరత్నంకారే ఇంక ఆ భూములను అమ్ముకునే విషయం వుంది అమ్ముకుంటే ఎంతో డబ్బువస్తుంది అయితే వ్యవసాయం చేయడానికి ఎవరూ కాదనరు ఇళ్ళ స్థలాలుగా కొంటారు. శ్రీ అల్లూరి సత్యనారాయణరాజుగారు వుండగా ఒకస్థలం యిచ్చారు అది సేద్యానికిగాకుండా, వుత్తమట్టి అమ్ముకుంటేనే లక్షరూపాయలు సంపాదించి పెట్టింది పెద్దవారివిషయం చెప్పాను ఇంక చిన్నవారు— పాపం, కోటిశ్వరులు లక్షాధికారులు వున్నారు మొట్టమొదట గుంటూరులో పుతుంబాక శ్రీరాములుగారికి యిచ్చారు మద్ది సుదర్శనం గారికి యిచ్చారు అసలేమీలేనివారికి మాత్రం యింత వరకూ యివ్వలేదు పొలిటికల్ సఫర్స్ గా వారింకా సఫర్ అవుతూనే వున్నారు కోర్టులకు వెడుతున్నారు, వారు తిప్పుతున్నారు కనుక, అపాలనీకూడా అమలు జరపడంలేదని నేను చెబుతున్నాను 'అయితే బీదప్రజానీకానికి మేము యివ్వడంలేదా?' అని అనవచ్చు. వారికి యివ్వడానికిమాత్రం కాగితాలు రావు పెద్దరైతాంగమాత్రం వీటన్నిటిని స్వాధీనపరచుకున్నారు అప్పట్నుంచి లెక్కవేస్తే లక్ష ఎకరాలు యిచ్చామని అంటున్నారు ఆ జి. ఓ. లుచూస్తే మీకు యదార్థం ఏమిటో తెలుస్తుంది శ్రీ సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వుండగా ఆయన్నుపోయి అడిగాము— 'మీరు వచ్చారు, హరిజనులకేమైనా సహాయం చేస్తే బాగుంటుంది' అని ఆప్షడాయన ప్రక్కనకురుచ్చున్నవారిని చూపించి వారిని అడగమన్నారు ఆయన శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా మీరువుండి ఆయన్ను అడగమంటావేమిటంటే, 'ఆయనచేతిలో రెవిన్యూకాళ్ళ వున్నది, నన్నేమి చేయమంటారు' అన్నారు అయితే ఈ పిట్టీవన్ పై మీరుకూడా సంతకం చేస్తారా అని అడిగాము బీదవారికి యివ్వడానికిమాత్రం అభ్యంతరాలు వస్తున్నాయితేనే పెద్ద భూస్వాములు ప్రక్కకున్న క్లిష్టాన్నిజన్మభూమిని అమ్మి కష్టంనుకుంటే అందుకు అభ్యంతరం నేమీ వుండడం

Non-Official Resolutions -Assi- 22nd November, 1963 603
gnment of cultivable waste-
lands to the landlesspoor with-
in period of two years

లేదు ఇప్పుడు తీసుకొస్తున్న పంచాయతీ యాక్టులో గాయరాను భూములు, బంజరు భూములు, అవన్నీ పంచాయతీలకు అప్పగించాము అన్నారు అవి ఎవరికైనా వారు యిచ్చుకొనడానికి హక్కురాబోతున్నది ఎవరు వచ్చినా పెద్దరైతాంగాన్ని కదిల్చే దేమీ లేదు చిన్నవారిని వెళ్ళగొడతారనడంలో అనుమానమేమీ లేదు ఇంక ప్రభుత్వవిధానం ఏమిటి? అయితే సిద్ధాంతాన్ని ఒప్పుకుంటున్నాం అంటున్నారు ఏడు సంవత్సరాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అమలుజరిగినతర్వాతి, 15 సంవత్సరాలు స్వరాజ్యం అమలు జరిగినతర్వాత, 12 సంవత్సరాలు రిపబ్లిక్ అమలుజరిగినతర్వాత, ఏమి జరిగింది అని ఆలోచిస్తే బీదవారికి మాత్రం పొలాలు యివ్వడం జరగలేదని తెలుస్తుంది మన సోషలిజంలోగాని, కాంగ్రెసు పాలనలోగాని బంజరుభూములన్నిటినీ కూడా పేదలకు యివ్వాలని వున్నట్లు ప్రతిపక్షం రిజల్యూషను వస్తుంది అదిమాచి మాలపల్లెలనుంచి మదిగపల్లెలనుంచి ప్రజలువచ్చి, కాంగ్రెసు పెద్దలంతా కొత్తగా రిజల్యూషను చేశారు, మాకు ఏమైనా పొలం వస్తుందా అంటారు ఆ కాగితం కొనుక్కొని దాచుకోండి అంతేకాని పొలంమాత్రం రాదని వారికి చెప్పవలసివస్తోంది కాంగ్రెసు పెద్దలు రిజల్యూషను చేస్తారు అమలుచేయడంలో ఆలస్యంవుంది ఆ ఆలస్యాన్ని అధికారులు ఉపయోగించుకొని లంచగొండితనం ఎక్కువచేస్తున్నారు నంబరు యిస్తే అది తేలదు, కోర్టులకుపోయినా తేలదు ఆంధ్రప్రదేశ్ మొత్తంలో ఎంత బంజరుభూమి వున్నదో చూడాలి యుద్ధరంగంలో వున్న జవానులకు బంజరుభూమిలిస్తామన్నారు. ఆ జవానుల కుటుంబాలు తిండిలేక బాధలుపడుతున్నార వారు కాఫీ స్థలాలు మమ్ములను చేసుకోనిస్తారా అంటే ఇప్పుడుకాదు జవానులు యుద్ధంనుంచి తిరిగివస్తే యిస్తాము అంటారు వారు తిరిగివచ్చేటప్పటికి యింటివారంటారో లేదో తెలియదు.

అధ్యక్షా, రామచంద్రారెడ్డిగారు సభలోలేరు శ్రీమతి సదాలక్ష్మిగారువున్నారు కాని నేను దేవుడు భూములసంగతినాడు మోట్లాడుతున్నది

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి — Joint responsibility వున్నది ఎవరైనా వుండవచ్చు.

శ్రీ ఎం. రామగోపాలరెడ్డి — On a point of order సర్ గోపాల కృష్ణయ్యగారు యుద్ధానికిపోయిన సైనికులు తిరిగివస్తారోరాలో అంటున్నారు వారంతా ఎం ఎల్ ఏల కంటే ఎక్కువకాలం బ్రతుకుతారు, వారిని అట్లా అన మాడదు

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ — ఇందులో point of order లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వారు తిరిగి రారనికాదు వారు వచ్చేటప్పటికి ఇంట్లోవారు తిండికి లేక పోతారు ఆ జవానులు మేము అక్కడే క్కడో వుంటున్నాము, మా కుటుంబాలు తిండిలేక కష్టపడుతున్నారు కాబట్టి యిప్పుడు యిస్తే తినడానికి వుంటుందని చెప్పారు అంతేగాని, యుద్ధానికి వెళ్ళినవారు రారని అనుమానంకాదు దేశం బాగుండాని, అంతాబాగుండాని, అంతా చిరంజీవులుగా వుండాలనే నా కోరిక ప్రభుత్వంవారు యీ సమస్యలోవున్న గ్రామజీవితాన్ని అర్థం చేసుకోకుండా వదిలేస్తున్నారు వారు పెట్టిన అట్టి కేషనులు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను తెలంగాణాలో రాజకీయ బాధితులారేని సత్యనారాయణగారన్నారు తెలంగాణాలోకూడ వచ్చారు వారు రాజకీయంగా బాధించేవారుకాని రాజకీయాలలో బాధపడ్డవారుమాత్రం రావడంలేదు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు బంజరు భూములకోసం ఆప్లయి చేసినట్లు లేదు. నోరున్నవారంతా భూములు తీసుకున్నారు లారీలదెబ్బలు తిన్నవారికుటుంబాలు, క్షయవ్యాధితో చనిపోయినవారి కుటుంబాలు— శ్రీలు యీనాడు మంచినీళ్ళు మోసి బ్రతకడమా, కూలిపనిచేయడమా, అడుక్కివడమా— ఏదైనా చేసుకోవలసివస్తోంది ఆటువంటివారికి భూములు ఎందుకు యివ్వలేదు? ఆసలు రాజకీయబాధితులకు భూములివ్వాలనే వుద్దేశం లేదు రాజకీయబాధ తీర్చడానికి వుండే వతందార్లను సుస్థిరంగా ఊళ్ళలో వుండడానికి భూములిచ్చారు తప్ప యిదార్థంగా చనిపోయినవారి కుటుంబాలకు, రాజకీయాలలో బాధలు పడ్డవారికి భూములివ్వడం లేదు. పాలసీవున్నది అమలు జరుపుతారా లేదా? అమలు జరిపితే ఏకగ్రీవంగా ఒప్పుకోవాలి రెండు సంవత్సరాలంటే జరగదు ఆరు నెలల్లో చేస్తాం, దెబ్బాటి కలెక్టరులను వేశాము అంటారు వారిదగ్గరకు వెడితే ఆర్డరులు రాలేదు అంటారు గుమాస్తాలు లేరంటారు భూములు యింకా యివ్వలేదు .. ఇంతలోనే ఫలానలేదీనుంచి ఆపేశాము అంటారు కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాలలో వున్న భూమిని వెంటనే ఎనైన్ చేయాలని ఆర్డర్లు యిచ్చారు 6 నెలల్లో పూర్తిగా యిచ్చేయాలన్నారు మేము నిజమే అనుకున్నాము మా జిల్లా కలెక్టరు దగ్గరకు వెడితే స్టాఫ్ రాలేదు, మమ్మలనేమి చేయమంటారు అన్నారు కృష్ణా జిల్లాలో వేపాగారు కలెక్టరుగావున్నార అప్పుడు ఆయన శ్రద్ధవహించి భూములకు టెంపరరీ పట్టాలు యిచ్చారు ఇంతట్లోకి ప్రభుత్వంనుంచి మేము ఆ భూమిని అమ్మదలచుకున్నాము కనుక టెంపరరీ పట్టాలు రద్దు అవుతాయి, పర్మనెంటుగా యిస్తే వుంచమన్నారు పెద్ద ఆందోళన జరిగింది మేమంతా దెబ్బపడేదను వెళ్ళాము రంగారెడ్డిగారిదగ్గరకు, ముఖ్యమంత్రిగారి దగ్గరకు వెడితే ఇప్పటికి పట్టా యిచ్చినవారికి అవి

Non-Official Resolutions - Assn- 22nd November, 1963 605
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

తెంపోరరీ అయినా, పర్మనెంటు అయినా ఫుయ్ విల్ మేక్ ఇట్ పర్మనెంట్ అన్నారు గుంటూరు జిల్లాలో సిబ్బంది లేదు ఇంతవరకు ఏమీ చేయలేదు కనుక సిబ్బందికూడ అనవసరం, యివ్వము అన్నారు అసలు యివ్వడమా, యివ్వకపోవడమా? కాగితాలలో తప్పులు వ్రాస్తున్నారా, అసలు విధానాలలోలేదా?

Where there is a will there is a way మనకో will లేదు, willకూడ లేదు 15 సంవత్సరాల పరిపాలన తరువాత వెల్ ఫేర్ స్టేటులో కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ విఫలం అయింది ఏమైనా పున్నవారికే ఉపయోగపడుతోందికాని బీద వారికి ఏమీలేదు కాబట్టి, మన ప్రభుత్వం ఒక ప్లాను వేసుకొని ఆ ప్రకారంగా ఒక సంవత్సరంలోగా అందరికీ భూమిలిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి ఇంగులో రెండు సంవత్సరాలకు బదులు ఒక సంవత్సరం వుండాలని కోరుతున్నాను

(శ్రీ వి వి కృష్ణారాజు (తుని) — అధ్యక్షా, ఈనాడు యీ సభావేదిక మీద మనం బంజరుభూమిల సమస్యగురించి చర్చిస్తున్నాము కొరటాల సత్యనారాయణగారు దీనిని ప్రతిపాదించుతూ సుదీర్ఘమైన ఉపన్యాసం చేశారు వర్తమానంలో బంజరుభూమిల పంపకం గురించి జరిగే కార్యకలాపాలు అన్నీ చెప్పారు మొట్టమొదట కాంగ్రెస్ పరిపాలనలోకి రాకపూర్వమే కాంగ్రెసు మానిఫెస్టోలో ప్రధానంగా యీ సమస్యను తీసుకున్నారు అనాటినుంచి ఇదే ఆశయంతో, ఆత్మతతో యీ కార్యక్రమం జరుగుతోంది మహారాజులను, జమీందారులను, యీనాందారులను, తాలుకాదార్లనుకూడ తొలగించి తుదకు భూ సంస్కరణలు తెచ్చి భూస్వాములనుకూడ లేకుండా చేయడం జరిగింది భూస్వాములకు తక్కువ భూములుండేట్లు చేసి తద్వారా భూమిని సేకరించి భారతదేశంలో పేదప్రజానీకానికి భూమి సరఫరా చేయడంద్వారా వారి ఆర్థిక స్థాిమత నభివృద్ధిచేసే కార్యకలాపాలు జరుగుతున్నాయి దీనివల్ల దేశవ్యాప్తంగా ఆహారపదార్థాలు అధికంగా పండించడంద్వారా ఆహారపదార్థాల కొరతకూడ తీతుందనే ఉద్దేశంతోకూడ మొదటినుంచీ కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తోంది ఇది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వ ఆశయం దేశవ్యాప్తంగా అందరికీ తెలిసిన విషయమే సేను మరొకసారి హెచ్చరిక చేయనక్కరలేదు ప్రభుత్వం పరిపాలనకు వచ్చినతరువాత కాంగ్రెసు మానిఫెస్టోలుగాని, దేశచరిత్రరాని యీ విషయమే చెబుతోంది ఈనాడు భూస్వాములవద్ద వందలాది, వేలాది ఎకరాలు వున్నాయని పునరుద్ఘాటించడం సమంజసం కాదని నా వుద్దేశం భూసంస్కరణలు వచ్చిన తరువాత ఎ క్లాసు భూమి అయితే ఫామిలీ హోల్డింగు 6 ఎకరాలు పెట్టితే 4½ ఫామిలీ

• 606 22nd November 1963 *Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

హోల్డింగ్స్ భూస్వామికి వుండాలంటే 27 ఎకరాలు మాత్రమే భూస్వామికి వస్తుంది తక్కువ పంటలు పండే భూములైతే పది ఎకరాలుకూడ ఫామిలీ హోల్డింగ్స్ వుంటుంది ఇదంతా అయిన తర్వాత భూస్వాములదగ్గర వందలాది, వేలాది ఎకరాలున్నాయనేది ఉత్పన్నం కాదు ప్రభుత్వం బీదప్రజానీకానికి బంజరుభూములను, తదితర భూములను ఆత్మవసరంగా యివ్వాలనే కార్యక్రమంలో వుంది యీ విషయం అందరికీ తెలుసు ఆంధ్ర 11 జిల్లాలలో సుమారు 30 లక్షల బంజరుభూమి వున్నట్లు ఒక సారి లెక్కలలో తేలింది అప్పుడే 20 లక్షల ఎకరాల భూమిని పేదప్రజానీకానికి సరఫరా చేయడం జరిగింది గత సంవత్సరంలోకూడ ప్రత్యేకసీబ్బందిని వేసి ఆత్మవసరంగా యీ కార్యకలాపాలను పూర్తిచేయాలనే వుద్దేశంతో చేశారు కాని చైనా అగ్రెషన్ వల్ల ఏర్పడిన ఎమర్జెన్సీ దృష్ట్యా లక్షలాది, కోట్లాది ప్రజానీకం తమ కార్యకలాపాలను ఎదుర్కొట్టి దేశాన్ని పరిరక్షించుటకు పూనుకోవడంవల్ల, మన దేశక్షేమం కోసం సమాజ వికాసంకోసం సైనికులకు, తప్పనిసరిగావారి కుటుంబాలకు ప్రధానంగా వసతి కల్పించాలని బంజరుభూములు ఇవ్వాలని ప్రభుత్వానికన్న వుద్దేశం అన్యాయంకాదని, సమంజసమైనదని దేశంలో ఆందరూ ఆనందిస్తారని నేను మీ ద్వారా ఈ సభాపేదకమిద మనవిచేస్తున్నాను ఇప్పుడు జవానులు ఎక్కడో వున్నారు, వారి కుటుంబాలు ఆర్థిక దుస్థితిలో వున్నాయికాబట్టి వెంటనే యివ్వాలని వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు ఎంతమంది కుటుంబాలు పెట్టారు? ఆ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉందా, లేదా, ప్రభుత్వం ఇవ్వము అని చెప్పారా? ఈ ప్రశ్న వర్తమానంలో ఉత్పన్నం కాదని నా ఉద్దేశం ప్రతివిషయం ప్రభుత్వం చూస్తూనే ఉంది రాజకీయబాధితుల విషయంకూడా వచ్చింది దేశం మూడు వందల సంవత్సరాలుగా విదేశపాలనలో ఉన్నప్పుడు ప్రజలను ఉత్తేజపరచి స్వాతంత్ర్యంకోసం పోరాటం జరుపవలసివచ్చింది ఏ ఆయుధంలేకుండా రవి అస్తమించని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంతో ఆనేకు హిమోచల పర్యంతం పౌజ్యబాపూజే నాయకత్వం క్రింద అనేక త్యాగాలుజేసి స్వాతంత్ర్యం సంపాదించుకొన్నాము ఈనాటి యుద్ధ పైనికులు వేరు, ఆ నాటి స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొన్న యోధుల పరిస్థితులు వేరే మన స్వాతంత్ర్యపోరాటం గొప్పతనం మనం చెప్పడమే కాదు; ప్రపంచం యావత్తు గౌరవిస్తోంది గాంధీజీ మనకు వారసునిగా ప్రసాదించిన సాహసాగారిని శాలిదూతగా అన్ని దేశాలవారు గౌరవిస్తున్నారు అలాంటి పరిస్థితిలో ఈజిప్టుబాధితులకు కోరతగ్గిమి ఇవ్వడం విషయంలో ఆక్షేపణ తలపడక చాలా విచారించవలసివే విషయం ఆనాటి కాంగ్రెసు ఉద్యమంలో పాల్గొన్న రాజకీయబాధితు

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 607
gnment of cultivable waste-
lands to the landlesspoor with-
in a period of two years

లకు అందరికీ ముట్టించా అనే సమస్యకూడా వచ్చింది వేలాది కుటుంబాలకు ప్రభుత్వమే గుర్తించి ఇవ్వడం జరిగింది కొన్ని సందర్భాలలో ఇవ్వవలసిన అవసరంవున్నా పని పూర్తికాలేదు అందరికీ తెలిసినవిషయమే ఇదివరకే బంజరు భూములను 20 లక్షల ఎకరాలవరకు ఇచ్చారని మనవిచేశాను అయితే ఒక విషయం, 20 లక్షల ఎకరాలు పుచ్చుకున్న పేదరై తాంగం ఆ భూములపై నేటివరకు వ్యవసాయం సాగిస్తున్నారా, లేక ఎవరికైనా తనఖాలు పెట్టారా, లేక ఇచ్చినభూములను అమ్ముకుని landless poor అని చెప్పబడటా మరల భూములను కోరుతున్నారా అనే విషయంకూడా ఆలోచించవలసి ఉన్నది అటువంటి సందర్భాలు ప్రభుత్వదృష్టికి వస్తున్నమాట నిజం వారికి ఆర్థికస్థోమతు చెహర్చి దేశంలో ఆహారపదార్థాలను ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయాలనే ఉద్దేశంతో భూములు వారికి పట్టాలు ఇచ్చారాకాని ఇచ్చిన మరునాడే తనఖా పెట్టడానికో అమ్ముకోడానికోకాదు ఇటువంటివి జరుగకుండా ప్రభుత్వం తగుచర్యలు తీసుకోవాలి వారికి ఆర్థికంగా సహాయం కావాలంటే ప్రభుత్వం ఇవ్వవచ్చును ఈరోజునైనా వారికి ఇవ్వము అని ప్రభుత్వం చెప్పలేదు వర్తమానంలో వున్న ఫర్మానా ఏమిటంటే— జవానులకు భూమి ఇవ్వవలసిన పరిస్థితి ఉన్నదికనుక కొంత అందుకు రిజర్వు చేయవలసిన అవసరం ఉంది, కాని ఇంతకుముందుగానే కొన్ని సంవత్సరాలుగా పేదప్రజానీకం భూములను occupyచేసి వ్యవసాయం చేసుకుంటుంటే వారిని వెంటనే కాళీ చేయమని చెప్పలేదు, వారికి పట్టాలు ఇవ్వడంమాత్రం ఇప్పుడు జరుగదు అన్నారు ప్రస్తుతానికి వారు భూమిని సాగుచేసుకుని అనుభవించడానికి ఎట్టి అటంకం లేదని అన్నారు అయితే మనం ప్రస్తుతం చర్చించవలసినవిషయం ఒక్కటే ఉంది 1905వ సంవత్సరంలో Land Encroachments Act ఒకటి pass చేసుకున్నాము దానిప్రకారం ఇటువంటి బంజరుభూములపై H D R (Highest dry rate) వేస్తున్నారు 'బి' మెమో పెట్టి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలైనపతర్వాత H. D R ను doubleగావేసి వసూలుచేస్తున్నారు దీనివల్ల ఆ పేదవారికి చాలా కష్టంగా ఉంటున్నది వారు బంజరుభూములను తీసుకుని దానిపై కొంత ఖర్చుచేసి వ్యవసాయం చేస్తున్నారంటే adjoining rate వేస్తే న్యాయంగా ఉంటుందికాని గ్రామంలోని high rate వేస్తే 14, 15 రూపాయలవరకు పోతుంది ఈ విషయం ప్రభుత్వదృష్టికి మేము తీసుకువచ్చాము, ప్రభుత్వ పరిశీలనలోకూడా ఉన్నది ఇదే ప్రస్తుతం జరుగవలసిన విషయం లక్షలాది ఎకరాలు landless poor పట్టాలులేకుండా సాగుచేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే వారినంచి H. D R. ద్వారా ఎక్కువ పుచ్చు

కుంటున్నారు వారు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. వారికి న్యాయం చేకూర్చాలని చెబుతున్నాము చాలా భూములు ప్రాజెక్టు ఏరియాలలో వున్నాయికదా, వాటిని ఇవ్వవచ్చునుకదా అన్నారు. కోట్లకొలది ఖర్చుచేసి ప్రాజెక్టులు నిర్మించుకుంటున్నాము ఎంతో ఆవుచేసి తెస్తేనేకాని ప్రాజెక్టులు కావు ప్రతి సంవత్సరం రెండుకోట్లరూపాయలువరకు వడ్డీ చెల్లించవలసి వస్తోంది అని ముఖ్యమంత్రిగారుకూడా చెప్పారు వీటి నర్సింజిని దృష్టిలో పెట్టుకుని ఏ విధంగా చేయాలనేదే ప్రభుత్వం యొచిస్తున్నదేకాని ప్రజలు సాగు చేయకూడదనికాని ఏవో ధరలుపెట్టి అమ్ముదామని కాని ప్రభుత్వఉద్దేశం కాదు చెరువు గర్భాలవిషయం చెప్పారు నాకు తెలిసి సంతవరకు, coastal areasలో జమీందారుల హయాంలోకాని ఇతరచోట్లకాని వదులవల్లి, కొన్నిగడ్డలు వంకలువల్లి నీళ్ళు వస్తూంటాయి అనేక చెరువులుకూడా అక్కడ ఉంటున్నాయి ప్రస్తుతం ఆ చెరువులలో చాలాభాగం silt up అయి పోయివున్నాయి ఏడుసార్లు, పదిసార్లు చెరువు నిండినాకూడా సక్రమంగా ఆయకట్టుకు నీరు సరఫరా కావడంలేదు భూములు మెరకపట్టాలుకొబట్టి అదంతా పట్టాలకు ఇవ్వండి అంటే మనసు ఎక్కడికి పోతున్నామో అలోచించాలి చెరువుల మేటలు తీయించండి, ఎక్కవనీరు పట్టేట్లు చేయించండి, దిగువఅయకట్టును సస్యాలకులం చేయించండి అని బ్రహ్మాండంగా ఉద్యమం చేస్తున్నాము మేటలు వేసాయి కొబట్టి పట్టాలకు ఇవ్వాలంటే అనాదినిధంగా ఆయకట్టుక్రిందవుండే భూములు ఏమవుతాయో పరిశీలించాలని మనవిచేస్తున్నాను ఎవరయితే అభ్యంతరంలేని బంజరు భూములను సాగుచేసుకుంటున్నారో వాటిని disturb చేయవద్దు, వారికి పట్టాలు మాత్రం ఇవ్వడం ఇప్పుడు జరుగదు—ఇది ప్రస్తుతవిధానం, మనకు ఎమర్జెన్సీ వచ్చేవరకు తొందరగా భూములకు సట్టాలుయివ్వడం జరిగింది ప్రత్యేకమైన staff వేసి ఆపని సాగిస్తూ వచ్చారు ఇప్పుడైనా జవానలు వచ్చేవరకు భూములను ఖాళీగా ఉంచాలనే ఉద్దేశం కాదు Landless poorగా వుండి వ్యవసాయం చేస్తున్న వారు ఇకముందుకూడా వ్యవసాయం చేయడానికి ఎట్టి అభ్యంతరంలేదు వారిని తొలగించాలనే ఉద్దేశంలేదని స్వాభిప్రాయంగా చెబుతున్నాను Land encroachment Act Section 3(2) లో—

Page 74 of the Madras Code - Vol I -

If the land is so occupied and assessment on the area occupied calculated for the same period at the rate imposed on a land of a similar quality in the neighbourhood

or at the highest dry rate or wet rate of the village as the case may be or when no such rates exists, in such manner as may be prescribed in rules or orders under Section 8 provided that payment of assessment under this section shall not confer any right of occupancy

అనంతపురం జిల్లాలో H D R లేదు తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో అమలలోవుంది తెలంగాణాలో లేదు అలాంటి తేడాలులేకుండా గై తులపైన సమానమైన శిస్తులువేసి కృషి సాగించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరడము సక్రమమే ఈ landsని occupyచేసిన పేదవారికి ఉపకారము జరుగుతుంది కనుక ఆ విధముగా పదేపదే చెప్పడం జరిగింది కాని వర్తమానకాలములో ఈ పేదలను లొలగించి పెద్దభూస్వాములకు ఇచ్చివేస్తున్నారని ఆందోళన చేసే ఉపన్యాసాలు అక్కరి లేదు కాంగ్రెసుపార్టీ manifestoలోని ఆశయము అందరికీ తెలుసు కనుక ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము ఎప్పుడూ దృష్టిలోపెట్టుకొని ఈ సమస్య పరిష్కారము జరగాలని ఆత్మతతో ప్రయత్నము చేస్తున్నదికాబట్టి ఈ motionపైన చర్చజరగడం అవసరములేదని తమద్వారా మనవిచేస్తూ శలవుతీసుకొంటున్నాను

శ్రీ జి గౌపనయ్య — అధ్యక్షా, బంజరుభూములు తక్షణమే వ్యవసాయ కార్మికులకు పంచాలన్న తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను ఈభూమిని పునర్విభజించాలనేసమస్య ఈనాటిదికాదు. పెరిగేజనాభాకు సరిపడే ఆహారధాన్యాలు అందించడం కోసము, పెరిగే పారిశ్రామికాభివృద్ధికి మడిసరుకులు ఉత్పత్తిచేయడము కోసము, ఎగుమతులు ఎక్కువచేసుకోడానికి ఇప్పుడున్న భూమి విధానాన్ని మార్చాలని పంచవర్ష ప్రణాళికలో చెప్పబడినది ఇట్లా వ్యవసాయ సంస్కరణలను తీసుకొని రావడమువల్ల వచ్చేభూమిని ఎవరికి ఇవ్వాలనే విషయము చెప్పబడినది బంజర్ల పేదఖలు చేయబడ్డ కాలుదారులకు, భూమిలేని వ్యవసాయ కార్మికులకు పంచాలని, వీరిలో పెద్ద్యాలు కలాలకు, పెద్ద్యాలు జాతులకు ప్రాధాన్యము ఇవ్వాలని రెండవపంచవర్ష ప్రణాళికలో చెప్పారు కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమువచ్చి 16 సంవత్సరాలు గడచింది ఈ చెప్పిన విషయాలను ఏమైనా అమలు జరిపారా లేదా అనేది అలోచించాలి. మనమందరము మంచి చెప్పవచ్చు వికలముగాఉండాలని, అబద్ధమాడకూడదని, దొంగతనము చేయకూడదని చెప్పవచ్చు ఏదయితే చెబుతున్నారో దానికి వ్యతిరేకముగా ఆచరణలో జరుగుతోంది సోషలిజమ్ స్థాపించబడాలని చెబుతున్నారు. దానికి సరిపోయిన

ప్రాతిపదిక జరుగుతున్నదా ? ఈ ప్రభుత్వ విధానమువల్ల ధనవంతులు ధనవంతులుగాను, పేదవారు పేదవారుగాను అయ్యే ధోరణిలోవున్నదా అనేది పరిశీలించాలి ఇప్పుడున్న విధానమువల్ల వ్యవసాయ కార్మికులకు, అట్టడుగునవున్న హరిజనులకు ఏమీలాభము జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను భూసంస్కరణలను ప్రవేశపెట్టారు ఎవరికీ ఇంతకంటే ఎక్కువభూమి వుండకూడదన్నారు అంటే ఏమైనా భూమి మిగిలినదా ? మాకు తెలియదు మంత్రిగారు సమాధానము చెప్పవలసి వుంటుంది సీలింగు ఆర్డర్ ప్రకారము ఒక్క ఎకరముకూడ మిగలలేదు బేదఖలు చేయబడిన కాలుదారులకు గాని, వ్యవసాయ కార్మికులకుగాని పంచలేదు అది పోతేపోయింది, ఇక కాలుదారుల సమస్యవుంది వారరక్షింపబడ్డారా ? ఆంధ్రప్రాంతములలో నూటికి 13గా వున్న కాలుదారులు బేదఖలు చేయబడ్డారు. అక్కడి కాలుదారులు ఎవ్వరూ రికార్డుల్లో లేరు ఈరకముగా ఈరెండు సమస్యలు తీరిపోయినవి మూడవ సమస్య బంజరు సమస్య వీటిని పంచాలనేది ఈనాటిదికాదు 1942లో Grow More Food Campaign క్రింద ఆంధ్రదేశములో సాగుకలాయకీయైన భూమిని ఆక్రమించుకొని సాగుచేసుకొంటున్నారు అట్లాగే తెలంగాణాలోకూడ సాగుచేసు కొంటున్నారు ఈరెండువిధాలా సాగులోవున్న భూమిని ఏ రకముగా స్థిరీకరించి ఆసాగుదారులకు ఇవ్వాలనే సమస్యతప్ప మరొకటిలేదు ఇది ఇట్లా ఆలోచనలో వుండగా 1406 జి ఓ వచ్చింది దానిప్రకారము ఏభూమి ఎవరికి ఇవ్వాలనికాదు, ఏభూమి ఎవరికిఇవ్వకూడదనేది దాని ప్రాతిపదిక తుని రాజాగారు చెప్పినట్లు చెరువు లోతట్టుభూములు ఇవ్వకూడదు పోరంబోకులు, డొంకలు, గైరానులు ఇవ్వకూడదు నదికి ఆనకట్ట కడతామని ప్రకటించిన, ప్రకటిస్తామన్న ప్రాంతముల్లోని భూములు ఇవ్వకూడదు అని ఒక పెద్ద జాబితాను తయారుచేశారు ఇక ఇవ్వవలసిన భూములు ఏమిటి ? Assessed waste, non assessed waste మొదలైనవి ఇవ్వాలని చెప్పారు ప్రభుత్వము ఇదివరకు చెప్పిన లెక్కల ప్రకారము 40లక్షల ఎకరాలభూమి వుండాలి కాని ఇప్పుడు చాల తక్కువ చెబుతున్నారు దీర్ఘకాలపు కాలుకు కొంతమందికి భూమిని ఇచ్చారు పేదవారికి ఇవ్వకండా 200, 300 ఎకరాలు 40 సంవత్సరాలు 90సంవత్సరాలు కాలుకు పెద్దభూస్వాములకు ఎందుకు ఇస్తున్నారని అడుగుతున్నాము గుంటూరు జిల్లాలో ఈరకముగా 20వేల ఎకరాలు ఇచ్చారు ? అట్లాగే గోదావరి జిల్లాలోను, కృష్ణాజిల్లాలోను దీర్ఘకాలపు కాలుకు ఎందుకు ఇస్తున్నారు? వారికి తినడానికి తిండి లేదా భూమిలేదా ? ఎందుకు ఇచ్చారు అంటే పేదవారు కొంతమంది సాగుచేసుకోలేక ఆభూములను అమ్ముతున్నారని చెబుతున్నారు అదికూడ ఆ జి ఓ లోనేవుంది

Isolated landsని అమ్మ మన్నార ఆరకముగా వున్న భూములను అమ్మ కొంటున్నారు కృష్ణాజిల్లాలో కృష్ణాపారెజిక్రింద 20వేల ఎకరాల assessed waste వుంది సాగుకు లాయకీ అయిన భూమిని మాగాణి అయితే 2½ ఎకరాలు మెట్టఅయితే 5ఎకరాలు పేదవారికి ఇవ్వాలని ఆర్డరు జారీచేశారు పంచుతున్న కాలములో ఇంకొక జి ఓ వచ్చింది గవర్న మెంటుకు డబ్బు కావాలి కనుక వేలము పెట్టి పంచవచ్చు, ఆపుచేయాలని ఆర్డరు ఇచ్చారు కొంతమంది సాగుచేస్తున్నారు, ఇచ్చిన పట్టాలనుకూడ రద్దుచేశారు ఆభూమిని సాగుచేసుకొంటున్నవారి విషయ మేమిటని మేము ముఖ్యమంత్రిగారి వద్దకు, రెవెన్యూమంత్రిగారి వద్దకు deputation వెడితే వేలము పెట్టమన్నమాట నిజమే కాని వేలముపెట్టకుండా stay order ఇస్తాము అని చెప్పారు ఏమిచేస్తారో ఇంతవరకు తెలుపబడలేదు చెరువు గర్భాలు గురించి తునిరాజుగారు చెప్పారు నీటిలోను, అందని నీరువున్నచెరువు లోతట్టు భూములను వూడ్చుకొంటారు కనుక అవి ఇవ్వమని అడగడమలేదు పూర్వం ఇరిగేషన్ చెరువులుగావుండి ఇప్పుడు పనికిరానివి చాలావున్నవి రెవెన్యూ లెక్కలలో irrigated tanks గానే వుంటాయి భూమితో సమానముగా చదునుగా వుంటాయి అటు వంటి చెరువు లోతట్టుభూములను పేదవారికి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాము నెల్లూరు జిల్లాలోని నెల్లూరు తాలూకాలో ఇటువంటి చెరువులున్నవి, ఇదివరకు పెన్నానది ఆనకట్ట కట్టకపూర్వము ఆచెరువులద్వారా సాగుచేసుకొంటూ వుండేవారు ఇప్పుడు ఆనకట్ట కట్టారు ఈచెరువులన్నీ వృధాగా పడివున్నవి ఆ చెరువు భూములనుఇవ్వాలని అంటే ఆచెరువులలోకి నీరుపెట్టుకొని రిజర్వాయరుగా ఉపయోగించుకొంటాము ఎవ్వరికీ ఇవ్వకూడదని అంటున్నారు అటువంటి పనికరాని చెరువు గర్భాలను పేదవారికి ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను ఏజన్సీప్రాంతాలలో పోడుకొట్టి గిరిజనులు, గోండులు, సవరులు భూమిని సాగుచేసుకొంటున్నారు అవి గవర్న మెంటు క్లాసిఫికేషన్లో 2-A భూములనివుంది వాటికికూడ పట్టాలు ఇవ్వడమలేదు సహకారవ్యవసాయము అని చాలచోట్ల అంటున్నారు ఎట్లా సాగుచేసుకొంటున్నారంటే భూములుకలిగివున్న వారు, ఎట్లు కలిగివున్నవారకలిసి ఉక్కుడిగా సాగుచేసుకొని పెట్టుబడి తీసివేసి మిగిలినది సమానముగా పంచుకొంటున్నారు ఇటువంటి భూములకుకూడా ఈరోజువరకు పట్టాలు ఇవ్వకుండా అనేకరకాల ఇబ్బందులు పెడుతున్నారు పోడుకొట్టి సాగు చేసినతరువాత ఇంకో ప్రాంతంనుంచి వచ్చి కొనుక్కొంటున్నారు అట్లా కొనుక్కొనుకూడదని, అమ్మకూడదని నిషేధం వుంది అయినా దానిని అమలు జరపటం లేదు వారికి ఎలాంటి రక్షణ కలగటం లేదు అంతేకాదు, తెలంగాణాలో గ్రామంలో వున్న భూమిలో నూటికి పదివంతుల భూమి పశుగ్రాసంకారకు మినహాయించాలని

612 22nd November, 1963 *Non-Official Resolutions - Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor within a period of two years*

అన్నార మేముచెప్పేది పశువులకు మేతవేసే మనిషికి ముందు తిండిలేనప్పుడు ముందుగా మనిషి సంగతి ఆలోచించాలని సాగుచేసుకొంటున్న పేదవారినుండి పది పర్సెంటు పేదతో ఆంధ్రలోపున్న లాండ్ ఎస్క్లెచ్ మెంట్ యాక్టు తీసుకువచ్చి అమలుజరుపుతున్నారు 1957 సంవత్సరంకు పూర్వం గై రానుభూములను ఆక్రమించుకొన్నవారికి పట్టాలు ఇవ్వాలని తెలంగాణాయాక్టులో వుంది ఈనాడు దానిని రద్దుచేసి ఎది పర్సెంటు భూమి మినహాయించాలన్న పేదతో ఆ భూమినుండి వారిని తొలగిస్తున్నారు అలాకాకుండా ఆ భూములకు వారిపేర పట్టాలు ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను

కోఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ పెడుతున్నాము, దానికి 250 ఎకరాలను కేటాయించామని చెబుతున్నారు ఆవిధంగా ఇప్పుడుచేస్తున్నదానినిబట్టి చూస్తుంటే అది ఫైల్ అయినట్లు తెలుస్తున్నది అందువల్ల మేము చెప్పేది ఏమిటంటే ఒక్కొక్కవ్యక్తికి రెండున్నర ఎకరాల చొప్పున ఇచ్చి వారందరూ సహకారంలో పెడుతూ ఆ రెండున్నర ఎకరాలను నువ్వు సాగుచేసుకో అనిచెప్పి కొంత పెట్టుబడి పెడితే వారు భూమిని అభివృద్ధిలోనికి తీసుకువస్తారకాని ఏదో అందరిని కలిపి కామన్ గా పెట్టటంవల్ల మంచి ఫలితాలు కల్గవని మనవిచేస్తున్నాను వారికి భూములుఇస్తుంటే వారు అమ్ముకొంటున్నారని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు పాలిటికల్ సఫర్స్ నకుకూడ అమ్ముకోకూడదని చెప్పి పట్టాలు ఇచ్చారు కాని తరువాత అమ్ముకోవచ్చని ఇంకో జి వో ఇచ్చారు. వారువుండే ప్రాంతానికి 20, 30 మైళ్ళదూరంలో వారికిచ్చిన బంజరుభూములుండటం వల్ల వారు యాక్సెంట్ లాండ్ లార్డుగావుంటూ వుండటంవల్ల వారుతమకిచ్చిన భూములనుఅమ్ముకొంటున్నారు పేదవారు అమ్ముకొంటున్నారంటే దానికి అనేక కారణాలు వున్నాయి అతనికి స్వంతభూమి లేదుకనుక అతనికి తక్కువ లోన్ ఇవ్వరు అతనికి స్వంతభూమి లేదుకనుక కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీనుండి లోన్ రాదు. అతనికి స్వంత భూమి లేదుకనుక బావి సబ్సిడీకిగాను ఇచ్చే 750 రూపాయలు ఇవ్వరు అతనికి స్వంతభూమి లేదు కనుక భూస్వామి అప్పు ఇవ్వడు ఈ విధంగా అనేకవిధాల అడ్డు దిగ్బంధనచేసి నువ్వు అమ్ముకొంటేకాని వీలులేదు అనే పరిస్థితి వారికి కలుగచేస్తున్నారు వారు కూలి చేసుకోవాలన్నా తక్కువకూలి దొరుకుతుంది డబ్బు తెచ్చుకోవాలంటే న్యాయమైన మార్కెటు లేకుండా రెండు మూడు బస్తాలు తక్కువ ఇస్తూ రూపాయలకు రూపాయలు వడ్డీ వ్రాయించుకొంటూ వారి భూములను కోజేస్తున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులను మార్చవలసిన తీవ్రసరం వుంది. శ్రమసాయం చేసుకొంటున్న పేదవారిని పేదఖలు చేయకుండా చూసి, వారిపేర వంటినే కట్టాలి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను గోదావరి కృష్ణ లంకలను మూడోవంతు పాట పెట్టకుండా

Non-Official Resolutions - Assi- 22nd November, 1963 613
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

తగ్గించాలని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమ ప్రాంతంలో భూములకు పట్టాలు ఇచ్చారు అక్కడ విస్తారంగా భూములు వుండటంవల్ల 20, 30 ఎకరాలు వున్న భూస్వాములే ఆక్రమించుకొన్న భూములకు పేదవారిపేర పట్టాలు ఇచ్చారు పేద వారు తమ భూమిలోకి వెళ్ళాలంటే భూస్వామి అడుగుపెట్టనివ్వటంలేదు భూస్వామిని ఆ భూమినుండి ఖాళీచేయించి పట్టాపేర వ్రాసిన పేదవారికి ఆ భూమి దక్కేటట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి సిపాయిలకు భూములు ఇవ్వటానికి మేము వ్యతిరేకం కాదు వారికి తప్పకుండా భూములు ఇవ్వవలసిందే వారిలో ఎక్కువమంది పేద వారే ఆంధ్రలో లెక్కలు చూసుకొంటే 6 లక్షల ఎకరాల బంజరును భూస్వాములు ఆక్రమణ చేసుకొన్నారు ఆ భూములను విడగొట్టి పేదవారికి, సిపాయిలకు రెండున్నర ఎకరాల మాగాణి అయిదు ఎకరాల మెట్ట ఇచ్చే విధానాన్ని అంగీకరిస్తూ ప్రభుత్వం ఈ తీర్మానాన్ని అంగీకరించాలని నెలపు తీసికొంటున్నాను

శ్రీ వై. పెద్దయ్య (దేవరకొండ) — అధ్యక్షా, బంజరుభూముల సమస్య

వచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం కరివమైన చర్యలు పేదవారిపై తీసుకొంటున్నదని నేను చెబుతున్నాను గ్రామాలలో బంజరుభూములను ఇచ్చేటప్పుడు పలేలో పట్వారి ఒకరు దున్నుకొంటుంటే మరొకరి పేదమీద పట్టాలు ఇవ్వటం జరుగుతున్నది ఈ విషయాలగురించి అనేక సార్లు ప్రభుత్వానికి మెమోరాండములు ఇవ్వటం జరిగింది కలెక్టర్లద్వారా, తహశీల్దార్లద్వారా దాదాపు 15 సంవత్సరాలనుండి ప్రభుత్వదృష్టికి రీసు కర్రావటం జరుగుతున్నది కాని ఇంతవరకు ప్రభుత్వం ఈ సమస్య పరిష్కారం కాకుండా మనముందు ఇట్లాగే వుంది రెండు మూడు సంవత్సరాలక్రితం లావోని కమిటీని వేశారు గిర్దావర్లు, తహశీల్దార్లు, దానికి సంబంధించిన డిపార్టుమెంటువారు గ్రామాలలో తిరిగి భూస్వాముల భూములకు ప్రక్కనున్న భూములను పేదవారు సాగు చేసుకొంటున్నా వారిపేర్లను మార్పించి భూస్వాముల పేర పట్టాలు చేసిన సంఘటనలు అనేకం వున్నాయి వేలకొలది ఎకరాలను పంచామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నది పంచినమాట వాస్తవమే కాని ఎవరికి పంచాలో వారికి పంచకుండా భూస్వాములకే ఇవ్వటం జరిగింది ఆ భూములను దున్నుకొనే పేదవారికి, హరిజనులకు, లంబా డీలకు పట్టాలు కాలేదు ఆ గ్రామంలోని పట్వారి మనుషుడి పేరనో, భూస్వామి మనిషునుమడి పేరనో పట్టాలు అయ్యాయి. ప్రభుత్వం విచారణచేయిస్తే మేము రుజువు చేయగలము లావోని కమిటీ ఈ సమస్యను పరిష్కరించలేదు అందువల్ల లావోని కమిటీని గుర్తించక మళ్ళి ఇంకో స్పెషల్ కమిటీనిచేసి పేదవారికి ఎంతమందికి ఎంత భూమి పట్టా అయిందీ, భూస్వాముల పేర ఎంత భూమి పట్టా అయిందీ విచారణ చేయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక, పేదవారు ఖారీజ్ ఖాతాలు, పోరంబోకులు సాగుచేసుకొంటూ శిస్తు కట్టినప్పుడు ఫలానా సెంటర్ గల భూమిని సాగుచేసుకొంటున్నాడు కనుక దానికి కట్టిన శిస్తు అని రసీదు ఇవ్వటం లేదు వారికి భూమిమీద తాబీదు వున్నట్లుకూడా వ్రాసి ఇవ్వరు అందువల్ల వారికి తమభూమి ఎప్పుడు తమదికాకుండా పోతుందోననే భయంతో వుంటున్నారు ఈమధ్య దేవరకొండ తాలూకాలోని దెండిగుండ్లపల్లి గ్రామస్థులు, అచ్చంపల్లి తాలూకాకు సంబంధించినవారు, కల్వకుర్తి తాలూకాకు సంబంధించినవారు 300 ఎకరాల చెరువు లోతట్టు భూమిని దున్నుకొంటున్నారు ఆ పంటలు పట్వారీలు ఒక్కొక్కరి దగ్గరి 35 రూపాయలు వసూలుచేసి యాడు రూపాయల ఇసాబు చేశారు ఒకరిదగ్గరి పది రూపాయలు వసూలుచేసి పది నయా పైసల ఇసాబు చేశారు ఇలాంటి రసీదులన్నీ సేకరించి దేవరకొండ తహశీల్దారు దృష్టికి తీసుకువస్తే ఆ రసీదులను తీసుకొని, వారిని కేవలం suspend చేశారు కాని డబ్బు వాపసు ఇప్పించడంగాని స్థిరమైన తాబీదు ఉంచడంగాని చేయించలేదు పంటలు పట్వారీలను ఒక గ్రామములో suspendచేసి మరో గ్రామములో వారిచేత పని తీసుకుంటున్నారు పోయిన వేసంగిలో పంట పండకపోతే ఆ భూములకు శిస్తు మాఫీ ఇచ్చారు అధ్యక్ష- పంట పోయిందని రైతులు దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటే ప్రభుత్వం శిస్తు మాఫీ ఇచ్చినప్పటికీ రైతులవద్ద ఆశిస్తును వసూలుచేశారు ఇది కూడా Tahsildar దృష్టికి తీసుకవస్తే వారు డబ్బు వాపసు ఇప్పించడానికి ఏమీ చర్యలూ తీసుకొనలేదు

అధ్యక్షా! భూములేని పేదవారు గ్రామాలలో చాలా బాధపడుతున్నారు ఈ విషయం మీ దృష్టికి ఆనేకసార్లు తీసుకువచ్చినా ఏమీ చర్య తీసుకొనబడలేదు పట్టాలు ఇచ్చామంటారు ఎక్కడ ఇచ్చారు? ప్రాజెక్టురూల్స్ ప్రకారం చాలా మంది ఎకరానికి రు 30/-ల చొప్పున డబ్బు దాఖలుచేశారు వాటి రసీదులుకూడా ఉన్నాయి Ministerగారు దిండికి వచ్చినప్పుడు, ఆ రసీదులను, రైతులను అక్కడికి తీసుకపోతే, నల్లగొండ కలెక్టరుగారు మిర్యాలగూడ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు, ఆ బాధ్యత మాకు వుంది ఈ చిన్న సమస్యను మినిస్టరుగారిదృష్టికి తీసుకపోవద్దన్నారు డబ్బు దాఖలు చేసి దాదాపు అయిదారు ఏండ్లు అయినా పట్టాలు మాత్రం కాలేదు- రైతులపేర్లు మా దగ్గరి వున్నాయి- దొనెలపల్లి, చాకలపురం, చెరుకుపల్లి, గౌరారం మొదలగు ఇలాంటి గ్రామాలు దిండి area క్రింద వున్నాయి అక్కడి రైతులు డబ్బు దాఖలుచేసి దాదాపు అయిదు సంవత్సరాలు అయినా పట్టాలు కాకుండా పోవడం, ఇంతలో ఏదో సరిహద్దు తగాదా వచ్చిందని జవాన్ల ఇవ్వాలని

ఆర్డరు వచ్చేసరికి ఆ భూములనుండి బేదఖలు చేయడానికి భూస్వాములు పూనుకుంటున్నారు దీని విషయంలో చర్య తీసుకోవలసిందిగా మీ దృష్టికి తీసుకవస్తున్నాను భీమనపల్లి గ్రామం వుంది అక్కడ హరిజనులు భూములను దున్నుకుంటున్నారు అక్కడవుండే పోలీసుపటేలు పట్వారీలు గొట్టెలను, మేకలను గొల్లవారివద్ద లంచం తీసుకొని, వారిని బేదఖలు చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో దేవరకొండ తహసిల్ చుట్టూ త్రిప్పుతూ చాలా బాధలు పెడుతున్నారు ఆ విషయాలు తహసిల్దారు దృష్టికి తీసుకవస్తే ఏమిన్నారంటే G O వుంది, పోలీసులకు వ్రాస్తాను ఆ భూమి మీదికి పోకుండా చేస్తాను అన్నారు

అదేప్రకారం దోనేపల్లి పల్లిగ్రామం వుంది దిండిపాడెట్లక్రిందవున్న మనూరను పేదలు దున్నుకుంటున్నారు జండ్లాతువారు, వారు పండించిన 9 పుట్ల పంటను జప్తు చేసుకున్నారు వాసుదేవరావు అనే జమీందారు వున్నాడు ఆయనకు 40 ఎకరాల భూమి వుంది జండ్లాతువారువచ్చినప్పుడు పోరంబోకు భూమి అని చెబుతాడు రెవిన్యూవారికి మనూరా అని చెబుతాడు అలాంటివారిమీద ఎవరూ చర్య తీసుకోరు పేదప్రజలు మనూరా దున్నుకుంటుంటే వారి ధాన్యాన్ని జప్తుచేసుకుంటే పోలీసు పటేలు కొనేసినాడు ఇలాంటి విషయాలపై చర్య తీసుకోలేదు ఇక బంజరు భూములసమస్య— పేదవారు 25 ఏండ్లుగా, నిజాం కాలమునుండి దున్నుకుంటున్నారు వారిని కనికరించి, వారికి భూములు ఇచ్చామని ధైర్యం కలుగ చేసుకోవలసినదిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను

(శ్రీ) ఎ వాసుదేవరావు —అధ్యక్షా, చాలా ప్రధానమైన సమస్యవైన ఈ సభముందు చర్చ జరుగుతుంది చర్చలధోరణి చూస్తూవుంటే అసలు ఈ బంజరు భూములను, ప్రభుత్వ ఆధీనములో ఉన్నటువంటి భూములను పేదవారికి ఇచ్చి, వారి స్థితిగతులను మెరుగుపరచాలనే ఉద్దేశ్యం, శ్రద్ధ ప్రభుత్వానికి ఏ మాత్రం లేనట్లుగా చేసే విమర్శలు చాలా అన్యాయంగా కనబడుతున్నాయి ఇప్పటికీ, ఈ 15 సంవత్సరాలకాలంలో ప్రభుత్వ ఆధీనములో ఉన్నటువంటి భూములను, ఇంతవరకు సభ ముందు జరిగిన చర్చలదృష్ట్యా, ప్రశ్నిస్తేరాల సమయములో వచ్చిన జవాబులను ఆధారము చేసుకున్నట్లుంటే కొన్ని వేల, లక్షల ఎకరాల భూమి పంపిణీ జరిగిన విషయం మనందరికీ తెలిసినదే అయితే ఇప్పటికీ ఈ బంజరు భూముల సమస్య పరిష్కారం కాలేదనే ఆందోళన అసలు ఎందుకు జరుగుతుంది ఈ ఆందోళనయొక్క ముఖ్యమైన కార్యక్రమం ఏమిటి? అంటే ఈ బంజరు భూముల సమస్యను కేవలం భూములేని పేదవారికి సహాయం చేసే ఉద్దేశ్యం ప్రధానంగా పెట్టుకొని రాజకీయాలతో సంబంధం లేకుండా ఆ సమస్యయొక్క ప్రాధాన్యతను గుర్తించి దానికి పరి

మొగ్గరం చేయడానికి అందరూ పూనుకోవలసిన అవసరం వుందనే ఉద్దేశ్యం కాకుండా దానిలో ఎక్కువగా రాజకీయ ప్రయోజనాలు కలిసివున్నాయేమో అని అనుమాన పడవలసివస్తుంది. తెలంగాణాకు సంబంధించినంతవరకు ఈ బంజరుభూముల వ్యవహారాన్ని పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వం చాలావరకు పరిష్కారం చేసింది. బంజరు భూములను పేదవారికి పంచి ఇవ్వడానికి వారికి పట్టాలు ఇచ్చేదానికి ప్రతి తాలూకా స్థాయిలో 'లాప్రూని కమిటీలను' ఏర్పరచారు. ఆ 'లాప్రూని కమిటీలు' Inspection చేసి ఆ భూములను న్యాయంగా ఎవరైతే పేదవారు ఆక్రమించుకొని ఉన్నారో, వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలని సిఫారసు చేశారు. ఆ సిఫారసులమేరకు చాలా మందికి పట్టాలుకూడా ఇవ్వడం జరిగింది. తెలంగాణాలో ప్రతి గ్రామములోను బంచరాయి భూములన్నాయి. ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్న పోరంబోకులున్నాయి. ఈ పోరంబోకు భూములకు పట్టాలు ఇవ్వకుండా ఉన్నవి చాలా తక్కువ అని నా ఉద్దేశ్యం. బంచరాయి భూములకు సంబంధించినంతవరకు, ఇవి గ్రామాలలో ఉండేటటువంటి మనము ఏదైతే పేదవారికోసం భూములుకావాలని చెబుతున్నామో- పేదవారందరికీ సంబంధించినవని మనవి చేస్తున్నాను. గ్రామాలలో భూములు ఉన్నవారు వారి పశువులను తమస్వంత బీడులలో మేపుకుంటున్నారు. గ్రామాలలో అందరికీ భూములుండవనే విషయము అంగీకరిస్తూ, భూమి లేని వారందరికీకూడా పొడిబట్టై, మేక, ఆవు మొదలగు పశువులు ఉంటాయి. ఈ పశువులను మేపుకొనడానికి సాముదాయకంగా చనకివచ్చే ఈ బంచరాయి భూములను ఉంచడం చాలా ప్రధానమైన విషయం. అయినా ప్రభుత్వము చాలా తీవ్రముగా ఆలోచించి 100కి 10 వంతులకు ఎక్కువవున్న బంచరాయి భూమిని పేదవారికి పట్టాలు ఇవ్వాలని నిర్ణయం తీసుకుంది. ఇది చాలా సముచితమైన నిర్ణయం. ఆ విధంగానే పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది, అంతేగాదు- తరి భూములు అయినట్లయితే 10% తక్కువ ఉన్నప్పటికీకూడా, వారు కొన్ని సంవత్సరాలుగా నేద్యం చేసుకున్నట్లయితే వారికీకూడా పట్టాలు ఇవ్వాలని ఆదేశించారు. అయితే ఒక సారి పట్టాలు ఇవ్వడంతో ఈ కార్యక్రమం ఆగిపోయిందా? ఆగిపోలేదు. అది ఎట్లా జరుగుతుందో ఒకటి రెండు budget సమావేశాలలోకూడా మనవిచేశారు. అది ఒక పెద్ద అపరిష్కృత సమస్యగా ఉండిపోయినట్లు ఎప్పటికప్పుడు ప్రజలమందు ప్రభుత్వం ముందు కనబడుతుంది. ఇది ఎట్లాగంటే ఇప్పుడు కొంతమందికి పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అలా ఇరిగేషన్ ర్యాంక్ ప్రజలలో ఒక విభజన psychology develop అయింది. అసలు ఈ భూములను పేదవారికి ఎవరు పంచి ఇచ్చారనేది చాలా ప్రధానమైనటువంటి విషయం. ఈ పంచి ఇచ్చేదానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన నిబంధనలు చేసిందా? ఆ

*Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor with-
in a period of two years* 22nd November, 1963 617

నిబంధనలను ఆధారము చేసుకునే ఈ భూములను పంచారా? ఈ పంచేప్పుడు న్యాయంగా భూమిలేని పేదవారికే భూములు ఇచ్చారా? అట్లా జరుగలేదు Police Action తరువాత మొత్తంమీద శాంతి భద్రతలకు సరైన పరిస్థితులు లేనప్పుడు చాలామందిని ఇప్టమువచ్చినట్లు గున్నుకోమన్నారు అప్పుడు పేదవారే కాదు, భూములున్నవారూకూడా, ఆక్రమించుకున్నారు 40 ఎకరాల భూమి ఉన్న ఆసామికూడా 20, 26 ఎకరాల పోరంబోకు భూమిని పట్టాచేసుకోవడం జరిగింది మొట్టమొదట ఆక్రమించుకున్న వారందరికి, పేదవారి భూమినుండి బేదఖలు చేసే సమస్య మంచిదికాదని, వారికి భూములు ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యంతో పట్టాలు చేయడం జరిగింది ఇక బంచరాయి వుంది ప్రతిసంవత్సరం జరిగే కార్యక్రమం ఏమిటి అంటే ముఖ్యంగా రాజకీయ పక్షాలకు సంబంధించినంతవరకు ఒక విషయాన్ని స్పష్టంగా మనవి చేయదలచుకున్నాను కాంగ్రెస్ వారు పేదవారిపద్దకు పోయి నప్పుడు- అయ్యా, మాకు భూములు ఏవి అంటే మేమేమో Rules చెబుతాం 10% కంటే మీ గ్రామములో బంచరాయి తక్కువ వుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం పట్టాలు ఇవ్వదు అందుకని, డబ్బు వ్యయం చేసి నష్టపోతే బాగుండదు అంటే మా వారు ఏమి చెబుతారంటే మీరు చేసుకోండి, చేసుకున్నట్లుంటే ఇదివరకు పట్టాలు ఇచ్చినట్లుగానే ఇప్పుడుకూడా ఇస్తారని చెబుతారు

శ్రీ వి. వి. కృష్ణారాజు — మావారు అంటే ?

శ్రీ వాసుదేవరావు — మావారు అంటే కమ్యూనిష్టు సోదరులు. అధ్యక్షా బుల్లిబాబుగారికి అర్థం కాలేదేమో! ఇట్లా చెబుతున్నారు అధ్యక్షా! రాను రాను ఏమైందంటే మేము unpopular అవుతామేమో అనిచెప్పి మేముకూడా మీరు చేసు కోండి మీకు పట్టాలు ఇస్తారు అని చెప్పే స్థితికి వచ్చాము అసలు నేను మనవిచేసే దేమిటంటే ఈ సమస్యమీద ఏదో ఒక మేరకు ప్రభుత్వం శ్రద్ధగా ఆలోచించి కాళ్ళతి మైన పరిష్కారాన్ని చేయాలి 10% ఉండాలా? లేక పోతే ప్రజలలో ఉన్నటు వంటి ఆకాంక్షను ఆకలిబాధను తీర్చేదానికి కనీసం 5%కు దించి, దానికంటే ఎక్కు వున్న భూమిని పట్టాలు ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటే చాలా సమంజసముగా వుంటుంది ఒకతప్పు చేయడం అంటే illegal గా encroachment జరిగిన తర్వాత దానిని సమర్థించుకొనడానికి దానిని regularise చేసి, వారికి ఆ పద్ధతులలో భూములు దక్కు విధానం ఏదైతే ఉందో, ఇది చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన వారికే న్యాయం కలుగుతుందనే అభిప్రాయం ఏదైతే ప్రజలకు వ్యాపిస్తుందో, అది సరైనది కాదు- పేదవారికి భూములు ఇవ్వాలనే దానికి opposition వారితోపాటు మేము

618 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

కూడా అంగీకరిస్తున్న విషయం— ఇండాక శ్రీ బాపనయ్యగారు చెప్పారు మన పంచ వర్ష ప్రణాళికలలో ప్రధానంగా ఈ విషయాన్ని క్రోడీకరించడం జరిగి ప్రభుత్వ ఆధీనంలోవున్న భూములను పీలై సంత హెచ్చుమేరకు పేదవారికి న్యాయం చేకూర్చాలనేదే కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలయొక్క ఉద్దేశ్యం ఆ మేరకు దానిని పరిష్కారంచేయడం చాలా అవసరం. విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన తర్వాత రెవిన్యూ మినిస్టరుగా కళా వెంకట్రావుగారు ఉన్నారు వారికాలములో దీనిని పునఃపరిశీలన చేశారు ప్రతిగ్రామములోను సాముదాయక ప్రయోజనాలకోసం కావలసినటువంటి భూముల జాబితా ఒకటి తీశారు వాటన్నిటినికూడా Prohibitory Recordలో చేర్చి వాటిని అధీనపరుచుకోకూడదనే విషయాన్ని స్పష్టపరిచారు, కాని అధ్యక్షా! వాస్తవ పరిస్థితి ఏమంటే నడిచే దారులు ఈరోజు దారులుగా లేవు వాటినికూడా ఆక్రమించుకొని దున్నేస్తున్నారు సమకాలవాటికలనుకూడా దున్నేస్తున్నారు ఈ విధంగా చట్టాన్ని చేతులలోకి తీసుకుని వ్యవహరించేటటువంటి పద్ధతులు చాలా హెచ్చుగా ప్రతి గ్రామములో జరుగుతున్నాయి దానికి ఒకరు ముందు ఒకరు వెనుకతప్ప అందరుకూడా తప్పుచేస్తున్న వాళ్ళను— విధిలేక— యదార్థ విషయాలు చెబుతున్నాను అధ్యక్షా! దీనిని ప్రభుత్వం seriousగా తీసుకోవలసిన అవసరం వుంది ప్రతి సారికూడా ప్రభుత్వం పేదవారికి భూములు ఇచ్చే విషయములో అసలు ఏమి చేయలేదనే విమర్శ చాలా దారుణమైన విమర్శ ప్రభుత్వం ఈ మేరకు ఈ భూమిని ఈ విధంగా ఉంచదలచుకున్నామని, ఎవరైతే ఆక్రమించుకుంటే ఖచ్చితంగా జేదఖలు చేయబడుతారని, సాముదాయక అవసరాలకు స్థిరీకరింపచేయబడిందని స్పష్టమైన అవగాహన జనంలో కలుగజేయకపోయినట్లయితే ఇది అరాచక సమస్యకు దారితీస్తుంది రెండు మూడు ముఖ్యవిషయాలు తమకు మనవిచేయదలచుకున్నాను రాజకీయ బాధితులున్నారు అధ్యక్షా! గోపాలకృష్ణయ్యగారు షనవిచేశారు తెలంగాణాలో రాజకీయ బాధితులు ఉన్నారు రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇచ్చే సమస్య ఏదైతే ఉందో— ఇంతకుముందు Revenue Ministerగారికి ప్రశ్న వేసిన సందర్భములో వారుచెప్పిన ఉత్తరప్రకారం, ఈ రోజువరకు తెలంగాణాలో చాలా తక్కువమందికి భూములు లభించాయని తెలుస్తుంది కనీసం 5% మందికై నా లభించాయో లేదో! అదికూడా అనుమానాస్పదమైన విషయమే అధ్యక్షా! ప్రభుత్వభూములు హెచ్చుగా వుండి, ప్రభుత్వం ఒక కాసేపందేసి రాజకీయ బాధితులకు భూములు ఇవ్వవలయునని ప్రొవిజన్ ఇచ్చినప్పటికినికూడా భూమి సరియైన అనుకూలమైన చోటు లభించక ఈరోజు వరకు ఆ సమస్య అట్లాగే అపరిష్కృతంగానే యుంది ఈ సమస్యను చాల తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరము వుంది రాజకీయ బాధితులుగాని వారికి భూములు

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 619
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

ఇవ్వడం సబబుగా వుండడేమోగాని త్యాగాలుచేసినవారికి ఈ సమాజములో కృతజ్ఞత తెలిపే అవకాశము పోతుందని ప్రజలలో అభిప్రాయం కలిగితే, ఇకముందు త్యాగాలు చేయడానికి చాలమంది వెనుకంజ వేయవచ్చును త్యాగాలుచేసినందుకు ఇది ప్రతి ఫలమని నేను అను, గాని అనేక కుటుంబాలు కాస్తా ఈ రోజులలో తమ పిల్లలను చదివించుకొనుటకుగాని వారికి సరియైన ఏర్పాట్లు చేసుకొనుటకుగాని ఏ మాత్రమ అవకాశం లేకుండా వుంటుంది కనుక జై శ్రమవెళ్ళి త్యాగాలుచేసి విశేషమైన దేశభక్తిని రుజువు చేసినవారికి భూములు ఇస్తే మన సోదరులుకూడ కాదనరు కనుక ఈ విషయం ప్రభుత్వం సత్వరంగా పరిష్కరించి తగిన శ్రద్ధతీసుకొని ఎంతమందికి దొరకలేదో ఎందుకు దొరకలేదో సంగతి తెలుసుకొని అట్టివారికి భూములు ఇప్పించవలసిందిగా మనవిచేస్తున్నాను అన్నిటికంటే విశేషమైన సంగతి ఏమనగా ఆత్మసర పరిస్థితి ఏర్పడినవెంటేనే మన ప్రభుత్వం మిలిట్రీవారికి అంటే యుద్ధములో పనిచేయుచున్న సైనికులకు వారి కుటుంబాలకు భూములు ఇవ్వలేదని తీసుకున్న నిర్ణయం ఒకటి వుంది ఆ నిర్ణయాన్ని సర్వదాసర్వత్రా అందరూకూడ హర్షించవలసిన విషయం. కనుక ఈ సమస్యనుకూడ జాగుచేయక వారు బార్డర్స్ సర్వీస్ లో వున్నప్పటికీ కూడ వారికుటుంబాలు ఇక్కడ వుంటున్నాయగుక వారి దరఖాస్తులను తక్షణమే తీసుకొని వారికి వెంటనే భూముల పట్టాలు ఇవ్వాలి భూములు వారికి స్వాధీనముచేసి వారికి తగిన ప్రోత్సాహము కలిగించవలసిన అవసరము వుంది కాని ముఖ్యవిషయంలో ప్రభుత్వం చాల లీనియంట్ యాటిట్యూడ్ తీసుకుంది అటువంటి యాటిట్యూడ్ నువల్ల చాల అవకతవకలు జరుగుతున్నవి ఇటువంటి యాటిట్యూడ్ నువల్ల ఇప్పుడు ప్రభుత్వానికివున్న మంచి అభిప్రాయానికి చెబుతగితే పరిస్థితి గలుగుతుంది కనుక స్పష్టముగా ప్రభుత్వం ఒక హైలెవల్ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి ఈ సమస్యను తుదిగా పరిశీలించి త్వరగా ఈ సమస్యను పరిష్కారము చేయడానికి పూనుకోవలసిన అవసరము వుంది సత్యనారాయణగారు తాను ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని ప్రెస్ చేయకుండా వుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీ యం పిచ్చయ్య — అధ్యక్షా, శ్రీ సత్యనారాయణ ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానం రెండు సంవత్సరాలలో మన రాష్ట్రములోవున్న బంజరు భూములన్నిటినికూడ పేదవారికి పంచి ఇవ్వవలెనని కోరుతుంది ఆ తీర్మానముమీద మాట్లాడుమన్నప్పుడు కొందరు పెద్దలు ఏవో రాజకీయ ప్రయోజనాలున్నవనే మోటిపుసు అంటి పెట్టుకోవడం చాల విచారకరమైన విషయం మన డెల్టా ప్రాంతాలలో 100కి 50 నుండి 60 వరకుకూడ వ్యవసాయ కార్మికులకు నెంటు, గుంట, కూడ లేనివారు వున్నారు.

అలాగే మెట్టప్రాంతాలలోకూడ 100కి 40 నుండి 50 వరకుకూడ ఈ వ్యవసాయ కార్మికులు వున్నారు వారికి సం॥లో ఎనిమిది సెలలు పనివుండదని పనిచేసేవారికి నాలుగు సెలలలోకూడ రోజుకు రూపాయి కూలి మించివుండదని ప్రభుత్వం వేస్తున్న లెక్కలే చూపిస్తున్నది ఈ విషయం మా పార్టీ నాయకుడు శ్రీ సుందరయ్య చెప్పితే దీనిని ప్రచారముక్రిందికి తీసుకొనవచ్చు అయితే ఎవరు చెప్పాడున్నారు కేంద్రప్రభుత్వం నియమించినటువంటి ప్రణాళికా సంఘంగాని, లేక వ్యవసాయ కార్మికులయొక్క స్థితి గతులను విచారించినటువంటి కమిటీలుగాని ఈ సమస్యగురించి చెప్పి ఉన్నారని సమాజములో నూటికి అరవై మందిగా ఉన్నటువంటి వాళ్ళు ఏడాదిలో 8 సెలలు పని లేకుండా ఉన్నటువంటిది ఎంత తీవ్రమైన విషయమో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నదా లేదా అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను 16 సంవత్సరాలు గడచినది ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకివచ్చి ఇక 2 సంవత్సరములలో మిగతా భూమినంతా పంచివ్వమని ఆడుగుతూఉంటే దానికి రాజకీయాలు లేక motivesను attribute చేయడంలో ఏమైనా న్యాయము ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను వారు అధికారంలోకివచ్చి ఎన్ని కాసనములు చేయలేదు. భూసంస్కరణ చట్టము ఉన్నది భూసంస్కరణ చట్టము ఎందుకు ఉద్దేశింపబడినది నూటికి 50, 60 మందిగా ఉన్నటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులకు భూవసతి కావించడానికి ఆ చట్టము ఉద్దేశింపబడినది. అటువంటి చట్టాన్ని ఆఘమేఘాలమీద వారిలోవారు పంచుకోవటానికి, వ్యవసాయ కార్మికులకు సెంటు, కుంట దక్కటానికి వీలులేకుండా సంచీవర్డ్స్ గారు, సంచీవర్క్స గారు అధికారంలో ఉన్నప్పుడు త్వరగా పాస్ చేయడం జరుగలేదా? ఆ రకంగా వ్యవసాయ కార్మికులకు ఏదో ఒక ఉపయోగకరమైనటువంటి తీర్మానమును తీసుకొనివస్తే దీనికి రాజకీయప్రయోజనాలను attribute చేయడం న్యాయముకాదని అంటున్నాను ఈ 16 సంవత్సరాలలో 15, 16 లక్షల ఎకరాలను పంచామని చెబుతున్నారు పంచవచ్చు వాదనకోసం దానిని అంగీకరిస్తున్నాను 3½ కోట్ల జనాభా కలిగినటువంటి ఈరాష్ట్రములో నూటికి 50, 60 మందిగా ఉన్నటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులయొక్క స్థితిగతులను మెరుగుపరచడానికి 16, 17 లక్షల ఎకరాలు చాలుతాయా అని అడుగుతున్నాను ఈపంచినటువంటి బంజరుభూములలోకూడ దాదాపు కొన్నిలక్షల ఎకరాలు రాజకీయ బాధితులకు పోతే, ఎంత భూవసతి కలిగినవాళ్ళు పొందాలో అనేదికూడ చాల వాస్తవమైన విషయం అంతేకాదు ఇంకా కొన్ని వాస్తవాలు తమదృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను. కృష్ణలంక భూములున్నాయి వాటిలో 100 ఎకరాలకుమించి ఉన్నటువంటి భూములలో 3వ వంతు వేలం వేస్తున్నారు ఇవి గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి రైతాంగానికి పచ్చికబయళ్ళుక్రింద ఉపయోగ పడుతున్న

దని ప్రభుత్వం సాకు చెప్పుతున్నది తాడిచెట్టు ఎందుకు ఎక్కుతున్నావు అంటే దూడమేతకు అనేటటువంటి సమాధానానికి ఏమి చేయగలిగినది లేదు వాస్తవం ఏమిటి ఈవాళ్ల చల్లపల్లి జమిందారుగారు ప్రక్కన ఉన్నటువంటి ఒక గ్రామములో 8 ఎకరాలు ఒక సాసైటీకింద ఉంటే దానిలో 9వంతు వేలము వేసుకొని సొమ్ము చేసుకుంటున్నారని అయితే చల్లపల్లి జమిందారుగారు కొన్ని వందల ఎకరాలు ఈ లంక భూములై నటువంటివాటిని చాల illegalగా అమ్ముకొని వేలు, లక్షలు సంపాదించి మగర్ ఫ్యాక్టరీలకు పెట్టుబడి పెట్టుకుంటే వారిజోలికి పోవడానికి ఈ ప్రభుత్వానికి ఏ రకంగాను ధైర్యము చాలదు ఇంకా ఈ బంజరుభూముల విషయంలో ఆనేక నిషేధ ఆజ్ఞలు పెడుతున్నారు ప్రాజెక్టు భూముల విషయంలోను, చెరువు పోరంబోకు భూముల విషయంలోను సమస్యను ఏ రకంగా ఆలోచించాలంటే ఈనాడు ఉన్నటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులకు ఏదో ఒకరకంగా జీవనోపాధి కలిగించాలి వాళ్ళ స్థితిగతులను మెరుగుపరచాలి అనేటటువంటి సహృదయంతో ఉంటేనే తప్ప ఈ సమస్యను పరిష్కరింపలేమని మరొకపర్యాయము విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను

కృష్ణలంకలలో 9వంతు వేలము వేస్తున్నారు వారుచెప్పే వాదనలో నిజముగా పస ఉన్నదా అంటే, 17వందల ఎకరాల స్వంత కమిటీము ఉన్నటువంటి చల్లపల్లి రాజావారియొక్క స్వంతపేద్యంలో భూసంస్కరణ చట్టమువల్ల కనీసం 9వ భాగమైనా మిగిల్చి పేదవాళ్ళకు పంచినతర్వాతనే ఈ బంజరుభూములమీద కొన్ని పరిమితులుపెట్టి ఫలానా పనికోసం ఈ పంపకమునుంచి మినహాయించుచున్నామంటే ప్రజలుకాని ప్రతిపక్షముకాని అర్థము చేసుకోగలరంతప్ప ఒకవైపున కలిగినటువంటి వాళ్ళ సౌకర్యాలు పెంచుకోవడానికి వాళ్ళను రక్షించటానికి విపరీతంగా వూసుకొంటూ రెండోవైపున ఎదోఒక రకంగా రెండుపూటలు తిండితింటానికి ప్రయత్నం చేసేటటువంటివారియొక్క పొట్టను కొట్టడానికి సాహసమైనటువంటి చర్యలకు ప్రభుత్వం పూనుకోవద్దని వినయపూర్వకంగా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రశ్నితరాల సందర్భంలో ప్రభుత్వదృష్టికి రాష్ట్రంలో కొన్నిలక్షల ఎకరాల బంజరుభూమి భూస్వాముల స్వాధీనంలో ఉన్నది ఖాళీచేయించాలని మేము విజ్ఞప్తి చేయడం జరిగింది గౌరవనీయ మంత్రిగారు వివరాలు వారిదృష్టికి తీసుకొనివస్తే వాటినిపరిశీలిస్తామని చెప్పారు అయితే అది మమ్ములను ఎందుకుఅడగాలి? ఈవాళ్ల గుంటూరుజిల్లాలో వ్యవసాయ కార్మిక సంఘముతరపున గుంటూరుజిల్లాలో ఉన్న భూస్వాములకింద 10వేల ఎకరాల సారవంతమైనటువంటి భూమి కొన్ని లక్షల విలువచేసేది వారి ఆధీనంలో ఉన్నది. వారిని తొలగించి పేదవారికి ఇవ్వమని కోరాము ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వ అధికారుల ద్వారా

622 22nd November, 1963 Non-Official Resolution - Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor within a period of two years

పరిశీలించడానికి, వారిని ఆ భూమినుంచి వెళ్ళగొట్టి పేదవాళ్ళకు ఇవ్వడానికిగాని, లేదా ప్రభుత్వపరమగానే ఆ భూములను అట్టే పెట్టడానికి ఉన్న అభ్యంతరాలు ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను చీమకుర్తిలో 1000 ఎకరాలు, చందనూరులో 300 ఎకరాలు, నాయుడుపాలెంలో 500 ఎకరాలు, ఈ రకంగా కొన్ని భూములు ఒంగోలుతాలూకాలో ఉన్నాయి వాటినుంచి వారిని వెకేట్ చేసి భూములను స్వాధీనపరచుకోమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను

Sri N Ramachandra Reddy -Are they encroachments or leases?

శ్రీ ఎమ్ పిచ్చయ్య — ఎన్ క్రోచ్ మెంటు ఆ విషయాన్నిగురించి కూడా వ్రాతమూలకంగా మంత్రిగారికి తెలియజేశాము కలెక్టరుగారికి తెలియజేశాము స్థానిక అధికారులకుకూడా తెలియజేశాము కాని ఒక్క భూస్వామిని ఒక్క ఎకరంనుంచి వెకేట్ చేయించడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడం లేదు ఇది ఏమి తెలియజేస్తుంది పేదవాళ్ళగురించి ఎన్ని ఉపన్యాసాలు చెప్పినా ఎంత సానుభూతిగా మాట్లాడినా భూస్వాములను విడిచి వీ పనులుకూడా చేయలేదు ప్రభుత్వ చర్యలు ఏ విధముగా పేదవారికి సహాయపడతాయో ప్రజలకు అర్థము కాదా అని అడుగుతున్నాను అలాగే ఈ ఫారెస్టుభూములున్నాయి ఈ ఫారెస్టు భూముల విషయంలో ముఖ్యంగా ఏజన్సీప్రాంతాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని కొన్ని సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని నేను కోరుతున్నాను ఏజన్సీలో ఉన్నటువంటి కొండజాతివారి యొక్క జీవితాలు చాల నిక్కచ్చముగా ఉన్నవని ప్రభుత్వానికికూడా తెలుసు అయితే వారియొక్క సమస్యను పరిష్కరించడానికి భూములివ్వడమేతప్ప రెండవది లేదు సారవంతమైన భూములున్నప్పటికికూడా, వ్యవసాయానికి పనికివచ్చేటటువంటి భూములున్నాకూడా ఆక్కడ ఉన్నటువంటి సవరలకు ఇతర కొండజాతి ప్రజలకు కుటుంబమునకు 4 ఎకరాలలో, 5 ఎకరాలలో ఇస్తే వారు ఆ భూములను సాగులోకి తీసుకొని రావడం జరుగుతున్నది సాగులోకి తీసుకొనివచ్చినతరువాత అక్కడ ఉన్నటువంటి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటువారు ఆ భూములనుంచి వాళ్ళను వెకేట్ చేయించి, ఏదో ఒక రూపంగా సావధానంగా స్వాధీనపరచుకోవడం జరుగుతున్నది అట్లా కాకుండా ఈ ఏజన్సీప్రాంతములో ఒక్కొక్క గ్రామములో ఉన్నటువంటివారికి భూవసతి కల్పించడానికి తీసుకోవలసిన చర్య లేమిటని ఒక సక్రమమైనటువంటి పథకాన్ని ప్రభుత్వం రూపొందించుకొని ఆ చుట్టుప్రక్కల ఉన్నటువంటి సారవంతమైన భూములను, వ్యవసాయానికి పనికివచ్చే భూములను సర్వేచేయించి ఒక క్షటుంబానికి 3 ఎకరాలలో,

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 623
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

4 ఎకరాలలో ఇవ్వడం చాల న్యాయమైనటువంటి విషయం ఆ విధముగా చేసిననాడే కొండజాతి ప్రజల సమస్యలను సంతృప్తికరంగా పరిష్కరించడానికి అవకాశం ఉంటుంది అందువల్ల ఆ సమస్యను ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను

కృష్ణాబేరేజ్ బంజరుభూములు లున్నాయి ఆ బంజరుభూములు నామినల్ రేటుకు, 10 సంవత్సరాలలో 15 సంవత్సరాలలో సాగుదార్లు ప్రభుత్వానికి డబ్బు ఇచ్చులాగా డిస్పోజ్ చేయవలసిన అవసరం ఉన్నది నామినల్ రేట్ కు ఇవ్వమని రెవిన్యూ అధికారులకు చెప్పామని ప్రశ్నితరాల సందర్భంలో చెబుతున్నారు కాని మేము తాలూకాలలోను, ఫిర్కాలలోను ఉన్న అధికారులను ప్రభుత్వం ఈ విధముగా చెబుతున్నదే అని అడిగితే, 'అది ఫార్మల్ గా ఉన్నది తప్ప మాకు స్పష్టముగా పట్టా లివ్వమనిగాని, లేక ధరకట్టి వాటిని డిస్పోజ్ చేయమనిగాని ఏమీ లేదని వాళ్లు చెబుతున్నారు ఈ విషయంలోకూడ ఈ ప్రభుత్వం యొక్క వైఖరిని స్పష్టం చేయాలి జూలై వస్తూ ఉన్నది 5, 6 నెలలు మంచి ట్రైమ్ ఉన్నది ఈ అయిదారు నెలలలోనైనా కనీసం కృష్ణాబాంబే వరకు 23 వేల ఎకరాల భూమి ఏదో ఒక నామినల్ రేటుకు న గుదార్లకు ఇచ్చే కార్యక్రమానికి ప్రభుత్వం పూనుకొని వాటిని వెంటనే dispose చేయడానికి పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను

(Mr Speaker in the Chair)

అలాగే ఈ రాజకీయ బాధితుల సమస్య కూడా ఉన్నది ఈ విషయంలో నేను controversyలోకి పోవలచుకోలేదు కాని నేను ప్రభుత్వానికి ఒక విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను ఈ applicationsకు ఒక అంతు అంటూ లేకుండా పోతున్నది ఎన్ని వచ్చినప్పటికీ రాజకీయ బాధితులకు సహాయం చేయండి కాని సాగుదారుని తొలగించి రాజకీయ బాధితునికి ఇచ్చేటటువంటి ఆ పని మాత్రం మానివేయవలసిందని కోరుతున్నాను ఇతరుల ఆధీనంలో లేనటువంటి భూములనుగాని, లేక ఈ భూస్వాముల ఆధీనములో ఉన్నటువంటి భూములనుగాని తీసుకొని వారికి ఇవ్వడం న్యాయం తప్ప ఇక రాబోయేటటువంటి రాజకీయ బాధితులకు సాగుదారుని తొలగించి, ఆ భూములను ఇచ్చేటటువంటి ఈ కార్యక్రమం సాగుదారునికి అన్యాయం చేసేటటువంటి ఈ పద్ధతి మంచిది కాదని ఆ విధంగా ఇవ్వకూడదని నేను మనవిచేస్తున్నాను

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం ఉన్నది కొందరు బూటకపు సొసైటీలను సృష్టించి, ఆ సొసైటీల ద్వారా 20, 30 సంవత్సరాలనుంచి సాగుచేసుకొంటున్నటువంటి బంజరు సాగుదార్లను తొలగించి, ఆ భూములను ఆక్రమించుకోవాలని ప్రయ

624 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor with- in a period of two years*

తాను చేస్తున్నారూ ఉదాహరణకు బాపట్ల తాలూకాలో కంకటిపాలెం దగ్గర, దాదాపు 15, 20 సంవత్సరాలుగా చాలా పీనమైనటువంటి భూమిని బాగుచేసుకొని ఇప్పుడు 15, 16 బస్తాలు పండేటటువంటి స్థితికి తీసుకొనివస్తే అక్కడ మాజీకాసన సభ్యుడు అయిన ప్రగడ కోటయ్యగారు ఆయనకు సంబంధించినటువంటి కొంతవంది బంధువులు ఆ భూములను ఆక్రమించుకోడానికి, ఆ సాగుదారులను వాటిలోనుంచి తొలగించటానికి ఒక సాసైటీని పెట్టి, దానిద్వారా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కనుక ఇటువంటి బూటకపు సాసైటీలకు ఆవకాశాలు ఇవ్వకుండా చూడాలని నా మనవి అయితే అసలు సాసైటీలకు ఇవ్వకూడదని కాదు Localగా ఉండేటటువంటి landless poorను సాసైటీలో చేర్పించి, వారికి ఇవ్వడం న్యాయం తప్ప, చాలా డబ్బు గలిగిన వాళ్ళకు, లేక జీవించడానికి అనేక ఆవకాశాలు ఉన్నటువంటివారికి, అటువంటి వారి సాసైటీలు ఏ రూపములో వచ్చినా సరే, వాటికి బంజరు భూములను ఇవ్వకూడదని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను ఈ రెండు సంవత్సరములలో బంజరుభూములు 15, 16 లక్షల ఎకరాలు పంచామని అంటున్నారు కాని, మన ఆంధ్రదేశములో, వ్యవసాయ కార్మికుల స్థితిగతులు, వాళ్ళ దీన పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు, అది చాల స్వల్పమని, అది చెప్పకోదగిన పంపకం క్రిందికి రాదని చెప్పవలసియున్నది. ఇంకా మిగిలిన 50, 60 లక్షలు ఎకరాలు ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు పంచాలని కోరుతున్నాను అలాగే projects క్రింద ఉన్న భూములను ఈ మధ్య వేలంపాటలో అమ్మి, ఆ విధంగా కొంతధనం చేకూర్చుకోటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను అందుకనే వాటిమీద నిషేధం పెట్టమని చెప్పతున్నాను In the name of humanity, I am requesting the Chief Minister not to resort to such things. కారణం ఏమంటే, అసలు Planning Commissionవారుకూడా స్పష్టంగా చెప్పారు— ఈవేళ వ్యవసాయ కార్మికుల స్థితిగతులను బాగుచేయాలంటే, irrigation వసతులు ఏర్పరచాలని, ప్రాజెక్టుల క్రింద ఉన్నటువంటి బంజరుభూములను పంచాలని, ఈ విధంగా మావారుకూడా స్పష్టంగా చెప్పారు అటువంటప్పుడు, ఆ భూములను ఒక వ్యాపార మనస్తత్వంతో, వాటిని అమ్మాలని ప్రభుత్వము ఆలోచించడం చాలా దారుణమైన విషయం అందువల్ల, ఆ భూములను వేలంపాట వేసేటటువంటి ప్రయత్నం విరమించుకొని స్థానికంగా ఉన్న local labourersకు వాటిని distribute చేసి, వారికి పట్టాలు ఇవ్వాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

అలాగే penalties ఉన్నాయో ఈవేళ వాగు, డొంక, తిరకా అనేక రకాలైన పోరంబోకులు ఉన్నాయి ఇదివరలో ప్రపంచయోధ్యం వచ్చినప్పుడు బ్రిటిష్

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 625
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

వారు, అధికారహీనత్వ పైని దృష్టిలో పెట్టుకొని వీటన్నింటిని మీరు ఆక్రమించుకొని వాటిలో పంటపండించి అధికారహీనత్వ పై చేయండని ప్రత్యేకంగా అక్కడకూడ ఉన్నటువంటి landless poorకు అంతా encouragement ఇచ్చి కొన్నివేల ఎకరాలు ఆ రకంగా బ్రిటిష్ వారు సాగులోకి తెచ్చినారు ఆ భూములలో ఆ బీద వారు కష్టపడి వాటిని బాగుచేసుకొని కొన్నివేల టన్నులు అహార ధాన్యాన్ని పండిస్తున్నారు అటువంటప్పుడు, వాటిమీద వేసినటువంటి penalties గనుక చూస్తే, పండిన పంటవల్ల వచ్చేటటువంటిది, ఈ penaltiesకు పోగా, మిగిలేది ఏమీ లేదనే టటువంటి పరిస్థితి కనపడుతున్నది కొన్ని ప్రాంతాలలో ఈ పంట పండినతరువాత, ఆ పంటను గొడ్డచేత మేయించడంగాని, లేక వాటిని కోసి పోయించడంగాని జరిగిన ఘటనలుకూడా ఉన్నాయి అవి మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు, అవి జరగకుండా చేస్తామని చెప్పారు ఈ సంవత్సరం ఎక్కడాకూడా జరిగినట్లు మాకేమీ భోగట్టా లేదు

శ్రీ గోపిడి గంగారెడ్డి (మధోల్) — అధ్యక్ష మహాశయా, ఈ చర్యలో బీదవాళ్ళకు పట్టాలు ఇవ్వాలనే వాదన జరుగుతున్నది ఆ వాదన నాకు అర్థం కావడం లేదు ఎందుకంటే, వారికి పట్టాలు ఇచ్చినంతమాత్రాన, ఏదో సర్కారు ఉద్యోగుల మాదిరి, గిర్దావారితనమో, తాశీల్దారు తనమో, లేక పేషెంటు తనమో ఇచ్చినట్లు అనుకొంటున్నారో ఏమో నాకు అర్థం కావడంలేదు మరి, ఈ 5, 10 ఎకరాలు ఇచ్చినంతమాత్రాన ఏమైపోతున్నది ఏదో గిర్దావారు ఉద్యోగము ఇస్తే లేకంటే తాశీల్దారు ఉద్యోగము ఇస్తే ఇన్ని రూపాయలు ఖచ్చితంగా వస్తుందన్నట్లు దీన్నిగురించికూడా అనుకొంటున్నారేమో సభ్యులు నాకు అర్థం కాదు కాని, ఇంకా కొంతమంది వ్యవసాయ కార్మికులు అని వాదిస్తూ వ్యవసాయకార్మికులను భూస్వాములను చేసే పద్ధతి చేస్తున్నారు ఆ పద్ధతి చూస్తే అసలు వ్యవసాయ కార్మికుడు అంటే ఏమిటో దాని అర్థమే లేకుండా పోతుంది భారతదేశములో వ్యవసాయ కార్మికుడు అంటే దానికి ఉన్న అర్థం నిఘంటువునుంచి తీసివేసే పరిస్థితి వస్తుంది నిజంగా వ్యవసాయ కార్మికుడు అనే దానియొక్క అర్థమే కూన్యమై పోతుంది అవిధంగా ఆయితే వ్యవసాయదారునికి, వ్యవసాయ కార్మికునికి ఈ రెండింటికి తేడా ఏమిటో నాకు కన్పడడం లేదు ఈ పద్ధతి వాదించేవారికి ఇది అర్థం అవుతున్నదో లేదో మరి! నా నియోజక వర్గములో కొందరికి భూములు పట్టాలు ఇచ్చారు. 5 ఎకరాలలో, 10 ఎకరాలలో ఇచ్చినారు. అది ఇచ్చినందువల్ల, వాళ్ళు ఏమైపోతున్నారంటే, వ్యవసాయ కార్మికునికంటే బీదలు ఆయిపోతున్నారు.

626 22nd November 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

ఎందుకంటే, వరినాట్లు వేసేటప్పుడుగాని, వరి కోత కోసేటప్పుడుగాని, దినానికి రెండు రూపాయలు వ్యవసాయ కార్మికునికే కూలి గిట్టుతుంది. కాని ఈ భూమి ఉండి వ్యవసాయం చేసుకొనేవాళ్ళ పరిస్థితి చూచినట్లయితే, దాంట్లో ఏమీ లాభము లేదని ఏదో రైతుకు దానిని కాలుకు ఇవ్వడంగాని లేక ఇదిగో దానిని మీకు పట్టాకి బిస్తున్నాము అనేటటువంటి పరిస్థితులు ఉన్నాయి అటువంటిప్పుడు ఈ విధంగా పట్టాలు ఇవ్వడంవల్ల పేదప్రజలను మరింత పేదవారిని చేయడంతప్ప మరేమీ కన్నడడం లేదు అందువలన ప్రతి ఒక్కరికి పట్టాలు ఇచ్చే పద్ధతి తీసివేసి సహకార వ్యవసాయానికి తోడ్పడేవిధంగా భూములు లేనటువంటివారు కొందరు కలిసి సహకార వ్యవసాయము చేస్తాము అన్నట్లయితే అటువంటివారికి ఒక 50, 60 ఎకరాలు భూమి ఇచ్చి, వారికి ప్రభుత్వం తరఫున వ్యవసాయానికి కావలసిన అన్ని సౌకర్యాలు ఇచ్చినట్లయితే చాలా ఉపయోగంగా ఉంటుంది 300 మందికి కలిసి ఒకే పాయింట్ పెట్టి వంట వండడం ఏ విధంగా ఉంటుంది, 300 మందికి ఒక్కొక్కరికి ఒక పాయింట్ వేరువేరుగా పెట్టి వండడం ఏ విధంగా ఉంటుంది? 300 మందికి కలిసి వండేటప్పుడు అయ్యేఖర్చు, ఒక్కొక్కరికి వేరు వేరుగా వండితే, వాళ్ళ పాయింట్లకు అయ్యే కట్టెల ఖర్చుకే సరి పోదు, అదేవిధముగా ప్రతిఒక్కరికి, ఒక 4,5 ఎకరాలుభూమిసౌకర్యాలు ఇచ్చే పరిస్థితి లేనప్పుడు, వారిని సహకార వ్యవసాయానికి ప్రోత్సహించి, ఆ విధంగా వారికి సహాయం చేయవలెనని నేను సూచన చేస్తున్నాను అవిధంగా అయితేనే, వారి బీద తనము దూరమవుతుంది లేకపోతే, వారికి కేవలం పట్టాలిచ్చి వారిని పట్టభద్రులను చేసినంతమాత్రాన, ఏమీ ప్రయోజనం లేదు నేతిబీరకాయ మాదిరి ఉంటుంది వారి పరిస్థితి పేరుకుపేమా నేతిబీరకాయగాని దాంట్లో నెయ్యి అనేది వుండదు.

తరువాత గైరానుభూముల విషయంలో ఒక 10 per cent పశువుల మేతకై ఉండాలనే సందర్భంలో, ఆసలు మనుష్యులకే భూమిలేనప్పుడు, ఇక పశువులకు ఎక్కడ ఆనే విధంగా కొందరు వాడిస్తున్నారు మరి ఈనాడు చూచినట్లయితే, భూస్వాములు అయితే వారి పశువులను గైరానులో మేపడానికి తీసుకుపోరు వాటిని వారే మేపుకొనిపోయిగా ఉంచుకొంటారు కాని, వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉన్నవారు ఏదో రెండు గేదెలుగాని, రెండు ఆవులుగాని, పెంచుకొన్నటువంటివారు ఉంటే, మరి వారి పశువులను ఎక్కడ మేపుకోవాలో అర్థం కావడంలేదు. బీదవాళ్ళు తమ బ్రతుకు తెరువుకొరకు రెండే పశువులు పెంచుకొంటారు దానివల్ల వాళ్ళకు మంచి ఆదాయం వస్తుంది ఆ పెంట అమ్ముకొంటారు, పాలు అమ్ముకొంటారు ఆ పుట్టిన దూడలుకూడా ఇతరులకు అమ్ము

*Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 627-
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years*

కొని ఆవిధంగా జీవిస్తూ ఉంటారు అటువంటప్పుడు వారి పశువులను ఎక్కడ
మేపుకోవాలో అర్థంకావడంలేదు వ్యవసాయం బాగా అభివృద్ధి చెందాలంటే,
మంచి ఎరువులు కావాలని అంటున్నారు అటువంటప్పుడు, భూమిని బాగా సార
వంతం చేయగల ఎరువును ఇచ్చేటటువంటి గొట్టెలను, మేకలను పెంచుకొన్నవారు
వాటిని ఎక్కడ మేపుకోవాలో తెలియడంలేదు మరి గొట్టెలు కాసేవారికి ఏమి సౌక
ర్యము చూపిస్తున్నారు ? కాలపరిస్థితిని చూడడంలేదు. ఆవిధంగానే మరి అన్ని
చోట్ల పట్టాలు ఇవ్వాలనే అభిప్రాయంకూడా మన నాయకులు చెప్పుతున్నారు ఆ
సందర్భంలో మైనూరు ప్రాంతములో అడవిప్రాంతాన్ని అంతా నరికివేశారు అయితే
వాళ్ళే ఒప్పుకొంటున్నారు అడవులులేనిది వర్షాలు రావు అని అందుచేత ప్రతి
చోట దున్నుకొమ్మని చెప్పడంలో లాభము ఉండదు అనే విషయం వారు మరచి
పోయారు అక్కడ ప్రజలు అయ్యో, మమ్మలను బేదఖలు చేస్తున్నారని, వారినుంచి
ఆందోళన, అలజడి బయలుదేరేటప్పటికి, వారి బారినుండి తప్పుకోడానికి ఇక్కడేదో
విషయాలు చెప్పి, మేము చేయవలసినదంతా చేశాము, అయితే ఒప్పుకోలేదు అని
చెప్పేటటువంటి పద్ధతి అవలంబిస్తున్నారంటే, ఇది ఒక రాజకీయ ఎత్తో ఏమో నాకు
అర్థం కావడంలేదు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు కట్టేటటువంటిది ఉన్నది దానివలన
64 గ్రామాలు మునిగిపోయే పరిస్థితి ఉన్నది అటువంటప్పుడు, మరి అక్కడ ఉన్న
వారికి భూములు లేకుండా చేసి వారిని ఎక్కడికైనా పోనుంటారా ? మరి వారి
కొరకు ఏమైనా reservation ఉండవలసిన అవసరం లేదా ? ఈ విషయాన్ని
ఆలోచించి ఉండినట్లయితే, ఈ బిల్లు తెచ్చిఉండేవారు కాదు కాని, ఎక్కడైనా
చెరువు పేటలలో దున్నుకొనేవారిని బేదఖలు చేస్తున్నారని తమద్వారా చెప్పుతు
న్నారు అయితే మనము కొద్దిగా విచారించితే తెలుస్తుంది, శికిమిభూమి అనేటటు
వంటిది ఉంటే, చెరువులో దున్నుకపోతే మాత్రం అది పూడిపోతుందా లేదా ? మరి
అది తెలుసుకుంటే, శికిమి భూములకు పట్టాలు ఇవ్వాలనేటటువంటి వాదన, తనను
తాను మరచిపోయి చేసినటువంటిదని నేను అనుకొంటున్నాను చెరువు పీక్కి భూము
లు చేసుకునేదంటే, ఆ చెరువులు నిండినప్పుడు తన పంట మునిగి పోతుంది, నష్టమై
పోతుందని ఆ చెరువును తెంపడానికి ఆయన వెనుదీయడు అటువంటి భూములు
కూడా పంచిపెట్టాలని ఏ విధంగా చెపుతున్నారో నాకు అర్థం కావడంలేదు. ఈ
ఎమర్జెన్సీలో, సైనికలకు భూములివ్వాలనేది ఉన్నప్పుడు, వారి విషయం ఏమిటో
అర్థం కావడంలేదు కనుక వెంటనే భూములు పంపకం చేయాలంటే, ఇవన్నీ ఆలో
చించాలి దానికొరకు ఆలోచించుకొని ఈ తీర్మానం వారు వాపసు తీసుకోవాలని
మనవిచేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను

628 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

శ్రీ యమ్ రాంగోపాల్ రెడ్డి (మైదారం) — అధ్యక్షా, ఇంతకు పూర్వం ఒక శాసనసభ్యుడు మాట్లాడుతూ, సై నికులు తిరిగి వస్తానో, రానో, అని అనుమానా స్పదంగా, అశుభంగా మాట్లాడారు దానికి నేను అప్పుడే అక్షేపణ తెలిపాను సై నికుడు తిరిగిరాడు— అనేటటువంటి పిరికితనం మన దేశంలో ఏ మనిషికి రాకూడదు ముఖ్యంగా శాసనసభ్యులకు రాకూడదు మన సై నికులు 10 లక్షలమంది ఉన్నారు వారిలో ప్రతి ఒక్కరూ పూర్ణాయుష్మంతులై ఉంటారని తేనుంగా వస్తారని నమ్ముతాను రెండవ యుద్ధం తర్వాత General Macarthur అమెరికాలో జనరల్ కు ఏ ఘనస్వాగతం దొరికిందో, మార్షల్ మాంటగ్ మరీకి ఇంగ్లండ్ లో ఏ ఘనస్వాగతం ఇచ్చారో, పోలీస్ యాక్షన్ తర్వాత సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్ కు హైదరాబాద్ లో ఏ ఘనస్వాగతం ఇచ్చారో, అదేవిధంగా మన సై నికులలోని ప్రతి ఒక్కరికి ఘన స్వాగతం ఇస్తామనే దృఢ సంకల్పం వన ప్రజానీకంలో ఉంది

ఈ బంజరుభూమిల పంపకం సమస్య ఉన్నది పృథ్విలో మన పాజిషన్ ఏమి ఉన్నదో చూడాలి మొత్తం పృథ్విలోపల భూమిని భాగిస్తే భారతదేశానికి 2½% వచ్చింది ఈ భూమిలో 15% జనాభా, 25% జంతుసంఖ్య ఉన్నది తలసరి 30 గంటల భూమి, లేక 60 సెంట్స్ భూమి వస్తుంది. అమెరికాలో ఒక మనిషికి 6 ఎకరాలు, రష్యాలో 5 ఎకరాల చొప్పున వస్తుంది భారతదేశంలో 6 సెంట్సు అంటే— ఇందులో వ్యవసాయానికి, ఇండ్లకు, పశువుల మేతకు, చెరువులకు, forestsకు, స్మశానాలకు, గోరీలకు, ఇన్నింటికి భూమి అక్కర ఉన్నది తరువాత కూరగాయలకోసం, గింజలకోసం, మందిరాలకోసం అక్కర ఉన్నది దేనికైనా ఎంతభూమి ఉండాలనేది కూడా నిర్ణయించవలసి ఉన్నది అది రాజకీయవాదులు తేల్చే సమస్య కాదు Agricultural Experts, Veterinary Experts, Soil-erosion Experts, Soil-conservancy Experts— వీరిందరితో కమిటీని వేసి plan చేయాలిగాని, అనుభవం లేనివారు ఇచ్చే సలహాలతో బ్రయోజనం ఉండదు భూమి ఇప్పిస్తే రెండు వోట్లు వస్తాయని, ఆ పిరికితనం కాంగ్రెస్ లో కూడా వచ్చింది ఏ కాంగ్రెస్ మెంబర్స్ యితే సంజీవరెడ్డి గారటువంటి ధీమంతుని అండలో పనిచేస్తున్నారో, వారికి ఈ political timidity ఎక్కడనుంచి వచ్చింది? ఒక మనిషి ఓడిపోతే దేశం పోతుందా? గాంధీగారి వారసులై యుండి యదార్థం మూట్లా దేశ్ ప్రితి అలవరచుకొనకపోతే విచారకరం. ఇప్పుడు దేనికైనా ఎంతభూమి కేటాయించాలో గమనించాలి 30% అడవులకైనా ఉండాలని, డెక్కన్ ప్లాటో, హిమాలయన్ రేంజిలో 60% అడవులకైనా ఉండాలని, ఇతర డెక్కన్ ప్లాటో

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 629
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

సమానమైన భూమి ఉందికనుక కనీసం 20% ఉండాని ఉన్నది మొత్తం భారతదేశంలో 30% అడవులక్రింద ఉండాని ఏ దేశంలో ప్రపంచజనాభాలో 15% జనాభా ఉన్నదో అక్కడ 25% cattle population ఉన్నది భూమిని సక్రమంగా వాడవలసి ఉన్నది యూదున్ని తే పండుతుందని అనుకొంటున్నారు భూమి నిస్తున్నవై, నిర్జీవమై పాడై పోతుంది దానిని ఎట్లా కాపాడాలో తెలుసుకోవాలి ఈ ఉపదేశాలు చేసేవారు ఎన్నడైనా భూములు దున్నినారో బక్కగాఉన్న భూమి అంతకంటే బక్కగునిషికి ఇస్తే ఏమి ఎండుతుంది? ప్రభుత్వం అనవచ్చును, భూమిని ఇచ్చేకాము — problem solved అనవచ్చును దాని లోనే మనిషి బ్రతుకుతాడా? మొట్టమొదట యూని సారవంతం చేయాలి అర్థిస్తామనుకు కల్పించాలి పశువులు ఉండాని, విస్తారాలు, ఎరువులు, అన్నీ సమయానికి చేతుల్లో ఉండాని భూమిదున్ని విత్తు వేయగానే పండుతుందా? గుమిలో ఒక దుర్గుణం ఉన్నది విత్తువేస్తే మొలక మొలుస్తుంది, గాని పంట పండదు. భూమికి పంట విషయంలో ఏమి వస్తువులు కావాలో అన్నీ సమకూరాలి భూమిని ఎంత సేద్యానికి వాడుకోవాలో వాడుకొని తక్కినది waste landగా ఉంచి అరణ్యాలు పెంచాలి Tree Plantation అంటున్నారు, వన మహోత్సవం అంటున్నారు ఎక్కడా కనపడదు భూమిలో పంట ఉత్పత్తిగాక పశుగ్రాసం విషయంగా కావాలి అవులుపాలు యివ్వాలి ఇస్తేమంచి ఆహారమే పాలు—గృహస్థులకు కాక పోయినా బ్రహ్మచారలకు మంచి ఆహారం వారై నా పశువులు వృధాకావాలని చూడాలి కోళ్లు, కోడిగుడ్లు, చేపలు, ఆహారం కాదా? గొర్రెలు ఆహారంకాదా? గొర్రెలపెంటు సంపదకాదా? వీటన్నిటికీ పచ్చిక గ్రాసం అవసరం మొన్న ఒక రిపోర్టు వచ్చింది— 1 వెయ్యి ఎకరాల భూమిలోపల 751 cattle population ఉన్నదని చెప్పారు అయితే వాటికి నోరులేదు, represent చేయజాలవు, అసెంబ్లీకి రాజాలవు, వాటిని రక్షించేది ఎవరు? ఇప్పుడు దున్నే ఎడ్లుసంఖ్య తగ్గతోంది 1 వెయ్యి ఎకరాలలో 34 మాత్రమే దున్నే ఎడ్లు ఉన్నవి. పశువులకు తగినంత మేత ఉండాంటే ఇప్పుడున్న భూమి సరిపోదు హరిజనులమీద ద్వేషమని కాదు, ఉపన్యాసాలద్వారా వారి పరిస్థితి బాగుపడదు జరుగుతున్నవి ప్లానింగ్ కమిషన్ డిసైడ్ చేసింది, పార్లమెంట్ డిసైడ్ చేసింది, స్టేట్ గవర్నమెంటు decide చేసింది—ఏమంటే— మూడవ ప్రణాళిక అంతానికి భూమిమీద సేద్యం చేసేవారు 60% కంటే ఎక్కువ population ఉండకూడదని అమెరికాలో 12%, రష్యాలో 20%, ఉన్నప్పుడు మనదేశంలో 80%, 90% వరకుఉంటే మిగతా 10%కు ఛరిత్రములు, వ్యాపారం, వాణిజ్యం, వృత్తిపనులారా? ఒక హరిజనుని దగ్గ

630 22nd November 1963 *Non-Official Resolution:- Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

రకు పోయి నీకు బడెకరాల అక్కగకురాని భూమి కావాలా, లేక, నెలకు 80 రు ల జీతం వచ్చే ఉద్యోగం కావాలా అని అడగండి అప్పుడే తెలిసిపోతుంది ఆ సంగతి ఈ సమస్య వేరే విధంగా పరిష్కారం కావాలి రెవిన్యూమినిస్టర్ గారు సీనియర్ మినిస్టర్, అనుభవమున్న మినిస్టర్ గారు కనుక, వారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను ఇంత వరకు ఆ భూములు తమ స్వాధీనంలో అట్టేపెట్టుకొని నేడ్యం చేసుకొంటున్న నేడ్య గాళ్ళనుమాత్రం భూములనుండి తొలగించకండి వాళ్ళకు అన్ని సౌకర్యాలు ఇవ్వండి భూమిలో ఎంత శక్తి ఉన్నదో, ఆ శక్తిగంతా తీసుకొని దాంతో మనం లాభపడక పోతే లాభం లేదు శాసనసభ్యులలో ఎవరైనా తెలివికలవారు ఉంటే, వారి నే ఎక్కువచార్జ్ మాట్లాడనిస్తాము. ఆయన తెలివితేటలు, ఆయన అమూల్యమైన సలహాలు మనకు తెలియాలని అలాగే భూమిలోపల ఉన్న శక్తిగంతా మనం వకపరుకొని లాభపడాలి ఇవాళ భూమిలో ఎకరానికి వన్ ఫోర్టు టన్ పంట మనకు పండుతోంది, భారత దేశంలో 92 కోట్ల ఎకరాలలో 8 కోట్లటన్నుల పంట పండుతున్నది అదే నిష్పత్తిలో ఆంధ్రదేశంలో 80 లక్షల టన్నుల ధాన్యం ఉత్పత్తి అవుతున్నది అదేవిధంగా మనం కృషి చేసి 92 కోట్ల ఎకరాలకు 92కోట్ల టన్నుల ధాన్యం పండించవచ్చును అమెరికాలో ధాన్యం, బియ్యం సముద్రంలో పార పోస్తే — మనం ఇసుకలో గంగలో, గోదావరిలో కలపవచ్చును మనం అంత ఉత్పత్తి చేయవచ్చును కనుక, మనం ఇంటెన్సివ్ కల్టివేషన్ చేసి, ఉన్న భూమిలో ఎంత పంట రాగలుగుతుందో, అంత పంట తీసే ప్రయత్నం చేయాలిగాని — భూములు పంచండి, భూములు పంచండి అని ఏదో నినాదం తీసుకొని, ఆ నినాదంతో ఒకరిపైన ఒకరు ఓవర్ టేకింగ్ చేసుకొంటూపోతే, అది దేశానికి శుభనూచకం కాదు మన ప్రభుత్వం జనరల్ గా ఒక డిసిషన్ తీసుకోవాలి ఫార్మెస్ట్ ఎక్స్ పర్ట్స్, ఎగ్రికల్చరల్ ఎక్స్ పర్ట్స్, వెటరినరీ ఎక్స్ పర్ట్స్ — మొదలైన ఎక్స్ పర్ట్స్ అందరితో ప్రభుత్వం ఒక కమిటీని వేసి, అలాచించి, పూర్తిగా యీ సమస్యను పరిష్కారం చేయాలి ప్రతినిత్యం ఎవరోఒకరు ప్రశ్న వేయటం, రిజల్యూషన్ వేటటం, స్పీచ్ ఇవ్వటం — పేపర్స్ లో పెద్ద ఎడ్వర్టైజ్ మెంట్స్ — ఏమి టిడంతా ? మనం అంతా పో చేస్తున్నామా — అనిపిస్తుంది మనం ఒకరినొకరు మోసం చేసుకొంటున్నామా ? దేశాన్ని మోసం చేస్తున్నామా? అందువల్ల ప్రభుత్వం దయచేసి ఎక్స్ పర్ట్స్ కమిటీని వేసివట్లయితే యీ దేశంలోని మూలసమస్యలు పరిష్కారమవుతాయని ఆశిస్తూ, విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య — అధ్యక్షా, వారికి కడుపునిండా తినటానికి ఉంది అందుచేత ఇతరులగురించి చాలా తేలిగ్గా మాట్లాడటానికి వీలవుతుంది

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 631.
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years.

మిస్టర్ స్పీకర్ — మీరు తీర్మానమును బలపరుస్తున్నట్లా? లేక వ్యతిరేకిస్తున్నట్లా?

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి — నా ఉపన్యాసంలోని భాగాలు యీ రిజల్యూషన్ మూవ్ చేసినవారికి అనుకూలంగా ఉంటే, వారు తీసుకోవచ్చును నాకేమీ ఆభ్యంతరం లేదు

శ్రీ కె. పున్నయ్య (పాండురు) — అధ్యక్షా, ఇవాళ చాలా పెద్ద పెద్ద విషయాలు చర్చించటం చాలా సంతోషమే అయితే మనం ప్రస్తుతం చర్చిస్తున్నటువంటి విషయం కేవలం బంజరుభూముల విషయం మాత్రమేనని నేను అనుకొంటున్నాను నిజానికి యీ విషయం పరిశీలన చేయవలసిన విషయమే ఈ మధ్య పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూగారు మనదేశంలో ఎంత జనాభా అయితే ఉన్నదో అన్ని సమస్యలు ఉన్నవని చెప్పారు మనదేశంలో సంపదగురించి ఆలోచిస్తే సంపద బ్రహ్మాండంగా ఉంది మన దేశంయొక్క నాగరికతగురించి ఆలోచిస్తే, ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలకంటే మించిన నాగరికత మనం ఒకప్పుడు అనుభవించిన సంగతి మనకు తెలుసు ఈ విధంగా మాట్లాడుకొంటే మనం ఎక్కడెక్కడకో పోతాము అవన్నీ ఎక్కడమిక్కా చాలా సంతోషంగా ఉంటాయి అవి చర్చకుతగ్గ విషయాలే కాని ప్రస్తుతం మన ముందు ఉన్నది చాలా చిన్న సమస్య అని నేను అనుకొంటున్నాను బంజరుభూముల విషయం మనఎదుట ఉన్నది ఈ బంజరుభూముల విషయమై ప్రభుత్వం ఏమీ పని చేయటం లేదా? అని ఒక ప్రశ్న బంజరుభూముల గురించి ప్రభుత్వం ఒక ప్రత్యేక సిబ్బందినిచేసి, ఆ కార్యక్రమమంతా ఒక సంవత్సరంలో చేయాలని నిర్ణయం చేయటం జరిగింది అసలు ప్రభుత్వం ఈ బంజరుభూముల పంపకానికి ప్రత్యేక సిబ్బందిని ఏర్పాటుచేసి, ఆ కార్యక్రమం ఒక సంవత్సరంలోపల పూర్తిచేయాలని నిబంధన పెట్టటం తప్పు అని నేను అనుకొంటున్నాను ప్రభుత్వం ఈ విధంగా ఖచ్చితమైన కాలనిర్ణయం చేయటంబట్టి సమస్యలు ఎక్కువై నాయి. సెటిల్ మెంట్ డిపార్టుమెంట్ కూడా ఈ ఎస్టేట్స్ ఎబాలిషన్ అయనతర్వాత — ఈ సెటిల్ మెంట్ జరగటానికి 4, 5 సంవత్సరాలు పైను ఏర్పాటుచేయటంవల్ల అసలు సెటిల్ మెంట్ వ్యవహారం ఎటుప్రక్క తేలకుండా ఉంది ఇంకా చాలా విషయాలు పరిష్కారం కాకుండా ఉన్నాయి. అలాగే బంజరుభూముల సమస్యనుకూడా ఒక సంవత్సరంలో పరిష్కారం చేయాలని చెప్పటం జరిగింది అందువల్ల అవి పరిష్కృతం కాకుండా ఉండిపోవటం జరిగింది దీనికి కొన్ని సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి. అబ్ జక్స్ నబుల్

632 22nd November 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

అయినవాటికి విచారణజరిపించాలని, అబ్ జక్షన్ బుల్ గా లేనటువంటివాటికి ఎస్టేట్ మెంట్ జరిపించాలని సిద్ధాంతం ఉంది అబ్ జక్షన్ బుల్ అయిన కేసులను ఒక్కొక్కటి పరిష్కారం చేయాలంటే కనీసం 4, 5 మాసాలైనా పడుతుంది ఒక్కొక్క కేసు పరిశీలించి అబ్ జక్షన్ న్ని ఆన్ లైన్ వెర్షన్ చేసి, ఎంక్వయిరీ చేసి తుదినిర్ణయం చేయాలంటే కనీసం ఆరుమాసాలు పడుతుంది అటువంటిప్పుడు ఒక సంవత్సరం లోపల మీరంతా ఈ సమస్య పరిష్కారం చేయాలని నిర్ణయం చేయబట్టి ఈ ఎస్టేట్ మెంట్ సందర్భంలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి మా జిల్లాలో ఉన్న అనుభవం బట్టి చెబుతున్నాను బంజరుభూముల సమస్య కేవలం హరిజనులకు సంబంధించిన సమస్యగానే అలోచించటం జరుగుతున్నది శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు - అక్కడ ఉన్న హరిజనులకు బంజరుభూములు ఇప్పించి ఉంటే, అసలు సమస్య ఉండనే ఉండదు ఆ జిల్లాలో, హరిజనులలో నాలుగోవంతు మందికైనా బంజరుభూములు లభించినవా అన్న సందేహం నాకు ఉన్నది అక్కడ ఉన్నవారంతా పేదవారు ఆ జిల్లాకు సంబంధించినవారు అన్ని కులాలకు సంబంధించిన landless labour గానే ఉన్నారు కాబట్టి బంజరుభూముల సమస్యను కేవలం హరిజనులకు సంబంధించిన సమస్యగా భావించుకొని, దానికి విపరీతమైన అభిప్రాయాలు తెలియజేయటం సరైనది కాదు కొందరు సభ్యులు ఈ సిపాయిలు, జవాన్లతోసం ప్రభుత్వం ఎస్టేట్ మెంట్ అంతా ఆపేశారనే అభిప్రాయం తెలియచుటం జరిగింది కాని ప్రభుత్వం fresh applications తీసుకోకూడదనే తాఫీదు ఇచ్చింది “old cases ఆపకూడదు, old cases dispose off చేయండి, fresh applications తీసుకోవద్దు” అని ప్రభుత్వం G O ల ద్వారా కలెక్టర్స్ కు instructions ఇవ్వటం జరిగింది fresh applications తీసుకోకూడదనే సిద్ధాంతం అందరూ అంగీకరిస్తున్నటువంటిదే బ్రహ్మాండమైన త్యాగాలుచేస్తూ దేశరక్షణకు పాటుపడుతున్న జవాన్లకు భూమి ఇవ్వకూడదనటానికి ఎవరికీ తాహతు, అర్హతలేదు ప్రభుత్వం అన్ని విషయాలు అలోచించి fresh applications తీసుకోకూడదని ఖచ్చితంగా తాఫీదులివ్వటం జరిగింది “old cases dispose-off చేయండి” అని చెప్పటంలో కొన్ని లావాదేవీలు ఉన్నవి “old cases” నిర్వచనంలో ఉన్న చిక్కులనల్ల, స్థానికాధికారులు అసలు ఎస్టేట్ మెంట్ అంతా stop చేయటం జరిగింది. “old cases” అన్న G O మన మంత్రిగారి దగ్గర ఉండే ఉంటుంది-వారు తమ జవాబులో చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను. ఆ G. O.లో కొన్ని కేటగిరీస్ ఏర్పాటుచేయాలి-“రేపు ఎస్టేట్ మెంట్ చేస్తారు” అన్నది కూడా అగిపోయింది ఎంక్వయిరీ జరిపించిన తర్వాత

కొన్ని objections వస్తాయి ఆ objections విచారణ కొరకు కొంతకాలం జరిగిపోతుంది అదంతా జరిగి విచారణ అంతా పూర్తయి డిస్ పోజ్-ఆఫ్ చేస్తున్న పరిస్థితిలో ఈ “ban” అన్నది రావటం జరిగింది ఇక ఎసైన్ మెంట్ stop అన్న అభిప్రాయంతో స్థానికాధికారులు ఒక విపరీతమైన వాదన తీస్తున్నారు కొన్ని కేసులు గురించి చెబుతాను—మా జిల్లాకు సంబంధించి ఒక పబ్లిక్స్ లర్ కేస్ లో “conver- sion of porambores into ayacuts” గురించి తహశీల్ దార్ కలెక్టర్ గారికి వ్రాశారు—అది R D O ద్వారా వెళ్ళాలి—R D O దగ్గర చూడు నాలుగు మాసాలు పట్టింది చివరకు కలెక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళింది కలెక్టర్ గారు “conver- sion of porambores into ayacuts” అని ఆర్డర్స్ పాస్ చేసి, ఆ కాగితం తహశీల్ దార్ దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు ఈ “ban” అన్నది వచ్చింది ఆ ఆర్డర్ ఒక నెల క్రిందటనే వచ్చిఉంటే ఎసైన్ మెంట్ జరిగిపోయి ఉండును కాని దురదృష్టవశాత్తు మన ban వల్ల ఆ case ఆగిపోయింది “అది old case క్రింద—ఎలా అవుతుంది” ప్రస్తుతం ఉన్న G O ప్రకారం దానిని fresh case క్రింద తీసుకొన్నాము కాబట్టి, ఇవ్వటానికి వీలులేదు” అని అంటున్నారు ఇంకో కేసు సంగతి చెబుతాను— P W D వారి abandoned tank ఉన్నది దాని ప్రక్కన నాగావళిఛానల్ నెడుతున్నది దానిద్వారా అక్కడ నీరు తీసుకోవటం జరుగుతున్నది అది aban- doned tank అని ఇదివరకే declare అయి ఉంది. P W D. వారు ఇది “no objection” సర్టిఫికేట్ ఇస్తే ఎసైన్ మెంట్ ఇస్తామని తహశీల్ దార్ అన్నారు “no objection” సర్టిఫికేట్ కోసం P W D ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజీ నీర్ క్రింది ఆఫీసర్స్ దగ్గరకు వెడితే, అక్కడ సర్టిఫికేట్ రావటానికి కొంతకాలం పట్టింది చివరకు “no objection” సర్టిఫికేట్ “obtain” చేసిన తర్వాత— ఎసైన్ మెంట్ ఆగిపోయింది అది old case క్రిందకు వస్తుందా? రాదా? పాల కొండ తాలూకాలో ఇలాంటివి 15 కేసులు ఉంటాయి ఆ 15 కేసులు dispose- off చేస్తే సరిపోతుంది వాటన్నింటికీ “no objection” సర్టిఫికేట్స్ obtain చేయటం జరిగింది objection లేనప్పుడు అలాంటివన్నీ dispose-off చేయ వచ్చును కాని ban అని చెప్పి క్రింది అధికారులు చెబుతున్న అభిప్రాయాలు, ప్రభు త్వం యొక్క ప్రతిష్టకు భంగం కలుగజేసే రీతిగా ప్రచారానికి వస్తున్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు “fresh appl cations తీసుకోవూడదని, పాత కేసులు ఏవైతే ఇదివరకు విచారణచేసి ఎసైన్ మెంట్ చేసే స్టేజ్ లో ఆగిపోయాయో, అలాంటికేసులను వెంటనే dispose-off చేయవచ్చునని” తాఖీదు ఇస్తే ఈ సమస్య పరిష్కారం అవు తుందని నా అభిప్రాయం రాజకీయ బాధితులను గురించికూడా గౌ సభ్యులు కొన్ని

634 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution.- Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor with- in a period of two years*

అభిప్రాయాలు చెప్పారు అట్లాంటి అభిప్రాయాలు చెప్పటం శోచనీయమైన పరిస్థితి అని నేను అనుకొంటున్నాను వారికి రాజకీయ బాధితుల ఎడల ఇంత అక్కసు ఏమిటి? వారు దేశానికి నేపచేయటం లేదా? వారు దేశ స్వాతంత్ర్యపోరాటములో పాల్గొనలేదా? దేశ సేవచేసి, స్వాతంత్ర్యపోరాటంలో పాల్గొన్నవారికి భూములు ఇవ్వకూడదని చెప్పటం శోచనీయమైన పరిస్థితి అది హరిజనుల పేరుతో జరగడ మన్నది చాలా బాధాకరమైన విషయము అది మేము అంగీకరించలేక పోతున్నా మని స్పష్టంగా తెలియజేస్తున్నాను హరిజనుడు రాజకీయ బాధితులకు భూములివ్వ కూడదని చెబుతున్నాడు అన్న భావం మాత్రం తీసుకోకూడదు

శ్రీ జి. బాపనయ్య — హరిజనులు చేస్తున్న భూములు రాజకీయ బాధితులకు ఇవ్వవద్దని చెబుతున్నాము

శ్రీ కె. పున్నయ్య — Rulesలోనే, Harian encrocherగాని landless encroacherగాని ఉంటే అలాంటివాళ్ళను తొలగించి రాజకీయ బాధితులకు యివ్వాలని చెప్పిన సిద్ధాంతం ఎక్కడా లేదు ఖచ్చితమైన తాఖీదులు యిది వరకు యివ్వబడినాయి అలాంటిది ఏదైనా ఉంటే ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావచ్చును వాటిని పరిష్కారం చేసేందుకు పీలు అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — గివర్నమెంటు లెక్కలలో, హరిజనులుగాని, మరెవరైనాగాని occupy చేసి ఉంటే— కాంగ్రెసువాడు నేను జైలుకు వెళ్ళవచ్చాను అని apply చేస్తాడు అప్పుడు జైలుకు వెళ్ళవచ్చినవారికి యివ్వమంటారా లేక అంతకుముందు ఉన్నవాడికి యివ్వమంటారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి — Theoretical questions ప్రభుత్వానికే answer చేయడం కష్టం పున్నయ్యగారు ఎట్లాచేస్తారు? Specific instructions ఉంటాయి. ఎవరైనా occupationలో ఉంటే— అలాంటివి political sufferersకు యివ్వకూడదు అదే యివ్వాలని ఏమి ఉన్నది, విశాలమైన భూమి ఉన్నది అతనినే తొలగించి యివ్వాలని ఎక్కడ ఉన్నది? Specific instructions యిచ్చాము. సాగులో ఉంటే చాలు Rare cases లకు ఒకటి ఉంటే అదిపట్టుకు చెపితే ఏమి లాభం?

శ్రీ కె పున్నయ్య — రెండవది, హరిజనులకు బంజరు భూములు యిచ్చి నప్పటికీ వారు సాగుచేసుకోలేరు వ్యవసాయం అంటే యిది ఒక పెద్ద industry సామాన్యమైనది కాదు ఈ industryని నిర్వహించడం సాధ్యం కాదు పేద వారు చేసుకోలేరు అని ఒక అభిప్రాయం ఉన్నది చేసుకోలేరుకాబట్టి వారికి యివ్వ కూడదనే సిద్ధాంతం వచ్చినది మొట్టమొదట అందరు యిలాంటి పరిస్థితిలో ఉన్న వారేనని నేను అనుకుంటున్నాను ఎక్కడో కొంతమంది landlords తప్ప చిన్న చిన్న రైతులు, పేదవాళ్ళు అంతా నెమ్మది నెమ్మదిగా భూములు ఆక్రమించుకొని, పట్టాలు సంపాదించారు లేకపోతే Land Encroachment Act రానేరదు ఈ విధంగా occupy చేసినవాళ్ళ rightsను protect చేసేదానికొరకే Land Encroachment Act సృష్టించబడింది పెద్ద రైతులు అనబడేవారు చాల మంది ఆవిధంగా భూములు ఆక్రమించుకొన్నవారే వారికి rights protect చేశారు Protect చేసినతరువాత పట్టాలు యివ్వడం జరిగింది దానికి తగినటు వంటి సలహాలు చెప్పితే బాగా ఉంటుంది. వ్యవసాయం చేసేటటువంటి పరిస్థితిలో ఉన్నార అంటే — వారికి land improvement loans ఉన్నాయి తక్కువ loans ఉన్నాయి Subsidy Well Schemes ఉన్నాయి ఈ సౌకర్యాలు వారికికూడ యివ్వవచ్చునని సలహాలు యిచ్చి ఉంటే బాగుంటుంది (Interrup- tion) విరికికూడ అవకాశం ఉన్నదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు నేను తాసిల్దార్తో మాట్లాడినాను Collectorతో మాట్లాడినాను అలాంటి అవకాశములేదని వారు చెబుతున్నారు D ఫారమ్ పట్టాలు యిచ్చారు అవి permanent pattasగా పరిగణించడానికి వీలులేదు కాబట్టి అటువంటి సౌకర్యాలు కలిగించడానికి వీలులేదని వారు చెబుతున్నారు మంత్రిగారు యిప్పుడు చెప్పిన అభిప్రాయం చాల సమంజస మైనది వారు ఖచ్చితమైన instructions క్రింది అధికారులకు యిస్తే బాగా ఉంటుంది చాలమంది హరిజనులు ఈ assignment scheme క్రింద భూములు సంపాదించుకోవడం జరిగింది వాటన్నిటికీ D Form Pattas యివ్వడం జరి గింది అవన్నీ cultivation చేయడం జరిగింది వారు వ్యవసాయం చేయకపోతే బుల్లి బాబుగారిలాంటివారో లేక పెద్దపెద్ద రైతులు వారిదగ్గరకు వెళ్ళి మీరు వ్యవ సాయం చేసుకోలేరు కాబట్టి మాకు యిచ్చే యిండి అని nominal rates యిప్పించి వారి భూములు తీసుకోవచ్చును అందుచేత వారికి యిచ్చిన 2 ఎకరాలు మూడు ఎకరాలు వ్యవసాయం చేసుకోడానికి తగిన సౌకర్యాలు కలుగజేస్తే సంతో షంగా ఉంటుంది ఈ విషయంలో పెద్ద తర్జనభర్జన చేయవలసిన అవసరం లేదు ప్రభుత్వం చేయవలసినదంతా చేస్తూ ఉన్నది కొన్ని కారణాలచేత assignment

636 22nd November, 1963 Non-Official Resolution, - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years

stop అయింది పెద్ద సిబ్బందిని ఏర్పాటు చేసుకున్నప్పుడు ఒక నెలలో కావలసిన enquiries నాలుగుమాసములు ఎందుకు తీసుకోవాలి రెవెన్యూ ఇనస్పెక్టర్లపైన తాసిల్దారులపైన ఎందుకు action తీసుకోకూడదు? Action తీసుకోనేదానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందా? వారియొక్క delay వల్లనే Assignment scheme అంతా ఆగింది కాని వీరు దరఖాస్తు పెట్టలేదు అనే సిద్ధాంతానికి ఏమీ అవకాశం లేదు అలాంటి కేసులు అన్నీ బాగా ఆలోచనచేసి, ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఎన్ని కేసులు ఉన్నాయో చూసి Every case can be decided on merits Fresh cases cannot be received Old cases can be disposed of on merits అని general instructions ఇచ్చి G Os పంపించితే ఈ సంవత్సరం పరిష్కారం అవుతుందని నేను అనుకుంటున్నాను మొత్తంమీద ప్రభుత్వం చేయవలసినదంతా చేస్తున్నది చేయకూడదనే సిద్ధాంతంలో ప్రభుత్వం లేదు చేయడానికి పూనుకుంటున్నది చేయగలుగుతున్నది Assignment scheme యింకా పూర్తికాలేదు కాబట్టి ప్రతిపక్ష సభ్యులను తీర్మానాన్ని ఉపసంహరించుకోవలసిందని ప్రార్థిస్తున్నాను

శ్రీ ఎస్. ఆర్. దాట్ల — అధ్యక్ష, మిత్రులు వేమయ్యగారు, సత్యనారాయణగారు స్రవేశ్ పెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను మా జిల్లాలో ఉన్న రకరకాల విషయాలలో కొన్ని మట్టుకుమాత్రమే చెప్పడానికి ఉన్న వ్యవధి సరిపోతుంది కాబట్టి కొద్దిమాత్రమే ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురాదలచుకున్నాను పోలవరం తాలూకాలో బీలుగుమిల్లి ఫిర్కాలో 12వేలు, జంగారెడ్డి కన్నాపురం మొదలైన ప్రాంతాలలో యించుమించుగా రెండువేల ఎకరాల భూములు ఉన్నాయి అందులో కాలనీలు ఏర్పాటుచేస్తామి అంటారు ప్రభుత్వం యింతవరకు ఏమీ చేయలేదు చుట్టుపట్ల గ్రామాలలో ఉన్న ప్రజలు ఆక్రమించుకొని తాత్కాలికంగా దున్నుకొంటామి అంటే అది చేయనీయరు. అందుచేత ఆ భూములు అలాగే ఉండిపోయినాయి అలాగే ఉండిపోవడంవల్ల రికార్డులు ఎలాగ తయారు అవుతున్నాయి అంటే — ఒక ఉదాహరణ చెపుతాను లక్ష్మణగూడెంలో సర్వే నంబరు 105 ఉన్నది అది assessed waste నోరుఉన్న పెద్దగైరు ఇది నాభుక్తంలో ఉన్నదని ఇంకొకరికి అమ్మివేశారు దస్తావేజు అయిపోయింది అది waste land కాదు అని 1500 మంది హరిజనులు దానిలో ప్రవేశిస్తే, ఆయన నాక్రియ దస్తావేజు ఉన్నదని కోర్టులో దాఖలుచేస్తే కోర్టుకూడ ఆ దస్తావేజు చూసి 1500 మంది హరిజనులను తొలగించివేసినది తీరాచూస్తే ఆ నంబరు పూర్తిగా

Non-Official Resolution -Asst- 22nd November, 1963 637
grniment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

గవర్నమెంటుయొక్క waste land ఆయనకు అమ్ముకోడానికి హక్కులేదు 20 వేల 30 వేల ఎకరాలు ఉన్నది కాలనీలు ఏర్పాటు చేయరు పేదలకు యివ్వరు అసలు చేయలేదని మిత్రులు ప్రసాదరావుగారు అన్నారు అసలు చేయలేదని కాదు, చేయవలసింది చేయలేదు 20 వేల ఎకరాలు ప్రభుత్వము పట్టించుకోక పోవడమువల్ల ఈ విధంగా బంజరుభూములు ఖాళీగా ఉండిపోవడం అనేది కళ్ళారా చూస్తున్న విషయం Taken over గ్రామాలు ఉన్నాయి ఉదాహరణకు పోలవరం తాలూకాలో ఉజ్జాయింపుగా 20వేల ఎకరాలు బంజరు భూమి ఉన్నది దానిని యింతవరకు సర్వే చేయించరు చేస్తున్నవారికి పట్టాలు యివ్వరు కొన్ని గ్రామాలలో మాత్రమే సర్వే జరిగింది అక్కడ ఏమి జరుగుతున్నది అంటే చిరకాలంగా సాగు చేసుకుంటున్నవారిని తొలగించి నోరుఉన్నవారు తమ పేరమంజూరు చేసుకుంటున్నారు పోలవరం తాలూకాలో తాలూకా headquarters ఆయిన పోలారం townలోనే 20 సంవత్సరాలనుంచి గొల్ల కలస్సుడు ముసలయ్య అనే అతను సాగు చేసుకుంటూ ఉంటే — సర్వే చేసినవారు గ్రామమునకు ఏకమై గ్రామమునకు పేర పట్టా చేశారు అది కలెక్టరుగారికి report చేయడం, స్థానిక M L A గారు చెప్పడం యివన్నీ చేసినందువల్ల pendingలో ఉన్నది అది గవర్నమెంటు level వరకు వస్తుంది అటువంటివి అశ్రద్ధ చేయబట్టే యిటువంటి అన్యాయాలు జరగడానికి అవకాశం కలుగుతోందని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకున్నాను ఉన్నతేరు బంజరు ఉన్నది ముఖ్యంగా గొల్లపాలెం ప్రాంతంలో ఉన్న భూముల సంగతి యిదివరకు నేను చెప్పడం, ఒక సారి గౌరవనీయులైన రెవెన్యూ మంత్రిగారు స్వయంగా C A D కంపెనీవారి దగ్గరకు వెళ్ళి చూసిరావడం జరిగింది కొన్ని వేల ఎకరాలు దానికి ప్రభుత్వం లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఇరిగేషన్ కాలవలు, drainage system ఏర్పాటుచేశారు అది పేదలకు యిచ్చి ఎకరం ఒకటికి 8 బస్తాలు మొదలు కొని 12 బస్తాలవరకు మక్తా తీసుకుంటున్నారు సాపైటీ పేరుతో, ఇదివరకు పెద్ద పెద్ద అగ్రహారీకులై లక్షలు కలిగి ఉన్నవారు పూర్వం పెద్ద అగ్రహారీకులు, ఈనాడు వారు అయినవారు సాపైటీ పేరుతో పెద్ద పెద్ద రైతులకు అంటకట్టడం జరుగుతున్న దనే సంగతి అందరకు తెలిసినదే అటువంటి పెద్ద పెద్ద భూఖండాలను ప్రభుత్వమే లక్షలకొలిది ఖర్చుపెట్టి Irrigation, Drainage ఏర్పాటు చేసినదానిని పేద రైతుకు యివ్వడం యిష్టంలేకపోయినా సిపాయిలకు యివ్వడంకోసం ఎందుకు నిర్ణయించలేదు? మళ్ళీ మొన్ననే leaseను పొడిగించడం జరిగింది ఇది చాల విచారకరమైన సంగతి అని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకున్నాను

638 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution:-* Assignment of cultivable waste-lands to the landless poor within a period of two years

అలాగే, ఆటప్రకారన వందలాది ఎకరాల బంజరుభూమివుంటే దానికి ప్రభుత్వం కాల్యాల త్రవ్వించి, అయిదారు కంపెనీలకు యిచ్చింది. ఆ కంపెనీలవారు ఏమి చేస్తున్నారు? ఎవరో నోరు వున్నవారు ప్రభుత్వాన్ని ఆశ్రయించి కంపెనీలు ఏర్పాటు చేయడం, మామూలుగా వేర్ ధనమేగానుండా, రైతునుండి లంచాలు తీసుకుని ఆ సంవత్సరం వారికుండనివ్వడం, మరుసటి సంవత్సరం వారిని వెళ్ళగొట్టి యింకొకరి నుండి షేర్ ధనం సంపాదించడం, లంచాలు తీసుకొనడం యీ విధంగా జరుగు తున్నది. అందుచేత అక్కడ ఏ రైతులైతే సేద్యం చేస్తున్నారో వారికి ఒక్కొక్కరికి రెండున్నర ఎకరాలచొప్పున పట్టాలుయిచ్చి, ఆ విధంగా పట్టాలు పొందినవారితో సాపైటిగా ఏర్పాటుచేసినట్లయితే, వారు కొంతవరకు ఆ ఫలితాన్ని పొందడానికి ఆవకాశ ముంటుంది లేకపోతే, యీ బంజరు భూములను కంపెనీలు, సాపైటిల పేరుతో నోరుగలవారు మాత్రమే వుపయోగించుకుంటారని మనవిజేస్తున్నాను, గొల్ల పారెముకు సంబంధించినవారు ప్రభుత్వానికి ఒక పిటిషన్ పెట్టుకున్నారు అది పరిశీలనలో వున్నదనుకుంటూను అక్కడ యింపుమించు రెండువందల ఎకరాలు de-forest చేసి రాజకీయబాధితులకు యివ్వడం జరిగింది అక్కడ ఒక్క తుప్పలేదు మొత్తం రమారమి రెండువేల ఎకరాల చక్క చిన్న చెల్లుకూడా ఏమీ లేవు ప్రభుత్వానికిగాని, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకుగాని దమ్మిడికూడా రాబడి లేదు అక్కడి పేదప్రజలు గత నాలుగైదేళ్ళుగా పట్టాలు యివ్వమని ఆందోళన చేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం వారిదేమీ పట్టించుకొననుండా de-forest చేసి రాజకీయబాధితులకు యిచ్చివేశారు ఎక్కడెక్కడయితే ఫారెస్టుప్రాంతంగా లెక్కలలో వుండి, ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుకు ఏమాత్రం ఆదాయం రాకుండా వుంటుందో, ఆ ప్రాంతాన్ని వెంటనే de-forest చేసి పేదప్రజలకు పట్టాలుయిస్తే అధికోత్పత్తికి చక్కని ఆవకాశం కలుగుతుందని, ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టిలోకి తీసుకోవాలని మనవిజేస్తున్నాను దానివలన అధికోత్పత్తికి దోహదం చేసినట్లవుతుంది, ప్రభుత్వానికికూడా ఎంతో ఆదాయం వస్తుంది కనుక యీ విషయంలో వెంటనే శ్రద్ధ తీసుకొనవలసిందిగా మరొకసారి ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను

ఇకపోతే, కొల్లేరు భూముల విషయమున్నది. కొల్లేరు భూములగూర్చి తమ కందరకూ తెలుసు అందులో రెండు రకాలున్నాయి స్థిరంగావున్న భూములలోని రైతులు యింజనులు పెట్టుకోవడం చేత, కొంతమంది పలుకుబడి, డబ్బుగల వారు మేము...లుస్తాం అని ఎకరానికి 8 బస్తాలవరకు తీసుకుంటూ కొల్లేరు భూములలోను, సాపైటిలలోవున్న రైతులును, ఏకసాలోకు లీజుకు తీసుకున్నవారిని exploit చేస్తున్నారు కనుక అక్కడ మనిషి ఒక్కొంటికి రెండున్నర ఎకరాలు చొప్పున

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 639
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

పట్టాలుయిచ్చి, వారు యింజనులు కొనుక్కొనడానికిగాను తగు ఆర్థిక సహాయము ప్రభుత్వం కలుగజేసినట్లయితే నోరుగల భూస్వాములనుండి యీ పేదరైతులను రక్షించినట్లు ఆవుతుందని తమద్వారా ప్రభుత్వమునకు మనవిజేసుకుంటున్నాను. ఇంక, ఏకే సాలో భూములున్నాయి ఇవి ఎప్పుడు మునిగిపోతాయో, ఎప్పుడు తేలతాయో తెలియదు కాని, ప్రతి సంవత్సరము పండుతాయి చాలా సారవంతమైనభూములు 25 బస్తాలవరకుకూడా పండుతాయి పట్టాలు యివ్వవలసిందిగా అక్కడివారు శరతరాలుగా అడుగుతుంటే యిస్తామని చెప్పడంతప్ప యివ్వడం మాత్రం జరగడంలేదు ఈ సంవత్సరం నేను భూస్వాములను, కాంగ్రెసు పెద్దలను ఆశ్రయిస్తే నాకు వస్తుంది ఆ తరువాత సంవత్సరం మళ్ళీ రాదు అందువలన ఒక సంవత్సరం చేసినతర్వాత వారు తిరిగి పొందడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది ఎవరైనా తిరిగి వారికి తెప్పించియిస్తాము అని అంటే వారికి ఎకరానికి 4, 5 బస్తాలవరకు యివ్వవలసి వస్తున్నది చిరకాలంగా అక్కడ సాగుచేస్తున్నట్లుగా కరణంగాఁ జిల్లాలో, మునశుబుగారి జిల్లాలో, కలెక్టరు జిల్లాలో వారు వుంటున్నప్పటికి తమకు ప్రతిఫలం పోతుండేమోనని స్థిరంగా వీరికి పట్టాలు యిప్పించే ప్రయత్నాలేమీ చేయడంలేదు సాపైటిలకు అప్పులు యివ్వడంలేదు, సాపైటి మెంబర్సుకు అప్పులు యివ్వడంలేదు కాని, సాపైటిలో పెత్తనంచేసేవారి స్వాధీనానికి మాత్రం యివి వుపయోగపడుతున్నాయని మనవిజేస్తున్నాను కనుక అక్కడ చిరకాలంగా సాగుచేస్తున్నవారికి పట్టాలుయిచ్చి, పట్టాలు పొందినవారిని సాపైటిలుగా ఆర్గనైజ్ చేసి, వారికి అవసరమైన పెట్టుబడి పెట్టి అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుద్వారాగాని, కో ఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటుద్వారాగాని డైరెక్టుగా యీ పనులు చేయించి వారి యొక్క టెక్నికల్ అడ్వైజ్ తో వ్యవసాయం చేయిస్తే కొంతవరకు ఉపయోగం జరుగుతుందని నా ఉద్దేశం.

ఇంకొక చిన్న విషయం. రాజకీయబాధితులకు తప్పనిసరిగా భూములివ్వాలనే వారిలో నేనుకూడా ఒకడిని మా సోదరులయొక్క బాధ ఏమిటంటే - డబ్బున్నవారికి, పలుకుబడి వున్నవారికి యివి దక్కుతున్నాయితప్ప, నిజంగా కష్టపడినవారిదక్కడంలేదని దీనిని అవార్థంజేసుకోవద్దని మనవిజేస్తున్నాను పేదవారి స్వాధీనంలోనున్న భూమిని మేమేమీ చేయమని ముఖ్యమంత్రిగారే చెప్పారు పశ్చిమగోదావరి, తణుకు తాలూకా పెరవలి అనే గ్రామంలో 20 సంవత్సరాలనుండి సాగు చేసుకుంటున్న పేదవారిని వెళ్ళిగొట్టి గ్రామ మునశుకు యిచ్చారు కంటేరు అనే గ్రామంలో 16 సంవత్సరాలనుండి సాగుచేసుకుంటూ, పన్నులు, పెనాల్టీలు కట్టు

• 640 22nd November 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

కుంటున్నారు అది రికార్డులలో కూడా వున్నది అక్కడ కరణంగారు కాంగ్రెసు ముద్రతో వాటిని తీసుకున్నారు తమకందరికీ యీ విషయాలు తెలుసు భీమవరం తాలూకాలో దొడ్డనపూడి అనే గ్రామం వుంది 20 మంది పేదరైతులు 22 సంవత్సరాలనుండి అక్కడ సాగుచేసుకుంటున్నారు, వారినుండి కొత్తపల్లి చంద్రరాజు అనేవారికి యిచ్చేశారు ఆయన ఆపూరివాడుకూడా కాదు జువ్వపాలెంవారు ఆయన మిత్రులు రంగరాజుగారికికూడా ఆవిషయం తెలుసు 'బాబూ మేము ఎప్పటి నుండో చేసుకుంటున్నాం' అని, ఆ 20 మంది సత్యాగ్రహం చేస్తే వారిని జైల్లో పడేశారు జైలునుండి తిరిగివచ్చిన తరువాత అడిగితే మూడు సంవత్సరాలు ప్రభుత్వం అక్కడ పోలీసులను పెట్టారు ఆ మూడు సంవత్సరాలు పోలీసులకు, ఆ భూములపై ఆదాయం కంటే రెట్టింపు ఖర్చు అయినది కాంగ్రెసు యం ఎల్ ఎ, ఆయన రంగరాజుగారే ఆ విషయాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది కానీ, దురదృష్టవశాత్తు ఆ 20 మంది పేదరైతులు మాత్రం పోలీసువారి దౌర్జన్యంతో బయటనే వుండిపోవడం జరిగింది అసలు యీ కొత్తపల్లి చంద్రరాజు అసలైన కాంగ్రెసువాదా, ఫోర్వరీస్టా, అనే విషయం నాకు తెలియదుగాని, ఆయన కాంగ్రెసువాదికాదు, ఏమీ త్యాగం చేయలేదు, పోలీసుబలంతో యిలా చేస్తున్నాడు అని పశ్చిమగోదావరి జిల్లా అంతా చెప్పుకుంటున్నారు ఈ విషయంపై వెంటనే దర్యాప్తు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను, ఏళ్ళతరబడి సాగుచేస్తున్న పేదవారిని నెళ్ళగొట్టి ఎవరికో యివ్వడం న్యాయంకాదని, సరియైన అర్హతగల రాజకీయబాధితులకు, వారు ఏ పార్టీ వారయినా సరే, యివ్వమని మా వుద్దేశం

ప్లానింగ్ కమిషన్ చెబుతున్నది, మన నైక్రమాగారు చెబుతున్నారు,—మన దేశానికి పునాది భూసంస్కరణలు అని “మనకాళ్ళు బలంగా లేకపోతే వాళ్ళు ఎంత బలం సంపాదించినా, మెదడు ఎంత బలంగా తయారై నాలాభంలేదు కాళ్ళు బలంగా లేకపోతే పడిపోవడం జరుగుతుంది” అని వారే చెప్పారు ఆందుచేత ప్లానింగ్ కమిషన్ యొక్క సలహాను, నైక్రమాగారి సలహాను పాటించడం కొరకు పేద వారికి బంజరుభూములలో పట్టాలుయిచ్చి యీ సమస్యను పరిష్కరించి, అధికోత్పత్తికి దోహదం చేయమని కోరుతున్నాను మీరు ఏమి చేస్తామని చెబుతున్నారో దానిని వారికోసం, దేశంకోసం ఆచరణలో పెట్టమని ప్రార్థిస్తూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను

(శ్రీ) జి వెంకటేశ్వరులు (గురుజాల) — అధ్యక్షా, నందిగూడు తాలూకాలో సత్యవరం గ్రామంలో గుట్ట పోరంబోకులో దాదాపు 15 సంవత్సరాలనుంచి

Non-Official Resolution- Assi- 22nd November, 1963 641
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

తిమ్మసెట్టి వెంకమ్మ, కావాటి వీరయ్య అనువారలు ఆ భూముని పల్లింభూమిగా మార్చుకొని సేద్యం చేసుకుంటూ 10-11 బస్తాల ఫలసాయం తీసుకుంటూ జీవిస్తున్నారు. పెసరమిల్లి కాంతయ్య, ఆయన భార్య—వారు భయములకూడ స్కూలు మాస్టరులు పెసరమిల్లి కాంతయ్యగారి తల్లి కృష్ణవేణమ్మగారి పేరుతో మూడవవంతు రాఘవపురం గ్రామాధికారికి కట్టుకొని బి ఫారం 1372 ఫసలీలో పుట్టించారు. షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ వారు 60-70 సంవత్సరాల వయస్సుగల వృద్ధుడు ఎకరం మాగాణికి 270 రూపాయల పెనాల్టీతో సహా విధించడం, ఆ దరిమిల జమాబందీలో కూడ వారికి తెలియకుండా వుండడం, తరువాత షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ వారికి అధికారులచే దబ్బు గ్రామాధికారులు అడగకపోవడం, రెవిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు వెళ్ళి గొడ్డు వగైరా జప్తుచేయడం జరిగింది. ఆట్రేములో పెసరమిల్లి కాంతయ్యగారి తల్లి పేరుతో మూడవవంతు భూమికి 90 రూపాయలు వసూలు చేసే ప్రయత్నం భీభత్సంగా జరుగుతోంది. ఈ సమయంలో పిల్లల ముక్తి వెంకటేశ్వర్లుగారు, గౌరవ ఎం ఎల్ ఎ గారు గిరిజనులైన తిమ్మసెట్టి వెంకమ్మ, కావాటి వీరయ్యలను తీసుకువెళ్ళి నమస్కారము పెట్టించి మూడవవంతు అన్యాయంగా పెసరమిల్లి కాంతయ్యగారి తల్లి పేరుతో పెట్టించినారు. ఆ భార్యాభర్త లిరువురు ఉద్యోగస్థులు కాగితాలలో ఎట్లా ఉంటే అట్లా చూచుకోవలసిందేతప్ప యింకేమీ మాట్లాడడానికి లేదంటున్నారు. పిల్లల ముక్తి వెంకటేశ్వర్లుగారు పేదలపాట్ల షెడ్యూల్డ్ ట్రయిబ్స్ వారు 15 సంవత్సరాలనుంచీ చేసుకొంటున్న భూమిలో 3వ వంతు 1372వ ఫసలీలో కృష్ణవేణమ్మ పేరుతో పెట్టడం న్యాయంకాదు. 1371వ ఫసలీ బి ఫారం చూడమని చెబితే అదేమీ పీలులేదు అని.

మేము ఉభయాలను తహశీల్దార్ల దగ్గరకు వెడితే మౌకు యివిధంగా సంభాషణ జరిగింది. తహశీల్దార్ జిల్లా కలెక్టరుకు అపీలు చేసుకున్నాము. నేను అపీలు చేయించాను. వారు పెనాల్టీ రద్దు చేయిస్తామని చెప్పారు, అది జరుగవచ్చు. ప్రకమిడట వైనా ప్రభుత్వంవారు ఆ ట్రైలు తెప్పించుకొని విచారించి బి కృష్ణవేణమ్మ పేరుతో బుక్ చేయకుండా, అన్యాయం జరగకుండా చేస్తారని ఆశిస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ వెంకటేశ్వరరావు — అధ్యక్ష, ఈ సమస్యమీద చాలకాలం నుంచీ చిర్చ జరుగుతున్నది. బంజరుభూములను పేదలకు పంచిపెట్టాలనేది వున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో మొత్తం బంజరుభూమి ఎన్ని ఎకరాలు వుందో సేవిషయంలో ప్రభుత్వం వారు కూడ లెక్కలలో పొరపాటు ప్రకటించడం జరుగుతోంది. 1962లో మంత్రిగారు రెవిన్యూపద్ధి ప్రతిపాదిస్తూ 7 లక్షల ఎకరాల బంజరుభూములున్నాయని ప్రకటించి

642 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years*

చారు 1958లో అసైన్ మెంట్ రూల్స్ చర్చ సందర్భంలో కళా వెంకటరా గారు రెవిన్యూ మంత్రిగా వుండగా తెలంగాణాలో 30 లక్షల ఎకరాలున్నాయో అంద్రలో 12 లక్షల ఎకరాలున్నాయని— మొత్తం 42 లక్షల ఎకరాల బంజర్ భూములు పంపకానికి వున్నాయని ప్రకటించారు, 1961-62 రెవిన్యూ అడ్మినిస్ట్రేషన్ రిపోర్టులో యిచ్చిన లెక్కల ప్రకారం 10 లక్షల ఎకరాలు పంచిపెట్టటం జరిగిందనికూడా వ్రాశారు ప్రభుత్వం 10 వేలనుండి 20 వేలవరకు అదనంగా పంపక చేసినట్లు వ్రాసుకోవడం జరిగింది ఇప్పుడు ఆత్మవసరపరిస్థితి రావడం, పంపకాల ఆపుచేయడం అందరికీ తెలిసిన విషయమే రెవిన్యూ డిహాండు ప్రతిపాదించిననాడే 7 లక్షల ఎకరాలు వున్నాయని చెబితే యీనాడు 25 లక్షల ఎకరాలు యింకా అదనంగా వున్నట్లుగా తోస్తున్నది ఈ 25 లక్షల ఎకరాలగురించి ప్రభుత్వం ఏమి చెబుతుందో బోధపడడంలేదు వారిచ్చిన రికార్డును, మెటేరియల్ నుబట్టి యీ అంచనాకు రావలసిన వస్తున్నది అసలు ఎంతభూమి వుంది? ఇప్పటికైనా పరిశీలించాలి కల్పి వబుల్ లాండ్ ఎంత, ఆక్యుపేషన్ లో ఎంత, ఇప్పుడు పంపకానికి లావాకే అయిన భూమి ఎంత అనేది సరిగా పరిశీలించి సభ్యులకు తెలియజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను వరంగల్ జిల్లా సర్పంచేట తాలూకాగురించి చెప్పవలసి యున్నది అక్కడ ఫారెస్టు ఏరియా వున్నది చాలాకాలంనుంచి కోయలు దున్నుకొనే భూములు వున్నాయి అది రిజర్వ్ ఫారెస్టు కాదు ఖారిజ్ కాతాలు గట్ నంబర్స్, పోరంబోకులు— మున్నగు భూములు చాలకాలంనుంచి వారు దున్నుకుంటున్నారు ఎవరు ఎన్ని ఎకరాలు దున్నుతున్నారో రికార్డులేదు ప్రతి సంవత్సరంకూడ కోయలు ఆందోళన చేయడం, వీరు రికార్డులు తయారు చేస్తామని చెప్పినా ఎంతభూమి ఉన్నదో చెప్పలేక అంతభూమి కే శిష్టులు వనూలు చేస్తామని చెప్పినా జరుగుతోందేకాని పని జరగడంలేదు ఇంతవరకు వారికి పట్టాలు ఇవ్వకపోయినా ఎకరం దున్నుకొనేవాళ్ళి 2.5 కి ఎకరాలకువేసే శిష్టులుకూడ వేసినా వున్నాడేనని సందర్భాలున్నాయి ఏజన్సీ ప్రాంతం—కోయలునివసించే ఆదివాసి ప్రాంతానికి మైదానప్రాంతం ప్రజలు వెళ్ళి ఆక్రమించుకోవడం, కోయలను బేధించు చేయడం, పట్టాలొరకు ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోంది ప్రభుత్వంవారు అటువంటి ప్రాంతాలలోకి బయటివారిని రానీయం, బయటివారికి పట్టాలు ఇవ్వడం అని ప్రకటిస్తూ జి. ఓ. యిచ్చారు అటువంటివారికి కూడ మత్తి పట్టాలు ఇవ్వడం జరుగుతోంది ఇటువంటివి చాల వున్నాయి. వీటిని గురించి ఆలోచించాలి పాపయ్య పేట అనే గ్రామం ఉన్నది అక్కడ ప్రభుత్వ

భూమి వేయి ఎకరాలు వున్నది 20 సంవత్సరాలక్రిందట కొంతమంది కట్టేదాగ్లకు వారిభూములు మైసూరులో తీసుకున్నామని కాంపెన్సేషనుక్రింద ఆభూమి యిచ్చామని ప్రభుత్వంవారు ప్రకటించారు. ఇదే ప్లోర్ మీదనుంచి ఒక ప్రక్క సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ పట్టాదాగ్లనుంచి మేము భూములు లీసుకోలేదు వారికి కాంపెన్సేషన్ సమస్య లేదు అని స్పష్టంగా చెప్పారు ఆ వేయి ఎకరాలలో దున్నుకుంటూ వున్న వందలాది కుటుంబాలకు 145 ప్రాసీడింగ్స్ పెట్టి - వారికి పోసిండా చేయడం జరిగింది 145 ప్రాసీడింగ్స్ డ్రాప్ అయినాయి ఆ భూములు పడవాయి పడి వున్నాయి కాంపెన్సేషనుగా పొందినవారికి ఆక్రమించుకోడానికి, వెనుకనుంచి దున్నుకొంటున్నవారు ఆక్రమించుకోడానికి అక్కడకు ఎప్పటికైనా పోతారు ఏ సందర్భంలోనైనా అక్కడ తగాదాలు రావచ్చు ఇది ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చాము ఇంతవరకువూడ పరిష్కారం కా లేదు It has been said that it was not given as reserve forest, but it was given as compensation It should be rectified రాజకీయబాధితుల విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు చెబుతూ ఎవరైనా సాగుచేస్తున్న భూమిని రాజకీయబాధితులకు ఇవ్వడానికి వీలులేదు, సాగులోలేని భూములను మాత్రమే ఇస్తాము అన్నారు నరసన్న పేట తాలూకాలో నరసన్న పేట గ్రామంలో వారిజనులు సేద్యంచేస్తున్న భూమిని రాజకీయబాధితులకు ఇచ్చారు వారిజనులు దున్నుకుంటున్నట్లు రికార్డులో ఉంది మంత్రిగారికికూడా తెలుసు వారి possessionలోనే ఉందని అయినా ఇంతవరకు ఆర్డర్లు ఇవ్వలేదు. పోలీసు నహాయంతో వారిని తొలగించారు వారిమీద కేసులు పెట్టారు, జరిమానా వేయించారు విచారణలో ఆర్ డి వో పట్టా కాన్సిల్ చేయడానికి వ్రాసినట్లు తెలుస్తోంది ఎంతవరకు నిజమో తెలియదు, షటూర్, గిరిదావరులు అందరూ వారి గిరిదావరులతో ఉండిన బిప్పకున్నారు ఒప్పుకున్నప్పటికీ అట్లా జరిగింది అది ప్రభుత్వం ఇచ్చిన జి వో కుకూడా విరుద్ధమని మనవిచేస్తున్నాను బంజరుభూములను పేదలకు ఇవ్వాలని అంటున్నాము వాస్తవానికి పెద్దభూస్వాములు వాటిని అమ్ముకోవడం జరుగుతోంది ఇదివరకు ఎన్నో సార్లు అమ్ముకున్నట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చింది పిటిషన్లుకూడా ఇవ్వడం జరిగింది అయినా ఇన్ క్వయిరేషన్ జరగలేదు ఇప్పుటికికూడా వారి స్వాధీనంలోవున్న భూములు ఎన్నో వున్నాయి వాటిని ఎప్పుడు వేకరిస్తారు? ఎప్పుడు పేదలకు పంచుతారు? ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం ప్రతిపక్షాలవారు దీనిని రాజకీయప్రయోజనాలకోసం చేస్తున్నారంటున్నారు కాని అది వాస్తవంకాదు. కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తి కు వ్యతిరేకంగా గోపిడి గంగారెడ్డిగారు ముట్టాడారు పేదవారికి భూములిస్తే భూస్వాములై పోతారని ఆయన ఆనడం ఎంత

644 22nd November, 1963 *Non-Official Resolution - Assignment of cultivable waste lands to the landless poor within a period of two years*

వరకు సత్యమో ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు పెట్టి పంట ఉత్పత్తికి అన్ని సౌకర్యాలు కలిగిస్తామంటున్నారు కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు పెట్టేముందు ఆ భూములు పేదలందరికీ పంచిపెట్టాలి వారి నే సభ్యులుగా చేర్చి కో-ఆపరేటివ్ ఫార్మింగ్ సొసైటీలు పెడితే వారికి భూమి దక్కుతుంది తప్ప లేకపోతే ఇతర భూస్వాములే ఏ షేరుహోర్డర్ల రూపంలోనో చొరబడి వారిచేతి క్రిందకు తెచ్చుకుంటారు భూములు లేని పేదలకు భూములు దొరుకుతాయని నమ్మకం లేదు ఎన్నో ఉదాహరణలున్నాయి నరసన్నపేట తాలూకాలో దాదాపు 10, 15 వేల ఎకరాల భూమి ఇంకా పంపకం చేయడానికి లాయకీ అయినది ఉన్నది ఊట్ల మధ్యవాడలో కోయవారు 20 సంవత్సరాలుగా సాగుచేసుకుంటున్నారు అది రిజర్వ్ forestలో చేరడానికి ఆర్డర్లు ఇచ్చారు Outside the reserve forest ఉన్నదానిని కలిపి క్రొత్త ట్రైన్ ఏర్పాటుచేసి కోయవారు పొగుండా చేయడానికి ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి ఈ విషయం D F O గారి దృష్టికి తెచ్చాము మేము ఏమీ చేయలేము అంటున్నారు మధిర (?) తాలూకాలో కావేటి పల్లియ్య అనేరైతును 15 సంవత్సరాలనుంచి సాగుచేసుకుంటున్న భూమినుంచి తొలగించారు ఈ విషయం స్వయంగా సుందరయ్యగారికి పిటీషన్ ఇచ్చారు జప్తు అయినపంటను ఇచ్చారేకాని ఇంతవరకు భూమి ఇవ్వడం కాలేదు కమలాజేవిగారు యాక్టింగ్ అపోజిషన్ లీడరుగా ఉంటున్నప్పుడు అగ్రికల్చర్ మంత్రిగారికి పిటీషన్ ఇవ్వడం జరిగింది ఆలోచిస్తామన్నారు ఇంకా ఆలోచించలేదు వాటిని సత్వర పరిష్కారం చేయడం అవసరం దాని ఆవశ్యకతనుగురించి రెండువైపులనుంచి సభ్యులు చెబుతూనే ఉన్నారు ఈ సమస్యను ఏదోరకంగా తేల్చాలి రావణాసురుని కాష్టంగా ఉంచవద్దు

ఇట్టాగే ఉంచితే రాజకీయప్రయోజనాలకోసం అందరూ ఉపయోగించుకుంటున్నారు ఇందుకే ఈ తీర్మానం తీసుకురావడం జరిగింది దానిని withdraw చేసుకోవాలంటున్నారు. అందరముకలిసి unanimous గా pass చేసుకుందాము ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తిచేయగలరో చెప్పండి జవానులకు రిజర్వ్ చేయదలచుకుంటే కొంత చేయవచ్చును కళా వెంకట్రావుగారు మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఒక్క సంవత్సరంలో పూర్తిచేస్తామ అన్నారు సంజీవయ్యగారు 1961లో జనరల్ ఎన్నికలకుపూర్వమే సమస్య పరిష్కారం చేస్తామన్నారు అయినా ఇంతవరకు పరిష్కారం కాకుండానే ఉంటున్నది సంవత్సరమా, రెండు సంవత్సరాలా ఎప్పుడు పరిష్కారం చేస్తారు? తాలూకావారీగా, గ్రామాలవారీగా ఎంతెంత భూమి ఉన్నది?

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 645
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

ప్రతిసంవత్సరం ఇటువంటి భూములమీద వేలాది రూపాయలు పెనాఫ్టీగా కట్టుకుంటున్నారు. ప్రతి సంవత్సరం ఇది రైతులకు ఆదోళన కలిగించే సమస్యగా తయారైంది. ఈ సమస్యను ప్రభుత్వం తొందరగా ఎరిష్కరం చేయకపోతే ప్రజలపై నుంచి ఆదోళనకు కారణమవుతుందని ప్రభుత్వం గ్రహించాలి. దీనిని press చేయకుండా వదలిపెట్టాలని కాకుండా ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయాలని మనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య (బూర్గంపాడు) — అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు శ్రీ కొరిటాల సత్యనారాయణగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని నేను సంపూర్ణంగా గాలి పరుస్తున్నాను. ప్రభుత్వపక్ష సభ్యులమాటలు విన్నదగ్గరనుంచి నాకు ఒక చిన్న సందేహం కలిగింది. రాజకీయ బాధితులకు బంజరుభూములు పంచిపెట్టాలని వారు అంటున్నారు. నిజంగా రాజకీయ బాధితులకు పంచిపెడుతున్నారా అంటే చాలా అనుమానం. ఖమ్మం జిల్లాలో మాన్వే గ్రామాలలో ఉప్పుదొంగతనం చేసి జైలుకు పోయివచ్చినవారు, బెల్లంముద్దలు ఎత్తుకునిపోయి జైలుకు పోయినవారు రాజకీయ బాధితులు, కోయలు, హరిజనులు కావు. చేస్తున్న భూములను ఒక సర్టిఫికేటు తెచ్చి ఆ భూములు మాకు కావాలని కూర్చుంటున్నారు, గవర్నమెంటు ఈ మధ్య భూములను పంచినామని అంటున్నారు. ఈ పంపకంలో పెద్ద భూస్వాములకు జమిందారులకు భూములు దొరికాయి. అంతవరకు సంతోషించవచ్చును. కోయలకు హరిజనులకు ఎక్కడా లభించలేదని ఘంటాపథంగా చెప్పవలసి ఉన్నది. మా ఖమ్మం జిల్లాలో బూర్గంపాడు తాలూకాలో ఒక్క నెంటు భూమికూడా హరిజనులకు దక్కలేదు. మనుగూరు తాలూకాలో మంచి రాజు అనే భూస్వామి 45 వేలకు గవర్నమెంటు భూమిని కొనుగోలుచేసి ఇంతకుపూర్వం ఇదే కాసనసభలో చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ ఒక చెరువు ఉన్నది. దానిక్రింద నాలుగువందల ఎకరాలు గట్టు నెంబరు కోయలు కావు చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు లెక్కలలో కావు చేస్తున్నట్లులేదు. ఆ భూస్వామి స్వంతంగా రెండు తూములు పెట్టుకున్నాడు. అది నేను రిపోర్టు చేయడంకూడా జరిగింది. జిల్లాకలెక్టరు ఇంతవరకు విచారించలేదు. బూర్గంపాడు తాలూకాలో టేకుల చెరువు ఉన్నది. మూడువందల కుటుంబాల కోయలు నాల్గు సంవత్సరాలనుంచి గట్టు నెంబరును అడవికిట్టి సాగుకు చేస్తుంటే అచ్చటి భూస్వాములు భూస్వామి తరపున అక్కడ SI, C.I. కుపాకులు తీసుకుని స్వయంగా ప్రతి సంవత్సరం కోయించడం జరుగుతోంది. అదే విషయం శ్రీమన్మోక్షమంత్రిగారికి వ్రాతపూర్వకంగా నాగిరెడ్డివరై రాలము ఇవ్వడం జరిగింది. కోయ

లకు భూములు లేక పోయినా పురువాలేదు, గోదావరి ఒడ్డు విరుచుకుపోవడంవల్ల వారి ఇళ్ళు కొట్టుకుపోయాయి, ఇళ్ళు కట్టుకునేందుకై నా స్థలిం ఇవ్వాలని కొండా య గూడెంలోని బె స్తులు మూడు సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారు దానిపై పెద్ద rioting కూడా జరిగింది ఇంట్లు కట్టుకోడానికి బీదవారు వెళ్ళేసరికి భూస్వాములుచచ్చి కర్రలుతీసుకుని యుద్ధం చేశారు కొద్దుకుపోయినతరువాత అది పట్టాకాదు, గవర్న మెంటుభూమి అని తేలింది తేలినతరువాత ఇంట్లు కట్టుకోడానికి పర్మిషన్ కోసమై కలెక్టరువద్దకుపోతే ఫారెస్టు ఆఫీసరువద్దకు వెళ్ళాలి అంటాడు పారెస్టు ఆఫీసరువద్దకు వెడితే రివెన్యూబోర్డునుంచి ఆర్డరు తెచ్చుకోవాలి అంటాడు, మూడు సంవత్సరాలుగా తిరుగుతున్నా గత్యంతరం లేకుండా ఉన్నది చిట్కడుగుంట అనేభూమి కొరకు బె స్తుగూడెం గ్రామములలోని పరిస్థితి అది కొండా య గూడెంలో వారిజ

లు గవర్న మెంటు భూమి కావుననే మున్నగు అక్కడ ఒక భూస్వామి ఉన్నాడు ఆ ఊరిలోనికి చకువులు రావడానికికాని మనుష్యులులోపలనుంచి బైటకు రావడానికి గానిలేదు అది మొత్తం తన పట్టాగా ఆక్రమించుకున్నాడు అతనిపై ఒక విచారణ కమిటీవేసి విచారణ చేసి తెలుస్తుంది పేదవారికి రెండున్నర ఎకరాలు తరి, అయి డెకరాలు మొట్ట అని గవర్న మెంటు జి. వో పాస్ చేసినారుకదా! బూర్గంపాడు తాలూకాలో ఎన్నిసందల ఎకరాల గవర్న మెంటు భూమిని భూస్వాములు ఆక్రమించుకున్నది స్పష్టంగా తేలిపోతుంది పట్వారీలు కొన్ని లెక్కలలో చూపకుండాను తహశీలుకుకూడా తెలియకుండా జరుగుతున్నాయి అది అడవి ప్రాంతముకనుక విచారించే దిక్కులేదు ఏ గ్రామానికి పోయినా అక్కడున్న భూస్వామి ప్రధానమంత్రి తరువాత వారే ప్రధానమంత్రి అనిపించుకుంటారు. ఈ విషయాలను ఎప్పటికీ వుడు అక్కడున్న ఆఫీసరుకు చెప్పినా వారు చెవిని పెట్టడములేదు ఎందుకంటే వారికి డబ్బులు దొరుకుతూ వుంటాయి కొత్త గూడెం ప్రక్కన ఇల్లెందు తాలూకాలో కొంతభాగము, పాల్యంచ తాలూకాలో కొంత భాగములను కలిసి గవర్న మెంటు భూములు వున్నవి. అక్కడున్న పెద్ద భూస్వాములు రాత్రి గాన్ తైట్టు పెట్టుకొని అడవినికొట్టి మామిడితోటలు వేసుకొంటూవుంటే ప్రభుత్వము ఎక్కడ చూస్తున్నది ? కాని 2 సంవత్సరాలనుంచి కాస్తుచేస్తున్న పేదలకు పట్టాలు ఇవ్వలేదు రాజకీయ బాధితులు అడ్డము వస్తారు లేకపోతే జి ఓ లు అడ్డమువస్తాయి ఆ అడవినికొట్టి మామిడితోటలు వేస్తువుంటే ఈ చట్టాలు ఎక్కడకు పోతున్నవని అడుగుతున్నాను. ఇది అక్కడున్న తహశీలుదారుకు, కలెక్టరుకు తెలియపరచడము జరిగింది ముద్రాను అక్షరము అనుసరించి చాకి నోటీసులు ఇస్తున్నాము అని అంటున్నారు ఆ భూస్వాములు 1952 సంవత్సరాలనుంచి కాస్తుచేస్తున్నటుగా రికార్డులో వ్రాసుకొన్నారు ఇది జరిగి

4 నెలలు అయితే 12 సంవత్సరాలనుంచి కాస్తుచేస్తున్నట్లుగా తహశీలులో రికార్డును తయారుచేసుకొన్నారు 4 సంవత్సరాలనుంచి సాగుచేస్తున్న కోయలకు పట్టాలు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను కోయలు, వారిజనులు ఇట్లుకట్టుకోడానికికూడ పెర్మిషన్ ఇవ్వకుండా మొండివై ఖరీది ఈ ప్రభుత్వము ఆవలంబిస్తోంది. 2, 3 సంవత్సరాలనుంచి కాస్తులోవున్న హరిజనులకు, కోయలకు వెంటనే పట్టాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం కల్పించాలని, ప్రభుత్వభూములు ఎవరెవరు ఎంత ఆక్రమించుకొన్నారో ఒక కమిటీ వేసి విచారించాలని కోరుతున్నాను బూరుగంపాడు తాలూకాలో ఒక గ్రామము వుంది అక్కడ ఒక పట్నారీ వున్నాడు ఆతడుచేసేదురంతము అంతిఇంతి కాగు ఒక్కొక్కరైతుదగ్గర 20/- లు, రు 30/- లు వసూలు చేస్తాడు తహశీలులో ఒక పావలా జమకడతాడు ఏమిటంటే గవర్నమెంటు భూములు వాళ్ళందరికీ పంచి పెడతామని అంటాడు ఈ విధముగావందలు, వేలు రూపాయలు కాజేస్తున్నాడు ఆతని పేరు ఎల్లయ్య కొండాయగూడెంలో పట్నారీ వున్నాడు ఆతడు 3 పేరులలో చలామణి అవుతున్నాడు గొట్టు నంబర్లన్నీ రైతులకు, భూస్వాములకు అమ్ముతూ ఆ అగ్రిమెంటులో ఒక పేరు వ్రాస్తాడు తహశీలులో ఇంకొక పేరు వుంటుంది రైతులదగ్గర అప్పులు తెచ్చుకొంటున్నపుడు ఇంకొక పేరు వ్రాస్తాడు ఇలా 3 పేరులతో చలామణి అవుతున్నాడు 3 పేర్లతో దగాచేస్తూ, ప్రభుత్వ భూములను అమ్ముతున్నాడని తహశీలుదారుకు, కలెక్టరుకు తెలియపరచడం జరిగింది ఇక కొండాయగూడెం రాజు వున్నాడు అక్కడ గోదావరిలంక అని వుంది దానిని 25 సంవత్సరాలనుంచి ఈ రాజు కాస్తుచేస్తున్నాడు అది 300 ఎకరాలు గోదావరిఅనగలి ఒడ్డునవున్న వాడని అట్లుగా చల్లరించమంటే ఇవతలవారికి రకం కడుతున్నానని చెబుతాడు ఇవతరవై వువారు అడిగితే భద్రాచలం తాలూకావారికి కిస్తు చెల్లిస్తున్నానని తప్పించుకొంటాడు దీనికి సంబంధించి నేను తెలుగులో ఒక ప్రశ్నను పంపిస్తే సమాధానం గోదావరి చెరువు అనేది ఎక్కడా లేదు- అని ఇంగ్లీషులో సమాధానము ఇచ్చారు 'గోదావరి లంక' అని తెలుగులో స్పష్టముగా వ్రాసి ఇచ్చాను కాబట్టి ఒక కమిటీనివేసి విచారించాలనికోరుతూ, ఈ తీర్మానాన్ని బలపరచుతూ విరమిస్తున్నాను

శ్రీ కె నారాయణరెడ్డి —అధ్యక్ష, గోపిడి గంగారెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ వ్యవసాయకులీలకు బంజముభూములిస్తే ఆమాంతముగా వారు భూస్వాములు

648 22nd November 1963 Non-Official Resolution.- Assignment of cultivable wastelands to the landless poor within a period of two years

అయిపోతారని చెప్పారు వారికి అసలు వ్యవసాయకూలీల సమస్య అర్థమైనట్లు లేదు వ్యవసాయకూలీలకు సంవత్సరములో 4 మాసములు మాత్రమే పని వుంటుంది దానికి కూడా చాలీచాలని కూలి దొరుకు తుంది దానికి తోడు బంజరుభూములను సాగుచేసుకొంటూ జీవించేదానికి వీలుంటుందితప్ప అమాంతముగా భూస్వాములు అయిపోతారని చెప్పడం ఈ సమస్యను ప్రక్కదారికి పట్టించడమతప్ప మరొకటి కాదు రాయలసీమలోని రెడ్డి కరణాలు పెనాట్లీలు వనూలు చేయడములో చాల దొర్లనూలు చేస్తున్నారు పెనాట్లీలు ప్రభుత్వానికి చెందు తుంది కాని పెనాట్లీలు వేయకుండా ముందుగా లంచాలు ఇవ్వగలిగితే ఆవి వుండవు ప్రభుత్వానికిగాని, రెడ్డి కరణాలకుగాని ఎవరోఒకరికి ఈ పెనాట్లీల పేరుతో చెల్లించ వలసి వుంటుంది పేదలలో పేదలకు కొట్లాటలు పెడుతున్నారు లంచాలు తీసు కొని ఈ సారి ఒకరి పేరుతో ప్రభుత్వం ఇంకొక సారి మరొకరి పేరుతో ప్రభుత్వం ఇది ఒక పెద్ద సమస్యగా తయారై నది అందువల్ల ఈ రెండుసంవత్సరాల కాలంలోను బంజరు భూములసమస్యను పరిష్కారము చేసినట్లయితే వ్యవసాయకూలీలు న్యాయమైన కూలి లేకు సంపాదించుకోవడానికిగాని, వెట్టిచాకిరికి వ్యతిరేకముగా పోరాడేదానికిగాని, పంచాయతీ ఎన్నికలలో స్వేచ్ఛగా ఓటు చేయడానికిగాని, భూస్వాముల అక్రమాలను ఎదుర్కొనడానికిగాని పనికివస్తుంది వ్యవసాయ కూలీలు ఈ విధముగా తయారయితే భూస్వాములకు కష్టముగా వుంటుందని పై నికల పేరుతోను, ఇంకొక పేరుతోను అడ్డుపెడుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది పై నికల విషయములో కేరళ ప్రభుత్వము చేసిన పద్ధతి మనముకూడా అనుసరిస్తే బాగుంటుంది కేరళ ప్రభుత్వము సాగులోలేని భూమిలో 25 శాతము పై నికలకు కేటాయించినది ఆ విధముగా మహారాష్ట్ర కూడా సాగులోలేని భూములలో 25 శాతము పై నికలకు కేటాయిస్తూ రూ. 500/- లు సబ్సిడీగాను, ను 1000/- అప్పుగాను ఇచ్చినది ఆ విధముగా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను తుని రాజుగారు చెరువు లోతట్టుభూములగురించి చెప్పారు మా జిల్లాలో పాకాల, చింతబర్తి ప్రాంతాలలో రాజకీయబాధితులకు చెరువు లోతట్టు భూములను ఇచ్చారు అలాగే పచ్చిక బయళ్ళ విషయములోకూడా పశువులు మేత మేసేదానికి వీలులేకుండా పులిచెర్ల బి వి రెడ్డిగారు గ్రామముచుట్టూ కంచెను వేయించారు అయినా వారికి గంటలలో పట్టాలు వచ్చినవి ఏ కారణాలు చెప్పకుండా బంజరును వెంటనే పేదలకు పంచేవారాటు చేయాలని కోరుతూ ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కలవు తీసుకొంటున్నాను

Non-Official Resolution - Assi- 22nd November, 1963 649
gnment of cultivable waste-
lands to the landless poor with-
in a period of two years

Mr. Speaker Discussion will be continued on next
Friday

[1 30 P M The House then adjourned till Half past
Eight of the Clock on Saturday, the 23rd November, 1963]

